

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี

โดย
นางกิตติวรรณ จันทร

วันที่ 21 ก.พ. 2546
เลขทะเบียน 08270 ด.๒

วพ.
393.18
1674๓
ม.กธ.๖๐๖,
ค.๒

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก
พ.ศ. 2545
ISBN 974 - 217- 089 - 4
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก

**The Satisfaction of Tourists Towards
Physical Environment of Bangsaen Beach
Chonburi Province**

**By
Mrs.Kittiwan Chanton**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the
Requirements for the Master Degree of Arts
Department of Resources and Environment Policy and Management
Graduate School
KRIRK UNIVERSITY
2002
ISBN 974 – 217 – 089 - 4**

มหาวิทยาลัยเกริก

บัณฑิตวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์

ของ

นางกิตติวรรณ จันทร์

เรื่อง

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี

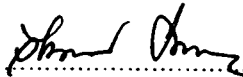
ได้รับการตรวจสอบ และอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบาย และการจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม

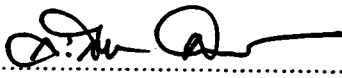
เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2545

ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

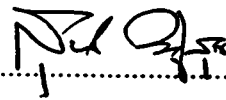
(ดร.ละเอียด ศิลาน้อย)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

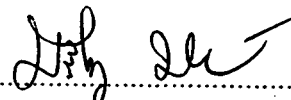
(อาจารย์กิติชัย รัตนะ)

กรรมการวิทยานิพนธ์

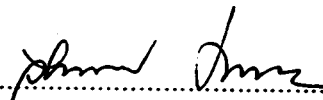
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทิน อยู่สุข)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(อาจารย์ปรีชา ปิยจันทร์)

หัวหน้าสาขาวิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี
ชื่อผู้เขียน	นางกิตติวรรณ จันทร์
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สาขาวิชานโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.ละเอียด ศิลาน้อย
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์กิตติชัย รัตนะ
ปีการศึกษา	2545

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาถึงสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน 2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน 3. เพื่อศึกษาถึงระดับของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มประชากรคือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาเที่ยวชายหาดบางแสนจำนวน 400 คน ข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารของหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่น งานวิจัย และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง การสุ่มตัวอย่างโดยวิธีแบบบังเอิญ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS อธิบายด้วยสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่าความแตกต่างค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มของตัวแปรต้นกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ทดสอบว่าค่าของอัตราส่วนที่แตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยใช้สถิติ t-test และ one way analysis of variance หรือ ANOVA

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี ระดับการศึกษานุปริญญาหรือปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทหรือร้านค้า รายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 - 25,000 บาท ที่อยู่ปัจจุบันอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน และความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่กลุ่มตัวอย่างไม่พึงพอใจ ได้แก่ ความสะอาดของชายหาด ความใสสะอาดของน้ำทะเล และความสะอาดของห้องน้ำ

นอกจากนั้นการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างไม่มีอิทธิพลแต่อย่างใดต่อความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน และกลุ่มตัวอย่างที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ปัจจุบัน แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ปัจจุบัน แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน แตกต่างกัน

สรุปข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชายหาดบางแสน เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงในการยกระดับของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวให้สูงขึ้น สำหรับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติบริเวณชายหาดบางแสน โดยให้ปรับปรุงความสะอาดของชายหาด และน้ำทะเล บริเวณชายหาดบางแสน โดยหาทางจัดการกับขยะที่เกิดขึ้นบริเวณชายหาดและขยะที่ลอยอยู่ในน้ำทะเล รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวช่วยกันรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดบางแสน และสำหรับสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยปรับปรุงความสะอาด และค่าบริการของห้องน้ำ ควบคุมปริมาณของผู้ประกอบการบนชายหาด ปรับปรุงราคาอาหาร ที่พัก เครื่องเล่นเพื่อการนันทนาการทางน้ำให้เหมาะสม จัดระบบการจราจรบริเวณชายหาดบางแสนให้มีระเบียบขึ้น

The Title	The Satisfaction of Tourists Towards Physical Environment of Bangsaen Beach, Chonburi Province
Author's Name	Mrs.Kittiwan Chanton
Department/	Department of Resources and Environment Policy and Management
Faculty/University	Graduate School/ Krirk University
Thesis Advisor	Dr. La-iard Silanoi
Thesis Co-advisor	Mr.Kitichai Rattana
Academic Year	2002

Abstract

A study of the satisfaction of tourists towards physical environment of Bangsaen beach, Chonburi province has the objectives as follows 1. To study the present condition of the physical environment of Bangsaen beach 2. To study the personal factors that influence on the tourist satisfaction 3. To know the degree of tourist satisfaction.

The data of this study consist of a primary data and secondary data. A primary data was collected directly from the samples, a group of 400 local tourists, who came to visit Bangsaen by using the individual questionnaires. A secondary data was collected from local government official documents, research, and other concerned documents.

A sampling was made by means of accidental random sampling. The analysis was processed through a computer window program of SPSS. The results were presented by separate frequency table, statistical methods percentage, arithmetic mean, and standard deviation and then found the differences between the mean of each group of independent variables and the satisfaction on various aspects. Performing statistical test used t-test and one way analysis of variance or ANOVA.

As the result of personal factors study, it showed that most of samples were male tourists, age below 25 ^{years of age} ~~year-of-age~~, a level of education as a bachelor's degree or an associate degree, worked for business companies or trading companies, income between 20,001-25,000 baht a month, and their permanent residences were in Bangkok.

(4)

Most of samples satisfied with physical environment towards Bangsaen beach at the middle degree but they dissatisfied with the dirty of a beach, the sea, the toilets and bathrooms.

The result also showed that the personal factors of the samples as sex, age, marital status, level of education, occupation, income, and permanent residence did not influence on the satisfaction of physical environment of Bangsaen beach. The samples, who had the differences of sex, age, marital status, level of education, occupation, income, and permanent residence, did not have the differences of the physical environment satisfaction of Bangsaen beach on various aspects. It showed that this result did not accept a research hypothesis as the tourists, who had the differences of personal factors such as sex, age, marital status, level of education, would have the differences of physical environment satisfaction of Bangsaen beach on various aspects.

For the tourist advises, they could be a guideline for improving the physical environment of Bangsaen beach in order to make the tourist getting more satisfaction. Some advises for improving a natural physical environment were to keep a beach and a sea always clean by collecting the ^{rubbish} solid waste on the beach and in the sea promptly and continuously and campaigning the tourists to keep Bangsaen beach clean. Some advises for improving a man-made physical environment were to make the bathrooms and toilets cleaner, to limit and control the numbers of venders on the beach, to improve and control the prices of services of toilets, bathrooms, water recreation equipment, accommodation, and also the prices of foods to be reasonable for the tourists, and to manage a traffic system around Bangsaen beach much better.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ดร.ละเอียด ศิลา น้อย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์กิติชัย รัตนะ ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทิน อยู่สุข และอาจารย์ปรีชา ปิยจันทร์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบ แก้ไขวิทยานิพนธ์จนถูกต้องและสมบูรณ์ ผู้เขียนขอขอบคุณทุกท่านอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ คุณจรัรัตน์ เกตุแก้ว และคุณสมใจ เกตุใหม่ น้องทั้งสองที่ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์จนแล้วเสร็จ ผู้เขียนได้รับกำลังใจจากพี่ เพื่อน และน้องๆ ขอขอบคุณทุกคนที่ให้กำลังใจ

ความดีที่เกิดจากประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ขอมอบแต่คุณพ่อวรชัย จันทร และคุณแม่แก้วตา จันทร ผู้ซึ่งเห็นความสำคัญยิ่งของการศึกษา และสนับสนุนการศึกษาของลูกๆทุกคน

กิตติวรรณ จันทร

มหาวิทยาลัยเกริก

พ.ศ.2545

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(3)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญแผนที่.....	(10)
สารบัญภาพ.....	(11)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	6
บทที่ 2 วรรณกรรมเกี่ยวข้อง กรอบแนวความคิด สมมติฐานในการวิจัย	
2.1 ข้อมูลพื้นฐานสภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองบางแสนสุข และชายหาดบางแสน.....	7
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม.....	39
2.3 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว.....	41
2.4 แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	45
2.5 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	51
2.6 กรอบแนวความคิด.....	56
2.7 สมมติฐานการวิจัย.....	57
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
3.2 กลุ่มตัวอย่างขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง.....	59
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	60
3.4 การประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล.....	61

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 วิธีการนำเสนอและรายงานผลการวิจัย.....	64
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	66
4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน...	70
4.3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติบริเวณชายหาดบางแสน.....	76
4.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสน.....	78
4.5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ในด้านต่างๆ	81
4.6 อภิปรายผล.....	89
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	100
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	109
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก. ข้อมูลและแบบสอบถามนักท่องเที่ยว.....	127
บรรณานุกรม.....	140
ประวัติการศึกษาและการทำงานของผู้วิจัย.....	145

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน เขาสามมุข และแหลมแท่น.....	19
2. การคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคต.....	21
3. งานประเพณีในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข.....	22
4. ข้อมูลสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข.....	23
5. แสดงการคาดประมาณ ปริมาณขยะภายในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข พ.ศ. 2534 – 2549.....	27
6. รายรับ รายจ่าย เทศบาลเมืองแสนสุข ปี พ.ศ. 2541 – 2544.....	29
7. ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข.....	30
8. จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว.....	66
9. จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน.....	70
10. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณ ชายหาดบางแสน ในภาพรวม.....	75
11. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพทาง ธรรมชาติบริเวณชายหาดบางแสน.....	76
12. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ มนุษย์สร้างขึ้น.....	78
13. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามเพศ.....	81
14. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของ นักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามอายุ.....	82
15. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อ สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามสถานภาพสมรส....	83
16. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามระดับ	

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
การศึกษา.....	84
17. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนจำแนกตามระดับการศึกษา.....	85
18. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนจำแนกตามอาชีพ.....	86
19. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามรายได้.....	87
20. ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน.....	88

สารบัญแนบที่

แผนที่ที่	หน้า
1. บริเวณพื้นที่ศึกษาชายหาดบางแสน.....	5
2. เขตเทศบาลเมืองแสนสุข.....	9
3. แนวเขตถนน และชื่อถนนสายต่างๆ เขตเทศบาลเมืองแสนสุข.....	14
4. ผังโครงข่ายการคมนาคมของเขตเทศบาลเมืองแสนสุข.....	15
5. แหล่งท่องเที่ยวบริเวณเทศบาลเมืองแสนสุข.....	20
6. ผังแสดงการกำหนดเขตการใช้ที่ดินบริเวณชายหาดบางแสน.....	33
7. ผังโครงข่ายการคมนาคม บริเวณชายหาดบางแสน.....	34

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. ความพร้อมของต้นไม้บริเวณชายหาดบางแสน.....	110
2. พื้นที่ว่างสำหรับให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมบนชายหาดบางแสน.....	110
3. นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆบนชายหาด.....	111
4. ชายหาดบางแสนช่วงน้ำลง.....	111
5. ผู้เขียนกับการสำรวจกิจกรรมต่างๆบนชายหาดบางแสน.....	112
6. ผู้เขียนกับการสำรวจการจราจรบนถนนบริเวณชายหาดบางแสนในช่วงเทศกาลสงกรานต์.....	112
7. ถนนทางเข้าชายหาดบางแสนในช่วงเทศกาลตรุษจีน.....	113
8. ถนนเข้าสู่บริเวณชายหาดบางแสนจากถนนสุขุมวิท.....	113
9. รถโดยสารแบบเช่าเหมาพานักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ชายหาดบางแสน.....	114
10. บริเวณชายหาดบางแสนในช่วงเทศกาลสงกรานต์.....	114
11. พื้นที่ถนนเลียบบชายหาดบางแสน หลังจากถูกขยายให้กว้างขึ้น.....	115
12. ถนนในซอยสามารถจอดรถได้.....	115
13. ทางเข้าบริเวณที่จอดรถของเอกชน.....	116
14. บริเวณสนามฟุตบอลสามารถใช้เป็นที่จอดรถได้.....	116
15. เขตตั้งเก้าอี้ผ้าใบและร่มชายหาด.....	117
16. พื้นที่ตั้งกองห่วยยางให้เช่า บริเวณชายหาดบางแสน.....	117
17. การปรับปรุงทางสำหรับวิ่ง และถีบจักรยาน บริเวณชายหาดบางแสน.....	118
18. พื้นที่ว่างบริเวณชายหาด อยู่ระหว่างพื้นที่ตั้งเก้าอี้ผ้าใบและทางสำหรับถีบจักรยาน.....	118
19. พื้นที่ตั้งรถเข็นขายอาหารและขายของที่ระลึก.....	119
20. พื้นที่ว่างระหว่างที่จอดรถและที่ขายของที่ระลึก.....	119
21. นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไม่เป็นที่.....	120
22. บริเวณที่ตั้งหาบขายอาหารบนชายหาดบางแสน.....	120
23. ดังขยะที่ทางเทศบาลเมืองแสนสุขจัดตั้งไว้บริเวณชายหาดบางแสน.....	121
24. ดังขยะที่จัดตั้งไว้ไม่เพียงพอต่อปริมาณของขยะ.....	121
25. ตาข่ายติดท่อนลายน้ในทะเล ล้อมรอบหาดเพื่อกันขยะจากที่อื่นลอยเข้ามาบริเวณชายหาดบางแสน.....	122
26. ป้ายประชาสัมพันธ์บอกนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการร้านอาหาร.....	122

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
27. ห้องน้ำ.....	123
28. ห้องอาบน้ำจี๊ด.....	123
29. สถานที่ผัดผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวทางด้านเหนือของชายหาดบางแสน...	124
30. นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมตกปลาทางด้านเหนือของชายหาดบางแสน.....	124
31. นักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะ.....	125
32. ผู้เขียนกับการใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน.....	125

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่ใช้ผ่อนคลายความตึงเครียด เพื่อเสริมสร้างสุขภาพที่ดีให้กับร่างกาย และจิตใจในช่วงระยะเวลาที่ว่างจากภารกิจทั้งปวง “ชายหาดบางแสน” เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติชายทะเลที่มีความสวยงามและมีชื่อเสียงมาช้านานของจังหวัดชลบุรี และเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจชายทะเลที่เก่าแก่ และมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งในภาคตะวันออกของประเทศไทย ชายหาดบางแสนมีความยาวเพียง 2 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี และอยู่ห่างจากตัวเมืองชลบุรีเพียง 13 กิโลเมตร (เทศบาลเมืองแสนสุข กองวิชาการและแผน, 2539) ชายหาดบางแสนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาน้อยที่ต้องการพักผ่อนเพียงวันเดียว โดยส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวในท้องถิ่น และจากจังหวัดใกล้เคียงกับจังหวัดชลบุรีอย่าง กรุงเทพมหานคร และยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมืองตามที่กล่าวข้างต้น การเดินทางก็สะดวกรวดเร็ว และยังมีกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมากมาย อาทิเช่น เล่นน้ำทะเล เล่นกีฬาทางน้ำ เดินเล่น ซักกรยาน ถ่ายรูป ตกปลา ปิกนิก เป็นต้น และเนื่องจากชายหาดบางแสนตั้งอยู่ในเขตเมืองแสนสุข ซึ่งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวอื่นที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว ได้แก่ แหลมแท่น เขาสามมุข ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ และมีศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองอันลือชื่อ จึงทำให้เศรษฐกิจของเมืองแสนสุขเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว / ต่อมากระทรวงมหาดไทยมีนโยบายให้เทศบาลดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) เพื่อวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลให้เป็นฐานรองรับการขยายตัวของการเจริญเติบโตของท้องถิ่น และเพื่อเป็นการกระจายความเจริญออกจากกรุงเทพฯ ไปสู่ท้องถิ่นให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้นเทศบาลเมืองแสนสุข ในฐานะเมืองลักษณะพิเศษ ตามมติของคณะรัฐมนตรีได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะเตรียมการวางแผนทางการดำเนินงานพัฒนาเมืองไว้ล่วงหน้า จึงได้จัดทำแผนพัฒนาเทศบาลระยะ 5ปี (พ.ศ.2540-2544) ขึ้นเป็นแผนพัฒนาเทศบาลฉบับ

ที่ 2 ต่อจากแผนพัฒนาฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2535-2539) เพื่อใช้เป็นกรอบในการทำงานให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ตามนโยบายของกระทรวงมหาดไทยและเป็นการรองรับการขยายตัวจากผลการพัฒนาบริเวณพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และความเจริญทางด้านเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ตามรายละเอียดส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาเทศบาลเมืองแสนสุข โดยให้มีการพัฒนาใน 5 สาขา ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองการบริหาร จากแผนพัฒนาดังกล่าวทำให้พื้นที่ชายหาดบางแสนซึ่งตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขได้รับการพัฒนาไปด้วย (เทศบาลเมืองแสนสุข กองวิชาการและแผน, 2540 : 1-6)

จากสภาพที่ทรุดโทรมของชายหาดบางแสนในอดีต ได้รับการพัฒนาเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย และสะอาด ให้ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น และจากการสนับสนุนให้เกิดการลงทุนพัฒนาในพื้นที่ ทั้งในด้านปัจจัยพื้นฐานและการลงทุนสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านที่พักและบริการต่างๆ ตลอดจนการบำรุงรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้คงความและให้ได้ระดับมาตรฐาน ทั้งนี้เพื่อมิให้แหล่งท่องเที่ยวต้องสูญเสียสภาพไป และจากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกท้องถิ่นที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากยิ่งขึ้นในอนาคต โดยการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวเป็นไปอย่างต่อเนื่อง พบว่าในปี 2543 บริเวณชายหาดบางแสนมีนักท่องเที่ยว 1,056,278 คน และเพิ่มขึ้นเป็น 1,127,772 คนในปี 2544 (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองสถิติและวิจัย, 2544) และคาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในปี 2554 สูงถึง 3,208,013 คน จากการที่จำนวนนักท่องเที่ยวขยายตัวสูงขึ้นดังกล่าว ก่อให้เกิดการขยายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวรวมทั้งการให้บริการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ไฟฟ้า น้ำประปา ถนน ที่จอดรถ การเก็บขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสีย พนักงานตรวจรักษาความปลอดภัย เป็นต้น ถ้าหากบริการเหล่านี้ไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวก็จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน เพราะฉะนั้นการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและการขยายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งบริการนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนควรให้ปราศจากผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ควรที่จะให้ผลกระทบน้อยที่สุด การพัฒนาที่ถูกต้องและเหมาะสมโดยต้องให้สอดคล้อง

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน ดังต่อไปนี้

- 1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน
- 1.2.3 เพื่อศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน
- 1.2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ให้มีสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

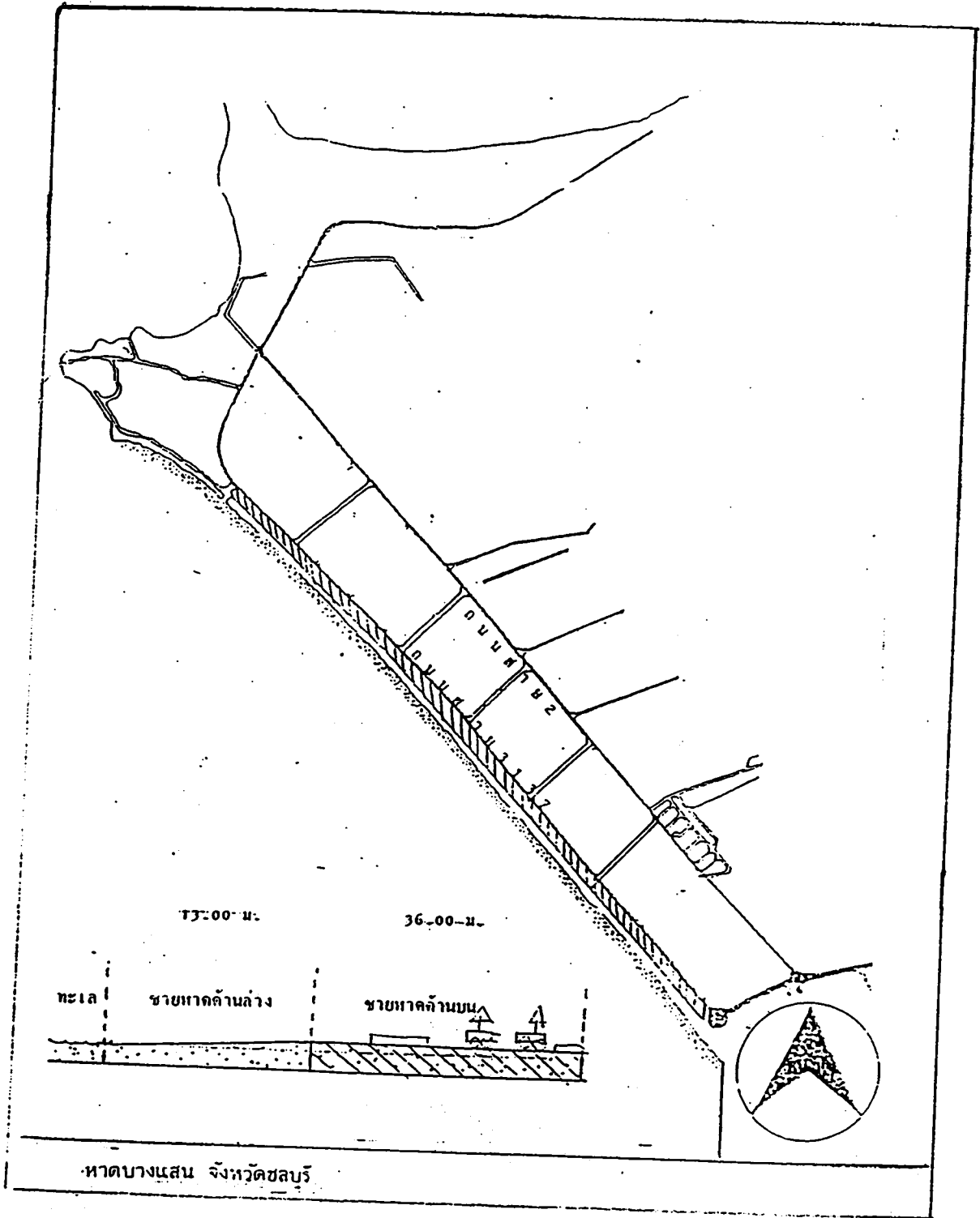
ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตการวิจัยคือ

1.3.1 พื้นที่ศึกษาคือพื้นที่บริเวณชายหาดบางแสน ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่บริเวณชายหาดบางแสนที่มีความยาวประมาณ 2 กิโลเมตร ทิศเหนือติดกับแหลมแท่น และด้านทิศใต้ติดกับหาดวอนนภา ทิศตะวันตกติดกับชายทะเล ทิศตะวันออกติดกับถนนสายที่ 2 ซึ่งมีแนวถนนยาวขนานกับถนนสายที่ 1 เป็นถนนที่ยาวขนานกับถนนริมทะเล (ภาพที่ 1)

1.3.2 เนื้อหาของการวิจัยครั้งนี้จะมุ่งเน้นศึกษาถึงความพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน และศึกษาถึงตัวแปรต่างๆ เช่น เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ปัจจุบันของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน จะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวหรือไม่ โดยพิจารณาตัวแปรต้น (independent

variables) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยว และตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ตลอดจนการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงชายหาดบางแสน

1.3.3 กลุ่มประชากรที่ศึกษา เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้พื้นที่บริเวณชายหาดบางแสน เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อนในช่วงวันธรรมดาและวันหยุดในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2545

แผนที่ที่ 1 บริเวณพื้นที่ศึกษาชายหาดบางแสน

ที่มา : ศูนย์บริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540: 6-13

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 เพื่อทราบถึงสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน
- 1.4.2 เพื่อทราบถึงระดับความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน
- 1.4.3 เพื่อทราบปัญหา และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพชายหาดบางแสน
- 1.4.4 ผลของการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนหรือการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนยั่งยืนต่อไป

1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่สัมพันธ์ต่อการดำรงชีวิต หากสภาพแวดล้อมตอบสนองของความต้องการ ความรู้สึก จะเป็นทางบวก หรือพึงพอใจหากสภาพแวดล้อมไม่ตอบสนองของความต้องการ ความรู้สึกจะเป็นทางลบ หรือไม่พึงพอใจ ซึ่งในที่นี้จะหมายถึงความรู้สึกของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทชายหาดบริเวณชายหาดบางแสน

นักท่องเที่ยว ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงบุคคลชาวไทยที่ไม่มีที่พำนักอาศัยเป็นการถาวรในบริเวณพื้นที่ชายหาดบางแสน ซึ่งเป็นผู้มาเยือนชายหาดบางแสนโดยจะค้างคืนหรือไม่ค้างคืนก็ตาม มีวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตาม แต่มีได้เพื่อมาประกอบอาชีพหรือหารายได้

สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง การดำเนินงานที่จะให้การท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจของในการตอบสนองความต้องการในด้านการให้บริการการท่องเที่ยว โดยรักษาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้คงความดึงดูดใจและพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์ในการเดินทาง หมายถึง จุดมุ่งหมายที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาบริเวณชายหาดบางแสน

ลักษณะการมาเที่ยว หมายถึง การมาท่องเที่ยวหาดบางแสนเป็นมาคนเดียว หรือมีลักษณะการมาเป็นกลุ่ม เป็นพวก โดยมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน

สิ่งจูงใจ หมายถึง สิ่งที่จะทำให้นักท่องเที่ยวอยากจะเข้ามาท่องเที่ยวในบริเวณชายหาดบางแสน

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวความคิด และสมมติฐานในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ประมวลแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน โดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางและกำหนดแนวคิดการวิจัย ซึ่งสรุปแนวคิด ประเด็นสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปของเทศบาลเมืองแสนสุขและชายหาดบางแสน
- 2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม
- 2.3 แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- 2.4 แนวความคิดพื้นฐานที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.5 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวความคิด
- 2.7 สมมติฐานการวิจัย

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน และสภาพการทั่วไปของเทศบาลเมืองแสนสุขและชายหาดบางแสน

2.1.1 ประวัติและความเป็นมาของตำบลแสนสุข

นายพรหม ตีสโล อธิบดีครูใหญ่โรงเรียนวัดกลางดอน และเป็นคนเก่าแก่ของตำบลแสนสุข เมื่อครั้งมีชีวิตอยู่ ได้เล่าเกี่ยวกับความเป็นมาของตำบลแสนสุขไว้ว่า ตำบลแสนสุข แต่เดิมเรียกว่า "บ้านหนองมนต์" เมื่อคราวที่เสียดกรุงศรีอยุธยา ครั้งที่ 2 ให้แก่พม่า ชาวไทยก็แบ่งเป็นชุมชน ในขณะนั้นพระยาตากมีความคิดที่จะรวบรวมกำลังทางหัวเมืองตะวันออก เพื่อให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการต่อต้านพม่า จึงยกทัพไปปราบเจ้าเมืองจันทบุรี ในระหว่างทางได้พักที่หนองน้ำแห่งหนึ่ง (ซึ่งติดกับถนนสุขุมวิทฝั่งตะวันตก บริเวณใกล้จะถึงทางแยกบางแสน) ณ หนองน้ำนี้มีผู้ได้นำมนต์ลงในหนองน้ำ เพื่อจะได้ปลุกใจทหาร และชาวบ้านที่จะไปปราบปรามชุมชนจันทบุรี ต่อมาจึงเรียกบริเวณหนองน้ำนี้ว่า "บ้านหนองมนต์" คำว่า "หนองมนต์" ต่อมาได้กลายเป็น "หนองมน" เนื่องจากการเขียนหนังสือไม่เหมือนกัน บางรายเขียนว่า หนองมน หนองมน หนองมนต์ ทำให้เกิดความยุ่งยากในการเขียน ในที่สุดก็ตกลงเขียนกันเสียใหม่ว่า "หนองมน" ซึ่งแปลว่า "หนองน้ำใจ" ซึ่งหมายถึงหนองน้ำที่ทหารและชาวบ้านได้มาร่วมน้ำใจกันไปปราบเจ้าเมืองจันทบุรี ต่อมาได้มีการเปลี่ยนคำว่า "หนองมน" เสียใหม่เนื่อง

มาจากการล้อเลียนไปในทางที่ไม่เป็นมงคลของคนตำบลอื่น จึงได้เปลี่ยนเป็น “แสนสุข” ซึ่งสอดคล้องกับบางแสนนั่นเอง (เทศบาลเมืองแสนสุข กองวิชาการและแผน, 2540 : 6)

เนื่องจากเขตตำบลเทศบาลแสนสุข มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง ได้แก่ ชายหาดบางแสน แหลมแท่น เขาสามมุก และหนองมน ซึ่งเป็นศูนย์จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองอันลือชื่อทำให้เศรษฐกิจของตำบลแสนสุขเจริญขึ้นรวดเร็ว องค์การที่รองรับอยู่ในขณะนั้นคือ สุขาภิบาลแสนสุขไม่สามารถให้บริการแก่ ประชาชน และนักท่องเที่ยวได้เพียงพอกับความเจริญดังกล่าวได้ กระทรวงมหาดไทยจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2531 ขึ้น เพื่อยกฐานะสุขาภิบาล เป็นเทศบาลตำบลแสนสุข เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2531 และจากความหนาแน่นของจำนวนประชากรและรายได้ที่เพิ่มมากขึ้นจึงได้เปลี่ยนมาเป็นเทศบาลเมืองแสนสุขเมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2544 โดยประกาศตามราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 118 ตอนที่ 99 ก ประกาศ ณ วันที่ 26 ตุลาคม 2544 (เทศบาลเมืองแสนสุข กองวิชาการและแผน, 2544)

2.1.2. ลักษณะที่ตั้ง

ข้อมูลจากเอกสารของเทศบาลเมืองแสนสุข ให้รายละเอียดไว้ว่า (เทศบาลเมืองแสนสุข, กองวิชาการและแผน, 2544 : 2-1 – 2-14) เทศบาลเมืองแสนสุขตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ เป็นระยะทางประมาณ 74 กิโลเมตร เขตการ ปกครอง มีอาณาเขตติดต่อกับท้องที่ใกล้เคียงกันคือมีพื้นที่ครอบคลุม 3 ตำบล ดังนี้ ตำบลแสนสุขทั้งตำบล (15 หมู่บ้าน) ตำบลเหมืองบางสวน (หมู่ 1-4) ตำบลห้วยกะปิบางส่วน (หมู่ 5) รวมเป็นพื้นที่ทั้งสิ้น 20.268 ตารางกิโลเมตร (12,668 ไร่)

มีอาณาเขตติดต่อกับท้องที่ใกล้เคียงคือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอบ้านบึงและตำบลเสม็ด ตำบลอ่างศิลา อำเภอเมืองชลบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอำเภอห้วยกะปิ อำเภอเมืองชลบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา
ทิศตะวันตก	จรดอ่าวไทย

2.1.3 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศเทศบาลเมืองแสนสุข เป็นพื้นที่ลาดเอียงจากด้านทิศตะวันออก ซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางประมาณ 3 เมตร ลงสู่ชายฝั่งทะเลทิศตะวันตก และทิศเหนือ ความลาดเอียงโดยเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 0.30 - 0.75 พื้นที่ด้านทิศเหนือของเทศบาลฯ บริเวณคลองบางเป้งเป็นที่ลุ่มซึ่งสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางประมาณ 1-2 เมตร จุดสูงสุดของพื้นที่ได้แก่เขาสามมุขซึ่งมีความสูงจากระดับน้ำทะเลเฉลี่ยปานกลางประมาณ 75 เมตร สำหรับ ชายฝั่งทะเลของเทศบาลเมืองแสนสุข แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ อ่าวปากคลองบางโปร้ง อ่าวเขาสามมุข และชายหาดบางแสน-วอนนภา

ชายหาดบางแสน-วอนนภา เป็นหาดทรายยาวตั้งแต่แหลมแท่นจนสุดเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ความลึกของท้องทะเล 2 เมตร ในระยะห่างจากชายฝั่งตั้งแต่ 600 เมตร จนถึง 2 กิโลเมตรขึ้นไป เฉพาะชายหาดบางแสน ซึ่งมีความยาวเพียง 2 กิโลเมตร เป็นหาดสาธารณะถัดจากหาดวอนนภา ซึ่งเป็นที่ดินเอกชน ไม่มีทางสาธารณะเข้าไปถึงจนสุดเขตเทศบาลเมืองแสนสุข

2.1.4 การใช้ที่ดินและการควบคุมอาคาร

พื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุข อยู่ในเขตวางผังเมืองชลบุรี ซึ่งดำเนินการวางและจัดทำโดย สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศกฎกระทรวง ใช้บังคับ ผังเมืองรวมเมืองชลบุรี เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ.2533 ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 86 (พ.ศ.2533) ใช้บังคับผังเมืองรวมเมืองชลบุรีโดยปัจจุบันได้หมดอายุการใช้งานแล้ว ขณะนี้กรมการผังเมืองได้ดำเนินการจัดวางผังใหม่โดยได้จำแนกประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขไว้ 11 ประเภท ได้แก่ ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก ที่ดินประเภทพาณิชยกรรม ที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม ที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการ และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ดินประเภทอนุรักษ์ประเภทแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว ที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา ที่ดินประเภทสถาบันศาสนา และที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณสุข โภค และสาธารณสุข และที่ดินประเภทโครงข่ายคมนาคมขนส่ง

การใช้ที่ดินของเทศบาลเมืองแสนสุขในปัจจุบัน พบว่าพื้นที่ปลูกสร้างอาคารของเทศบาลเมืองแสนสุข มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 7.9538 ตารางกิโลเมตร (4,971 ไร่) คิดเป็นร้อยละ 37.26 ของพื้นที่เทศบาลฯ พื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นเกษตรกรรม พื้นที่ว่าง และพื้นที่อื่นๆ พื้นที่ปลูกสร้างอาคารส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย 2.8553 ตารางกิโลเมตร (1,785 ไร่) รองลงมาได้แก่สถาบันการศึกษา 1.2992

ตารางกิโลเมตร (812 ไร่) ย่านการค้า 0.8542 ตารางกิโลเมตร (533 ไร่) ศาสนสถาน 0.3486 ตารางกิโลเมตร (217 ไร่) ตามลำดับ ส่วนที่เหลือเป็นที่ราชการ โกดังสินค้า และเลี้ยงสัตว์ ลักษณะการใช้ที่ดินเกาะกลุ่มเป็นแนวยาว 2 บริเวณ คือ บริเวณชายฝั่งทะเล ได้แก่ บ้านสามมุข บ้านแหลมแท่น บ้านบางแสนบน และบ้านบางแสนล่าง การใช้ที่ดินในบริเวณนี้ส่วนใหญ่ เป็นย่านพักอาศัย ย่านพาณิชย์กรรมและโรงงานอุตสาหกรรม อีกบริเวณหนึ่ง ได้แก่ บริเวณพื้นที่ฝั่งตะวันออกของถนนสุขุมวิท การใช้ที่ดินบริเวณนี้ส่วนใหญ่เป็นบ้านพักอาศัย ย่านเกษตรกรรม และโรงงานอุตสาหกรรม

2.1.5 โครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภค

2.1.5.1 ระบบการคมนาคมและขนส่ง

1.) โครงข่ายการคมนาคม

การขนส่งสาธารณะในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ประกอบด้วยรถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่ และรถรับจ้างขนาดเล็กอื่นๆ การคมนาคม สามารถติดต่อกับพื้นที่ และจังหวัดใกล้เคียงได้ทั้งทางบก (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ถนนสุขุมวิท) และทางน้ำ (ทะเล) แต่เนื่องจากการเดินทางคมนาคมทางบก มีความสะดวกและรวดเร็ว ประชาชนและนักท่องเที่ยว จึงนิยมเดินทางด้วยรถยนต์กันเป็นส่วนใหญ่ สำหรับประเภทถนนในเขตเทศบาล แยกเป็น ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก 88 สาย ยาวประมาณ 44.13 กิโลเมตร ถนนยางแอสฟัลต์ติก 16 สาย ยาวประมาณ 30.84 กิโลเมตร ถนนลูกรังดิน 31 สาย ยาวประมาณ 5.69 กิโลเมตร โครงข่ายถนน ประกอบด้วยที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน และถนนที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวมเมืองชลบุรี ระบบถนนในพื้นที่วางผังแบ่งเป็น 4 ระดับ ตามหน้าที่ความสำคัญ ความเหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละย่านการใช้ประโยชน์ที่ดินดังนี้

(1) ถนนสายประธาน ได้แก่ ถนนบางแสนสายที่ 1 เป็นถนนเลียบริมชายหาดที่มีความสำคัญสูงมีปริมาณการจราจร และจำนวนนักท่องเที่ยวใช้เส้นทางนี้จำนวนมาก กำหนดให้เป็นถนนขนาดเขตทางกว้าง 30 เมตร รองรับการจราจรที่มีความเร็วต่ำ มีช่องทางจราจรไป-กลับ กว้างช่องละ 3 เมตร 4 ช่องจราจร สำหรับจอดรถรับส่งกรณีฉุกเฉิน 2 ช่องทาง กว้าง 2 เมตร 1 ช่องทาง มีเกาะกลางถนนกว้าง 3 เมตร และเกาะกันช่องจักรยาน กว้าง 1 เมตร พร้อมทางเท้าและปลูกต้นไม้ กว้าง 4 เมตรทั้งสองข้างทาง

(2) ถนนสายหลัก ได้แก่ ทางหลวงจังหวัด หมายเลข 3134, 3137 และถนนบางแสนสาย 2 ถนนสายในขนานกับถนนเลียบริมชายหาดเป็นถนนเพื่อการท่องเที่ยวที่สำคัญ รองรับการจราจรที่จะเข้าออกจากพื้นที่ชายหาดบางแสน รวมทั้งการจราจรประเภทผ่านเมืองที่มีความเร็วสูงปะปนกับจราจรภายในชุมชนซึ่งมีความเร็วต่ำ กำหนดให้เป็นถนนขนาดเขตทางกว้าง 30 เมตร

ประกอบด้วยช่องทางจราจรไป-กลับ กว้างช่องละ 3.50 เมตร จำนวน 4 ช่องทาง ช่องทางจราจรสำหรับรถวิ่งเข้าหรือจอดรับส่งในกรณีฉุกเฉิน กว้างช่องละ 2.50 เมตร 2 ช่องทาง มีเกาะกลางถนนกว้าง 3 เมตร พร้อมทางเท้าและปลูกต้นไม้ กว้าง 4 เมตร ทั้งสองข้าง

(3) ถนนสายรอง ได้แก่ โครงการถนนตัดสายใหม่ สาย ค และสาย ค7 และ ข 13 ตามผังเมืองรวมเมืองชลบุรี ทำหน้าที่รองรับการจราจรจากถนนสายหลัก ถนนสายประธานและในอนาคตยังสามารถเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) ดังนั้นจึงสามารถพัฒนาให้มีความสำคัญด้านการท่องเที่ยวและการคมนาคม ติดต่อกายในท้องถิ่นได้ กำหนดเป็นถนนเขตทางกว้าง 20 เมตร ประกอบด้วยช่องทางจราจรไป-กลับ กว้างช่องละ 3 เมตร จำนวน 2 ช่องทาง ช่องทางจราจรสำหรับรถวิ่งเข้า หรือจอดรับส่งในกรณีฉุกเฉิน กว้างช่องละ 2.50 เมตร จำนวน 2 ช่องทาง มีเกาะกลางถนนกว้าง 2 เมตร พร้อมทางเท้าและปลูกต้นไม้ กว้าง 3.50 เมตร ทั้งสองข้างทาง

(4) ถนนสายย่อยได้แก่ถนนสายที่เชื่อมต่อระหว่างถนนสายประธาน (ถนนบางแสนสาย 1) เข้ากับถนนสายหลัก (ถนนบางแสนสาย 2) และถนนโครงการตัดใหม่เชื่อมต่อกับถนนบางแสนสาย 1 อ้อมแหลมแท่นไปบรรจบกับถนนบางแสนสาย 2 และถนนรอบเขาสามมุข เป็นถนนที่เชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยว บริเวณชายหาดบางแสนเข้าด้วยกัน กำหนดให้เป็นถนนเขตทางกว้าง 16 เมตร ประกอบด้วย ช่องทางจราจรไป-กลับ กว้างช่องละ 3 เมตร จำนวน 2 ช่องทาง ช่องทางจราจรสำหรับรถวิ่งเข้าหรือจอดรับส่งในกรณีฉุกเฉิน กว้างช่องละ 2.50 เมตร จำนวน 2 ช่องทาง พร้อมทางเท้าและปลูกต้นไม้ กว้าง 2.50 เมตร ทั้งสองข้างทาง

2) ทางเดินเท้าและจักรยาน

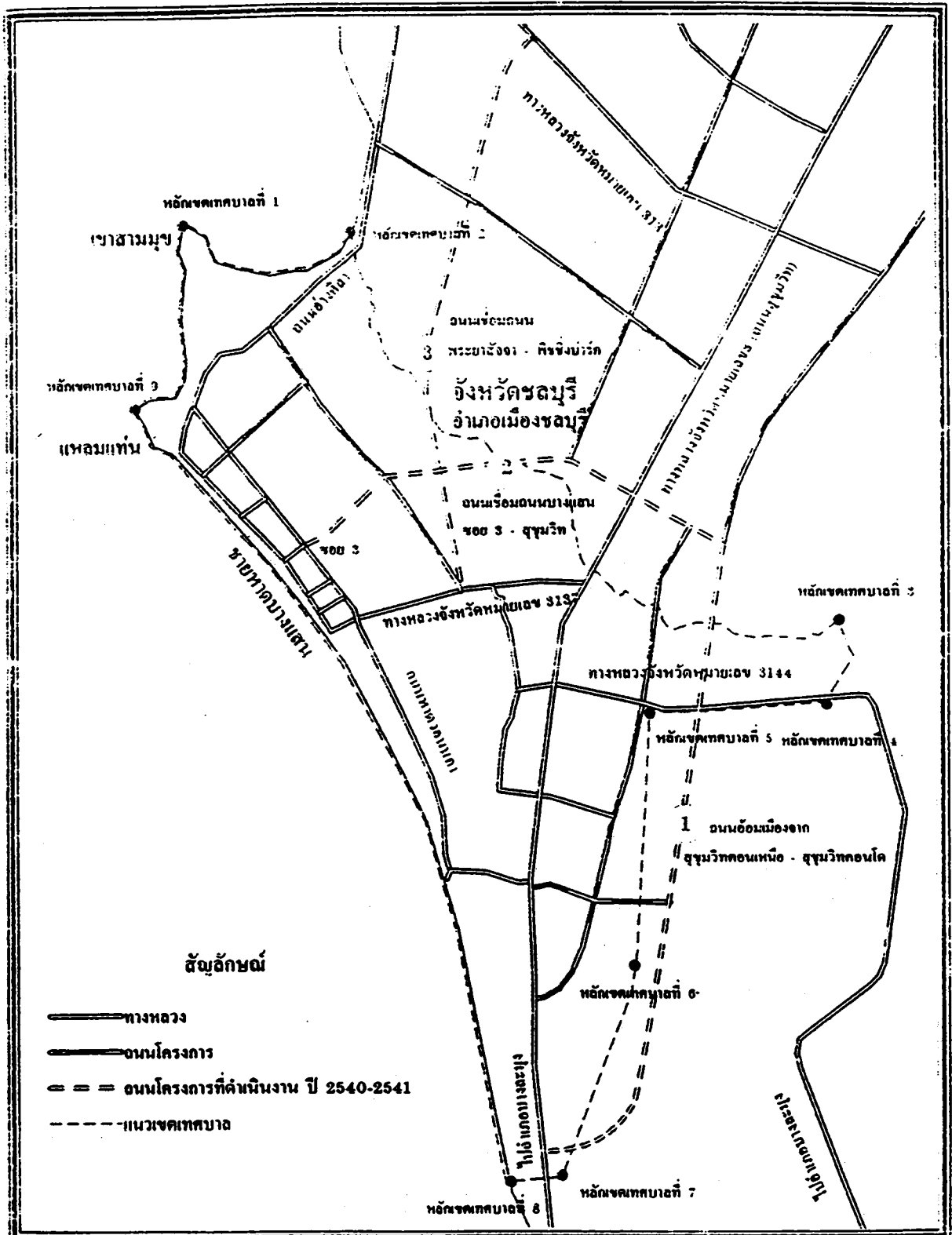
ทางเดินเท้าจะกำหนดควบคู่กันไปกับถนน โดยกระจายอยู่ทั่วถึง ทางเดินเท้าที่มีความสำคัญสูง ได้แก่ ทางเดินเท้าริมถนนสายประธาน บริเวณชายหาดบางแสน และทางเดินเท้าพิเศษบริเวณด้านในชายหาด (ห้ามรถยนต์ จักรยานยนต์ และจักรยาน)

2.1.5.2 การจัดการขนส่งมวลชน

การจัดการขนส่งมวลชนภายในเทศบาลเมืองแสนสุข ประกอบด้วย รถโดยสารประจำทาง และรถรับจ้างขนาดเล็กอื่น ๆ

2.1.5.3 การจราจร

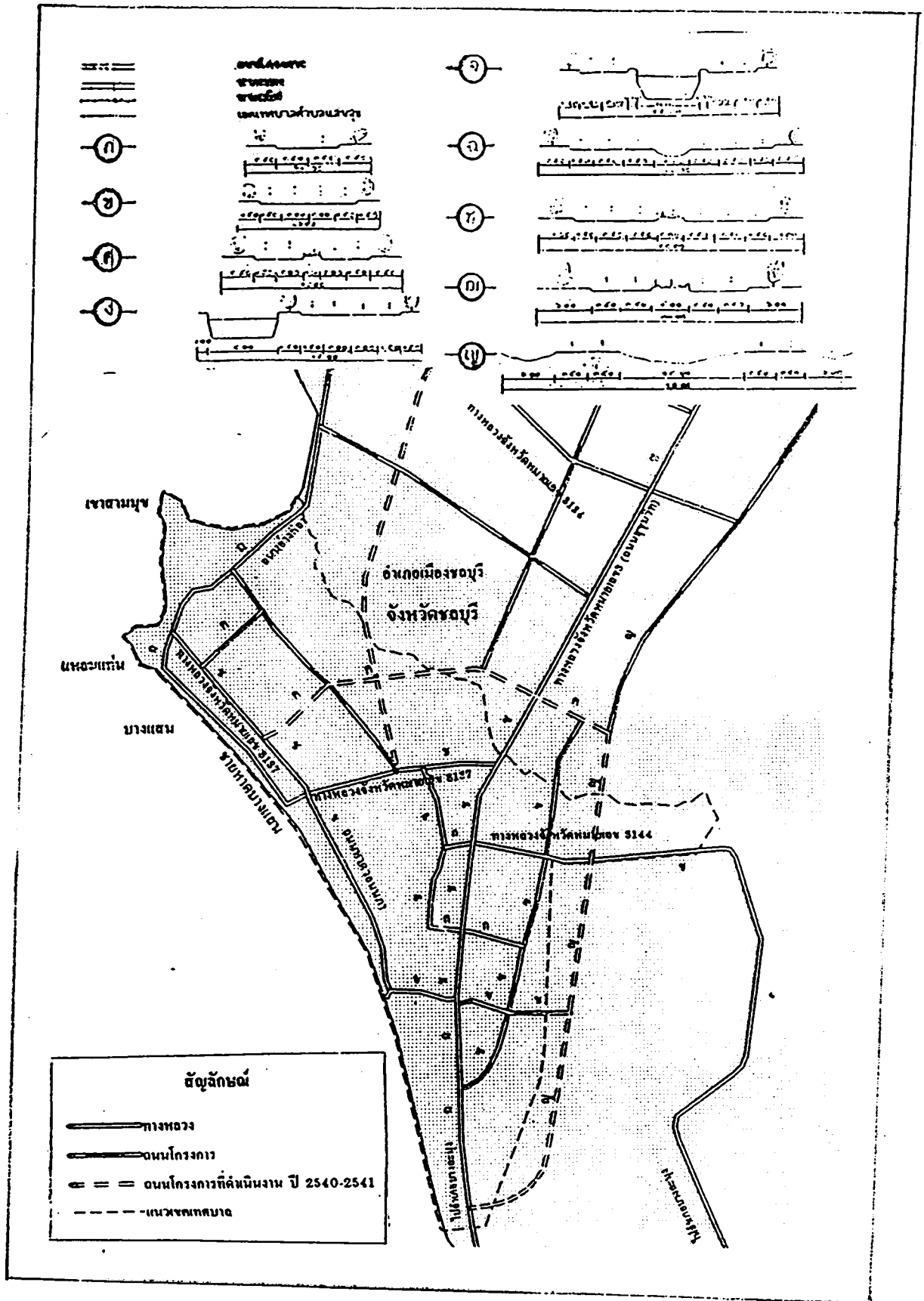
สภาพการจราจรในเขตเทศบาลส่วนใหญ่ในช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์และวันนักขัตฤกษ์ จะมีปริมาณหนาแน่นมาก เนื่องจากประชาชนและนักท่องเที่ยวได้เดินทางมาซื้อสินค้าที่ตลาดหนองมนและพักผ่อนบริเวณชายหาดบางแสน แหลมแท่นและเขาสามมุข เป็นจำนวนมาก ส่วนในวันปกติรถจะเบาบาง การจราจรคล่องตัว

โครงการก่อสร้างถนนในปี 2540 - 2542 จากงบประมาณของกรมการผังเมือง
ที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ศึกษา

แผนที่ที่ 3 แนวเขตถนน และชื่อถนนสายต่างๆ เขตเทศบาลเมืองแสนสุข
ที่มา : การศึกษาและวิเคราะห์โครงการลงทุนในพื้นที่บางแสน, 2540 : 6-13

แผนที่ที่ 4 ผังโครงข่ายการคมนาคมของเขตเทศบาลเมืองแสนสุข
ที่มา : การศึกษาและวิเคราะห์โครงการลงทุนในพื้นที่บางแสน, 2540 : 3-18

2.1.5.4 ระบบสาธารณูปโภค

1) การประปาบางแสน เทศบาลเมืองแสนสุข มีการประปาแสนสุข ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินการของการประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดชลบุรี ให้บริการน้ำประปา โดยอาศัยน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำบางพระและหนองค้อ ผลิตน้ำจากโรงกรองน้ำบางพระ 1, 2 ประมาณ 80,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จ่ายให้แก่การประปาชลบุรี การประปาบางแสนและการประปาศรีราชา เป้าหมายการจำหน่ายน้ำจำนวน 1,833,200 ลูกบาศก์เมตร / ต่อเดือนสามารถให้บริการน้ำได้ 23,000 หลังคาเรือน ซึ่งเพียงพอการให้บริการประชาชนในเขตเทศบาล จากการคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคตภายในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขจะมีประชากรประมาณ 41,000 คน ใน พ.ศ.2549 หากกำหนดให้ประชากรทุกคนได้รับบริการน้ำประปาด้วยหน้า โดยเฉลี่ยการใช้น้ำ 250 ลิตร ต่อคน ต่อวัน จะทำให้มีความต้องการน้ำโดยเฉลี่ย 10,250 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

2) ไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบางแสน เป็นหน่วยงานให้บริการครอบคลุมพื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุข ตำบลอ่างศิลา ตำบลห้วยกะปิ และตำบลเหมือง ในส่วนของเขตเทศบาลเมืองแสนสุข มีผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทบ้านอยู่อาศัย จำนวน 10,428 ราย ใช้กระแสไฟ 2,109,938 หน่วย/เดือน และให้บริการไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 57 ราย ใช้กระแสไฟฟ้า 122,692 หน่วย/เดือน สำหรับไฟฟ้าส่องสว่างมีจำนวน 1,951 ราย ครอบคลุมถนน 82 สาย เป็นระยะทาง 66,884 กิโลเมตร

2.1.5.5 การสื่อสาร

1) โทรศัพท์ อยู่ภายใต้การดำเนินการของ สำนักงานบริการโทรศัพท์บางแสน ซึ่งให้บริการครอบคลุมพื้นที่เขตเทศบาลเมืองแสนสุข ตำบลอ่างศิลา ตำบลห้วยกะปิ และตำบลเหมืองในปัจจุบันให้บริการเฉพาะในเขตเทศบาลประมาณ 12,000 เลขหมาย มีผู้ใช้บริการประมาณ 4,154 เลขหมาย

2) ไปรษณีย์ ที่ทำการไปรษณีย์ในเขตเทศบาล มีจำนวน 2 แห่ง ตั้งอยู่ในมหาวิทยาลัยบูรพา และบริเวณถนนสุขุมวิท

2.1.6 ด้านเศรษฐกิจ

2.1.6.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้ประชากรเทศบาลเมืองแสนสุขมีศักยภาพเป็นชุมชนทางการศึกษา การท่องเที่ยว และที่พักอาศัย ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย เศรษฐกิจส่วนใหญ่โดยรวมจึงขึ้นอยู่กับกานิชยกรรม กิจกรรมด้านการค้าตั้งอยู่นานบริเวณ

ตลาดหนองมนและบริเวณชายหาดบางแสน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาบางแสนประมาณปีละ 2.500,000 คน จะใช้จ่ายเฉลี่ยประมาณ 400 บาท / คน จึงทำให้เศรษฐกิจในเขตเทศบาลเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีอาชีพอื่น ๆ ที่เสริมสร้างเศรษฐกิจของชุมชน ได้แก่ อาชีพประมง ทำสวนมะพร้าว ฟาร์มกุ้ง รับจ้าง และรวมถึงกิจการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการบริการด้านการท่องเที่ยว

2.1.6.2 การพาณิชย์กรรม พื้นที่พาณิชย์กรรมของเทศบาลฯ ตั้งอยู่บริเวณชายหาดบางแสน และริมสองข้างทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) บริเวณหนองมน กิจกรรมทางด้านพาณิชย์ในเขตเทศบาลฯ มีร้านค้าทั่วไป 1,819 ราย ประกอบด้วยร้านค้าเครื่องชำ 182 ร้าน ร้านอาหาร-เครื่องดื่ม 248 ร้าน ร้านขายเสื้อผ้า 27 ร้าน ร้านบริการเสริมสวย 99 ร้าน ร้านอุปกรณ์เครื่องเหล็ก - เครื่องยนต์ 45 ร้าน ร้านขายสินค้าเฉพาะอย่างอื่น ๆ 170 ร้าน แผงลอย 1,048 ราย มีสถานประกอบการ ด้านพาณิชย์กรรม ได้แก่ห้างสรรพสินค้า 1 แห่ง สถานีบริการน้ำมัน 5 แห่งและสถานประกอบการเทศพาณิชย์ มีดังนี้ ทำเทียบเรือ 2 แห่ง โรงฆ่าสัตว์ 1 แห่ง มีตลาดสดเอกชน 2 แห่ง ตลาดนัด 1 แห่ง ตลาดสดของเทศบาล 1 แห่ง

2.1.6.3 การอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลฯ มีจำนวน 45 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดเล็ก ซึ่งกระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ โรงงานซ่อมสร้างเครื่องยนต์ 25 แห่ง โรงงานอื่นๆ ที่เหลือได้แก่ โรงสี โรงเลื่อยไม้ นอกจากนี้ยังมี โรงงานอุตสาหกรรม ที่ตอบสนองอุปสงค์ในด้านการผลิตและบริโภคของชุมชน เช่น โรงน้ำแข็ง โรงงานผลิตน้ำปลาและซอสปรุงรส และโรงฆ่าสัตว์ เป็นต้น

2.1.6.4 การบริการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องของเทศบาลเมืองแสนสุข มีการขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งนี้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ภูมิประเทศ และทัศนียภาพธรรมชาติที่สวยงาม พื้นที่ติดกับชายฝั่งทะเลและอยู่ไม่ห่างจากกรุงเทพมหานคร การคมนาคมสะดวก ทำให้สะดวกในการที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวและมีสถานที่พักผ่อนที่พักผ่อนด้วย

โรงแรม	8 แห่ง	จำนวน 683 ห้อง
รีสอร์ท	1 แห่ง	จำนวน 131 ห้อง
บ้านพักตากอากาศ	2 แห่ง	จำนวน 683 ห้อง
เกสต์เฮ้าส์	5 แห่ง	จำนวน 125 ห้อง
ธนาคาร	10 แห่ง	

2.1.6.5 การท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญทางเศรษฐกิจ ของเทศบาลเมืองแสนสุข เนื่องจากการท่องเที่ยวทำให้ประชากรมีรายได้ มีการสร้างงาน สร้างอาชีพ มีการกระจายรายได้และช่วยกระตุ้นให้เกิดการลงทุนทั้งการผลิต สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข ประกอบด้วย

- 1) สถาบันวิทยาศาสตร์ทางทะเล ตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วยพิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำประเภทต่างๆ และสถานเลี้ยงสัตว์น้ำเค็ม เพื่อการศึกษาและวิจัยซึ่งเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมได้ทุกวัน ยกเว้น วันจันทร์ โดยมีเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำแก่ผู้เข้าชมด้วย
- 2) ชายหาดบางแสน -วอนนภา เป็นชายหาดที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักในหมู่นักท่องเที่ยวมานาน อยู่ห่างจากตัวเมืองชลบุรีประมาณ 13 กิโลเมตร บริเวณชายหาดยาวประมาณ 4 กิโลเมตร มีถนนเลียบริมทะเลที่ได้ปรับปรุงใหม่ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ประกอบด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนทั้งสถานที่พักผ่อน บังกะโล ห้องอาบน้ำจืด ร้านอาหารทะเล และอุปกรณ์กีฬาทางน้ำ เช่น เรือกล้วย สกู๊ตเตอร์ ห่วงยาง จักรยานเช่า ชายหาดบางแสน - วอนนภา ในปัจจุบันได้รับการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นระเบียบเรียบร้อย เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการมาพักผ่อน และสัมผัสกับบรรยากาศแบบธรรมชาติอย่างแท้จริง
- 3) แหลมแท่น เป็นสถานที่ชมธรรมชาติที่สวยงามอีกบริเวณหนึ่ง อยู่ถัดจากชายหาดบางแสน ไปทางทิศเหนือ ณ ที่แห่งนี้มีปฏิมากรรมที่ชนะเลิศการประกวดซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของหลมแท่น นอกจากนี้ยังมีศาลาเฉลิมพระเกียรติฯ ที่งดงามทอดยาวไปในทะเล เพื่อให้นักท่องเที่ยวเพลิดเพลินไปกับธรรมชาติและบรรยากาศที่สวยงาม บริเวณใกล้เคียงเป็นบ้านพักตากอากาศของหน่วยงานราชการหลายแห่ง
- 4) เขาสามมูข ตั้งอยู่ทางด้านเหนือของชายหาดบางแสน มีศาลเจ้าแม่สามมูขเป็นที่เคารพสักการะของคนทั่วไป ตรงบริเวณหน้าผาริมทะเล ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีตำนานแห่งความรักของหนุ่มสาวที่จบชีวิตลงตามกันตามที่ได้สาบานรักกันไว้ บริเวณเขาสามมูขนี้ มีลิงป่าอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก นักท่องเที่ยวที่ไปเยือนหาดบางแสนมักจะแวะชมลิงป่าที่ลงมาจับกล้วยและเข้าสักการะเจ้าแม่สามมูข หรือรับประทานอาหารทะเลก่อนที่จะเดินทางกลับ
- 5) หนองมน เป็นตลาดจำหน่ายสินค้าพื้นเมือง และของที่ระลึกที่มีชื่อของจังหวัดชลบุรี ได้แก่ อาหาร ทะเลแห้งชนิดต่างๆ และของฝากที่รู้จักกันดี คือ ข้าวหลาม ห่อหมก หอยจ๊อ และขนมต่างๆ ตั้งอยู่ริมถนนสุขุมวิท ทางแยกเข้าชายหาดบางแสน

6) วัดแสนสุข เป็นแหล่งท่องเที่ยวของเอกชนที่มีรูปจำลองของสวนพุทธแดนสวรรค์ เมืองนรก ซึ่งเป็นอุทาหรณ์ให้ทุกคนสำนึกและตระหนักในการละเว้นความชั่ว ยึดมั่นในพระพุทธศาสนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สนใจมุ่งหาหลักธรรมในชีวิตอีกรูปแบบหนึ่ง

จำนวนนักท่องเที่ยว สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยว และผู้เยี่ยมชม ที่เดินทางมาท่องเที่ยวบางแสนและเขาสามมุขในช่วง พ.ศ. 2532 - 2549 เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 4.16 ต่อปี ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยเนื่องจากระยะเวลาการเดินทางใกล้เคียงสะดวกปลอดภัย

ตารางที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน เขาสามมุข และแหลมแท่น

หน่วย : คน

ปี พ.ศ.	2534	2539	2544	2549
จำนวนนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน เขาสามมุข และแหลมแท่น	1,624,200	2,081,000	2,537,800	2,994,600

ที่มา : งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแสนสุข, 2540 : 11

ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมชายหาดบางแสนปีละประมาณ 2,000,000 คน รายจ่ายเฉลี่ยต่อหัวประมาณ 300 บาท

6) การเกษตรกรรม ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข เดิมเป็นชุมชนเกษตรกรรม โดยมีการเพาะปลูก เพาะเลี้ยงชายฝั่งและทำการประมงเป็นหลัก ปัจจุบันสภาพชุมชนเปลี่ยนไป ทำให้ภาคเกษตรกรรมลดความสำคัญลงไปมาก อาชีพที่ยังอยู่ในชุมชน ได้แก่ การประมง และการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง ซึ่งจะอยู่บริเวณแหลมแท่นต่อเนื่องไปจนถึงเขตเทศบาลตำบลอ่างศิลา นอกจากนี้ยังมีอาชีพทำสวนมะพร้าว ฟาร์มกุ้งและปศุสัตว์อื่น ๆ อีกเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นการเสริมรายได้ในครัวเรือนมากกว่าเป็นอาชีพ

2.1.7 ด้านสังคม

2.1.7.1 จำนวนประชากร ณ สิ้นเดือนกุมภาพันธ์ 2545 เทศบาลเมืองแสนสุขมีประชากรทั้งสิ้น 39,590 คน เป็นเพศชาย 18,577 คน เพศหญิง 20,193 คน จำนวนบ้าน 17,985 หลังคาเรือน จำนวนครัวเรือน 7,215 ครัวเรือน จำนวนประชากรต่อครัวเรือน 6 คน มีผู้ใช้สิทธิเลือกตั้ง 30,309 คน

ความหนาแน่นของประชากรภายในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขเฉลี่ย 1,953 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเล ตั้งแต่ปากคลองบางโปร้งจนถึงหาดวอนนภา และสองข้างเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ได้แก่ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) บริเวณตลาดหนองมนและทางหลวงจังหวัดหมายเลข 3137 ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 เข้าสู่ชายหาดบางแสน

ตารางที่ 2 การคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคต

สิ้นปี พ.ศ.	2549	2554	2559
ประชากร / คน	50,853	61,573	72,293

ที่มา : งานวิเคราะห์นโยบายและแผนกองวิชาการ และแผนงาน เทศบาลเมืองแสนสุข 2544 : 2 - 1

2.1.7.2 ชุมชน จำนวน 6 แห่ง ได้แก่

- ชุมชนหมู่บ้านโชคดี
- ชุมชนบ้าน แหลมแท่น
- ชุมชนบ้าน เหมือง
- ชุมชนท้ายตลาด

วันที่	21 ก.พ. 2546
เลขทะเบียน	08290 ๑๐๕

ฉพ.
333.78
ก 674๓
ม.ป.บ.๖๖๖,
๑.๕

- ชุมชนเขาสามมุข
- ชุมชนหาดวอนนภา

2.1.7.3 อาชีพ อาชีพของประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขาย ทำการประมง ทำสวนมะพร้าว ฟาร์มกุ้ง โรงงานน้ำปลา รับจ้าง

2.1.7.4 เชื้อชาติ ประชากรในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทย

2.1.7.5 ศาสนา ประชากรในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขมีผู้นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 90 ของประชากรทั้งหมด มีวัดจำนวน 6 วัด ผู้นับถือศาสนาคริสต์ ร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด มีโบสถ์คริสต์จำนวน 2 แห่ง

2.1.7.6 ประเพณีและวัฒนธรรม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ถือปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวข้องกับเชื้อชาติ และความเชื่อทางศาสนา เช่นพิธีการทางศาสนา งานฉลองเทศกาลต่าง ๆ และงานบุญ อุปลสมบทเป็นต้น

ตารางที่ 3 งานประเพณีในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข

ประเพณี	ลักษณะกิจกรรม	ช่วงเวลาที่ยังจัดงาน
1. ก่อพระทรายวันไหล	ทำบุญ รดน้ำผู้ใหญ่ ก่อพระทราย	เมษายน
2. ลอยกระทง	ลอยกระทงบริเวณชายหาดบางแสน	พฤศจิกายน
3. แห่เทียนเข้าพรรษา	แห่เทียนไปถวายวัด	กรกฎาคม
4. ทอดกฐิน	ทอดกฐินตามวัดต่าง ๆ	ตุลาคม
5. ทำบุญวันขึ้นปีใหม่	ตักบาตรข้าวสาร อาหารแห้ง	มกราคม

ที่มา: งานวิเคราะห์นโยบาย และแผนงาน กองวิชาการ และแผนงาน เทศบาลเมืองแสนสุข, 2544 : 2-8

2.1.7.7 การศึกษา

ตารางที่ 4 ข้อมูลสถานศึกษาในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข

สังกัด	ท้องถิ่น	สพช.	กรมสามัญฯ	รวม
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3	-	-	3
ระดับก่อนประถมศึกษา				
1) จำนวนโรงเรียน	-	4	-	4
2) จำนวนห้องเรียน	-	16	-	16
3) จำนวนนักเรียน	-	475	-	475
4) จำนวนครู อาจารย์	-	15	-	15
ระดับประถมศึกษา				
1) จำนวนโรงเรียน	-	6	1	7
2) จำนวนห้องเรียน	-	61	39	100
3) จำนวนนักเรียน	-	1,931	181	2,112
4) จำนวนครู อาจารย์	-	98	34	132
ระดับมัธยมศึกษา				
1) จำนวนโรงเรียน	-	2	2	4
2) จำนวนห้องเรียน	-	12	66	78
3) จำนวนนักเรียน	-	401	1,134	1,535
4) จำนวนครู อาจารย์	-	20	100	120

ที่มา: เทศบาลเมืองแสนสุข กองวิชาการ, 2544 : 2-8 ถึง 2-9

ระดับอุดมศึกษา

1) มหาวิทยาลัยบูรพา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

(1.1) คณะที่ทำการสอน

- ระดับปริญญาตรี 7 คณะ
- ระดับปริญญาโท 6 หลักสูตร
- ระดับปริญญาเอก 1 หลักสูตร

(1.2) จำนวนนักศึกษา 11,262 คน

2.1.7.8 กีฬา นันทนาการ / พักผ่อน

- 1) สนามกีฬาเอนกประสงค์ 9 แห่ง
- 2) สวนสาธารณะ 3 แห่ง
- 3) สนามเด็กเล่น 9 แห่ง

2.1.7.9 สาธารณสุข

- 1) โรงพยาบาลในเขตพื้นที่สังกัดมหาวิทยาลัยบูรพา (ศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ)
  - เตียงคนไข้ จำนวน 150 เตียง
  - 2) ศูนย์บริการสาธารณสุข 1 แห่ง
  - 3) สถานีอนามัย จำนวน 2 แห่ง
  - 4) บุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่
    - แพทย์ 8 คน
    - พยาบาล 57 คน
    - ทันตแพทย์ 2 คน
    - เภสัชกร 4 คน
    - อาสาสมัคร 204 คน
  - 5) ผู้เข้ารับการรักษาพยาบาล รวมจำนวน 83.233 คน / ปี
  - 6) ประเภทการเจ็บป่วยที่เข้ารับการรักษาพยาบาล 5 อันดับแรก
    - (1) โรคเกี่ยวกับระบบการเดินหายใจ
    - (2) โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร
    - (3) โรคเกี่ยวกับระบบไหลเวียนของเลือด
    - (4) อุบัติเหตุ
    - (5) โรคผิวหนัง
  - 7) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
  - 8) สถิติเพลิงไหม้ในรอบปี (1 ม.ค. - 31 ธ.ค.) จำนวน 120 ครั้ง ส่วนใหญ่เป็นไฟไหม้หญ้า)

(1) รถดับเพลิง จำนวน 3 คัน

- คันที่ 1	จุน้ำได้	2,000 ลิตร
- คันที่ 2	จุน้ำได้	2,000 ลิตร
- คันที่ 3	จุน้ำได้	4,000 ลิตร

(2) รถบรรทุกน้ำ จำนวน 2 คัน

- คันที่ 1	จุน้ำได้	15,000 ลิตร
- คันที่ 1	จุน้ำได้	5,000 ลิตร

(3) เครื่องดับเพลิงชนิดหาลาม จำนวน 1 เครื่อง

(4) พนักงานดับเพลิง จำนวน 14 คน

(5) อาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จำนวน 365 คน

(6) การฝึกซ้อมบรรเทาสาธารณภัยปีที่ผ่านมา จำนวน 50 ครั้ง

2.1.8 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1.8.1 ภูมิอากาศ

1) อุณหภูมิสูงสุด 34.9 องศาเซลเซียส

- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน มี.ค. - มิ.ย. 29.32 องศาเซลเซียส
- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน ก.ค. - ต.ค. 28.15 องศาเซลเซียส
- อุณหภูมิเฉลี่ยเดือน พ.ย. - ก.พ. 26.60 องศาเซลเซียส

2) ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด 196.27 มม.

ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่ำสุด 96.10 มม.

2.1.8.2 ดิน ความเหมาะสมของดิน เพื่อการเกษตรในเขตเทศบาลตำบลแสนสุข แบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม มีรายละเอียดดังนี้

- 1) บริเวณที่มีความเหมาะสมในการทำนาเป็นอย่างยิ่ง กระจายตัวอยู่ในสามบริเวณ คือ ทางด้านเหนือทางหลวงจังหวัด หมายเลข 3137 และ ทางด้านใต้ของเขตเทศบาลฯ อีก 2 บริเวณ เป็นพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมในการทำนาอย่างยิ่ง สามารถจัดระบบชลประทาน เพื่อใช้ที่ดินให้ได้ประสิทธิภาพและปลูกพืชได้ตลอดปี ปัจจุบันใช้ทำนาเป็นส่วนใหญ่

2) บริเวณที่เหมาะสมแก่การพัฒนา กระจายตัวอยู่เป็นแนวยาวทางด้านตะวันออกของทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 3 (ถนนสุขุมวิท) จากเขตเทศบาลฯ ด้านทิศเหนือจรดด้านทิศใต้ เป็นพื้นที่ซึ่งมีความเหมาะสมแก่การทำนาแต่มีปัญหาเกี่ยวกับเนื้อดินบน เป็นดินร่วนปนทราย และดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปัจจุบันใช้ทำนาเป็นส่วนใหญ่

3) บริเวณที่ควรพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์แบบถาวร ได้แก่พื้นที่บริเวณสันทรายชายฝั่งทะเล และพื้นที่ส่วนที่เหลือเป็นพื้นที่ซึ่งไม่เหมาะสมต่อการพัฒนา แต่สามารถพัฒนาให้เป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์แบบถาวรได้ ปัจจุบันใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว ที่ตั้งชุมชนและสวนผลไม้

2.1.8.3 แหล่งน้ำธรรมชาติ แหล่งน้ำธรรมชาติในเขตเทศบาลฯ ได้จากน้ำฝนและน้ำใต้ดินส่วนน้ำทำนนั้นมีเพียงคลองบางเป้งซึ่งมีน้ำเฉพาะในฤดูฝน สำหรับปริมาณน้ำฝนนั้นเนื่องจากไม่มีสถานีตรวจอากาศภายในเขตเทศบาลฯ จึงได้ใช้สถิติอากาศของจังหวัดชลบุรีแทนเทศบาลเมืองแสนสุขจะได้รับน้ำฝนปีละ 1,267.5 มิลลิเมตรต่อปี โดยที่ฤดูฝนจะเริ่มต้นในเดือนมิถุนายน ไปสิ้นสุดราวเดือนตุลาคมส่วนอื่นๆ นั้นจะมีฝนตกน้อยมากจำนวนแหล่งน้ำมี 2 แห่ง ได้แก่ คลองบางโปรงและคลองน้ำเหม็น

แหล่งน้ำใต้ดินภายในเทศบาลฯ จากการศึกษา โดยกรมทรัพยากรธรณีเป็นแหล่งน้ำใต้ดินที่ได้จากชั้นของวัสดุที่ยังไม่จับตัวกันแน่น ซึ่งประกอบด้วยดินเหนียว กรวด ทรายของพื้นที่ราบดินตะกอนใหม่และที่ราบน้ำท่วมมีความซบซึมต่ำ ความหนาแน่นของชั้นน้ำใต้ดินต่ำกว่า 12.00 เมตร ปริมาณน้ำที่ตกแทนอยู่ระหว่าง 2.5 - 7 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง มากกว่าร้อยละ 60 ของ บ่อ ให้น้ำคุณภาพดี ส่วนที่เหลือให้น้ำคุณภาพเลวเนื่องจากมีเหล็กหรือคลอไรด์ปะปน

2.1.8.4 คุณภาพน้ำทะเล จากการศึกษาสภาพแวดล้อม ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุขและพื้นที่ต่อเนื่องโดยรอบสันนิษฐานว่าต้นกำเนิดความสกปรกของน้ำทะเล บริเวณชายหาดบางแสน ส่วนใหญ่มาจากอาคารบ้านเรือน ร้านค้า โรงแรม ย่านชุมชนและอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ตามชายฝั่งทะเล และจากโรงงานอุตสาหกรรม ทั้งในจังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง นอกจากนี้ยังเกิดอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งทำให้น้ำทะเลในอ่าวไทยไหลเวียนทวนเข็มนาฬิกาในฤดูดังกล่าวพร้อมกับพัดพาเอาความสกปรกจากปากแม่น้ำบางปะกง มาปะทะชายหาดบางแสน

2.1.8.5 การระบายน้ำและการบำบัดน้ำเสีย ปัจจุบันเทศบาลเมืองแสนสุข ได้มีการดำเนินการบำบัดน้ำเสีย โดยกรมโยธาธิการได้ดำเนินการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย 2 แห่ง คือ ที่ริม

คลองบางปะกงและด้านหลังมหาวิทยาลัยบูรพาโดยใช้งบประมาณเป็นเงินประมาณ 800 ล้านบาท ซึ่งสามารถนำเสียจากเขตเทศบาลทั้งหมด และยังสามารถบำบัดน้ำเสียจากสุขาภิบาลอ่างศิลาอีกส่วนหนึ่งด้วย มีปริมาณน้ำเสีย 25,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน ปริมาณน้ำบำบัดได้ 25,000 ลูกบาศก์เมตร/วัน อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบด้วย เครื่องเติมอากาศ เครื่องเป่าอากาศ เครื่องสูบลตะกอนทราย เครื่องแยกตะกอนทราย และเครื่องกวาดตะกอน ระบบน้ำเสียที่ใช้ในปัจจุบันคือคลองวนเวียน (oxidation ditch) รวม 2 แห่ง

2.1.8.6 การกำจัดขยะมูลฝอย ในปัจจุบันเทศบาลเมืองแสนสุข มีประชากรรวมทั้งสิ้น 395,706 คน มีพื้นที่รับผิดชอบ 20,268 ตารางกิโลเมตร มีปริมาณขยะที่เกิดขึ้นได้จำนวนวันละประมาณ 50 - 55 ตัน รถบรรทุกขยะมูลฝอย 23 คัน ที่ดินที่ทิ้งขยะได้รับงบประมาณซื้อที่ดิน 172 ไร่ 98 ตารางวา ตั้งอยู่ที่ ต. บางพระ อ. ศรีราชา จ. ชลบุรี ห่างจากเขตท้องถื่นเมืองระยะทาง 20 กิโลเมตร ที่ดินสำหรับกำจัดขยะที่ใช้ไปแล้วจำนวน 23 ไร่ คาดว่าจะสามารถกำจัดขยะได้อีก 10 ปี สภาพการเป็นเจ้าของที่ดินสำหรับกำจัดขยะ ท้องถื่นซื้อเองเมื่อ พ.ศ. 2540 ราคา 97.10 ล้านบาท สำหรับปริมาณขยะที่เกิดจากนักท่องเที่ยวในปีเดียวกัน คาดประมาณจากจำนวนนักท่องเที่ยวในวันสุดสัปดาห์ แยกออกเป็นนักท่องเที่ยวประเภทเช้าไปเย็นกลับ ประมาณวันละ 0.5 กิโลกรัมต่อคน และนักท่องเที่ยวประเภทพักแรม ประมาณ 1.0 กิโลกรัมต่อคน เท่ากับประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลฯ ดังนั้นจะเกิดขยะจากนักท่องเที่ยวประเภทเช้าไปเย็นกลับ 37,490 คน วันละ 18.97 ตัน และนักท่องเที่ยวประเภทพักแรม 5,160 คน วันละ 5.16 ตัน รวมขยะที่จะต้องจัดเก็บ 65.31 ตัน

ตารางที่ 5 แสดงการคาดประมาณ ปริมาณขยะภายในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข พ.ศ. 2534 ถึงปี 2549

ผู้ผลิตขยะ	ปี พ.ศ. : ตัน ต่อ วัน			
	2534	2539	2544	2549
ประชากรในเขตเทศบาล	30.42	33.65	37.22	41.18
นักท่องเที่ยวเช้าไปเย็นกลับ	10.15	13.02	15.88	18.97
นักท่องเที่ยวพักแรม	2.80	3.59	4.38	5.16
รวม	43.38	50.26	57.48	65.31

ที่มา : งานวิเคราะห์นโยบายและแผน กองวิชาการและแผนงาน เทศบาลเมืองแสนสุข 2540 : 11

2.1.9 ด้านการเมืองการบริหาร

2.1.9.1 โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานของเทศบาล

1) สภาเทศบาล ประกอบด้วย สมาชิกที่ประชาชนในเขตเทศบาลเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัติและตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร ให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนาเทศบาล กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของราชการ

2) นายกเทศมนตรี เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในเขตเทศบาลโดยตรง มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทำหน้าที่และรับผิดชอบการบริหารงานของเทศบาล ให้เป็นไปตามนโยบาย แผนพัฒนาเทศบาล กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับทางราชการกฎหมาย นอกจากนี้ยังมีรองนายกเทศมนตรีจำนวน 3 คน ทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของนายกเทศมนตรีตามที่ได้รับมอบหมาย

นอกจากสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ซึ่งเป็นฝ่ายการเมืองยังมีข้าราชการประจำ เรียกว่า “ พนักงานเทศบาล ” โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในงานประจำทั่วไป และแบ่งการบริหารงานออกเป็นส่วนต่าง ๆ 9 ส่วน ตามปริมาณและคุณภาพของงานดังนี้

(1) สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลของเทศบาล งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย งานรักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง การให้บริการประชาชนทางด้านงานทะเบียนราษฎร นอกจากนี้ยังควบคุม ดูแล งานสารบรรณของ เทศบาล จัดการประชุมสภาเทศบาล และพนักงานเทศบาล จัดเตรียมให้บริการด้านสถานที่ วัดศุ รูปกรณ การติดต่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ด้านงานการเลือกตั้ง และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(2) กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านการวิเคราะห์นโยบายและแผนงานการวิจัยและประเมินผล งานนิติการ งานประชาสัมพันธ์ งานจัดทำงบประมาณ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(3) กองคลัง มีหน้าที่ควบคุม ดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติงานในด้านการพัฒนารายได้ งานการเงินและบัญชี งานผลประโยชน์ การจัดเก็บภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ งานเร่งรัดรายได้ งานสถิติการคลัง รวมทั้งงานบริการข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน การจัดซื้อ - จัดจ้าง การประกวดราคา และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(4) กองช่าง มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานในด้านการควบคุมอาคารและงานขออนุญาตปลูกสร้างอาคาร การควบคุมผังเมืองและการจัดทำผังเมือง งานวิศวกรรมโยธา งานสถาปัตยกรรม งานบำรุงรักษาทางและสะพาน งานบำรุงรักษาสาธารณูปการ งานติดตั้งไฟฟ้า งานสวนสาธารณะ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือรับมอบหมาย

(5) กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบงานด้านการบริการทางการแพทย์ งานวิชาการและแผนงานด้านสาธารณสุข งานรักษาความสะอาด การสุขาภิบาลและอนามัยสิ่งแวดล้อม และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(6) กองการศึกษา มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านงานบริหารและวิชาการทางการศึกษา งานการเงินและพัสดุ งานโรงเรียน งานนิเทศการศึกษา งานกิจกรรมนักเรียน งานเผยแพร่และแนะแนวการศึกษา และงานการศึกษานอกโรงเรียน และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(7) กองการสวัสดิการสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านสังคมสงเคราะห์งานสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน งานพัฒนาชุมชน และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(8) ช่างสุขาภิบาล มีหน้าที่ควบคุม ดูแล รับผิดชอบการปฏิบัติงานด้านงานกำจัดข้อมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล งานเครื่องจักรกลและซ่อมบำรุง งานแบบแผนและก่อสร้าง งานควบคุมและตรวจสอบการบำบัดน้ำเสีย งานบำรุงรักษาและซ่อมแซม งานวิเคราะห์คุณภาพน้ำ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

(9) หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบ กลั่นกรอง ให้ความเห็นและเสนอแนะแก่ ปลัดเทศบาล เกี่ยวกับงานการเงินของเทศบาล และควบคุมตรวจสอบด้านอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

2.1.9.2 การคลังท้องถิ่น

ตารางที่ 6 รายรับ รายจ่าย เทศบาลเมืองแสนสุข ปี พ.ศ.2541-2544

รายการ	พ.ศ. 2541	พ.ศ. 2542	พ.ศ. 2543	พ.ศ. 2544
1. รายรับ	205,295,992.43	606,309,622.55	112,612,708.27	189,029,552.02
2. รายจ่าย	199,591,380.89	51,851,010.63	98,792,292.88	160,045,874.83

ที่มา : กองวิชาการ เทศบาลเมืองแสนสุข, 2544: 2-14

1) การดำเนินกิจการพาณิชย์ เพื่อป้องกันการเอาเปรียบจากผู้ประกอบการต่าง ๆ ต่อนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับการบริการราคาสินค้า เทศบาลได้ตั้งกลุ่มผู้ประกอบการต่าง ๆ โดยมีตัวแทนกลุ่ม ๆ เข้าร่วมเป็นกรรมการ ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการมีทั้งหมด 12 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มหาบเร่ กลุ่มห่วยยาง กลุ่มเรือให้เช่า กลุ่มเก้าอี้ผ้าใบ กลุ่มแผงลอย กลุ่มล้อเลื่อน กลุ่มช่างภาพ กลุ่มผู้ผลิตและจำหน่ายข้าวหลาม กลุ่มแผงลอยถนนสุขุมวิทฝั่งตะวันตก กลุ่มแผงลอยถนนสุขุมวิทฝั่งตะวันออก กลุ่มตลาดหนองมน โดยเทศบาล ฯ จะจัดให้มีการประชุมกลุ่มผู้ประกอบการทั้งหมดปีละ 1 ครั้ง

2) บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมทางการเมืองการบริหาร หลังจากการจุดตั้งเป็นเทศบาล เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2531 จนถึงปัจจุบันยังไม่เคยมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้สมัครเท่ากับจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลพอดี ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกอื่น ๆ มีข้อมูลสถิติการเลือกตั้ง ดังนี้

ตารางที่ 7 ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข

วัน เดือน ปี	ประเภทการเลือกตั้ง	จำนวนผู้มีสิทธิ	ผู้มาใช้สิทธิ	ผู้ไม่ประสงค์ลงคะแนน	ร้อยละของผู้มาใช้สิทธิ	บัตรเสีย	ร้อยละของผู้ไม่มาใช้สิทธิ
ปี 2533	ส.จ..	17,164	6,557	-	38.20	52	61.80
2 ก.ค. 2538	ส.ส.	22,534	16,288	-	72.28	347	27.72
29 เม.ย. 2543	ส.ว.	29,416	16,033	1,832	54.50	654	45.50
6 ม.ค. 2544	ส.ส.	29,979	22,775	-	75.97	-	24.03

ที่มา: กองวิชาการ เทศบาลเมืองแสนสุข, 2544: 2-14

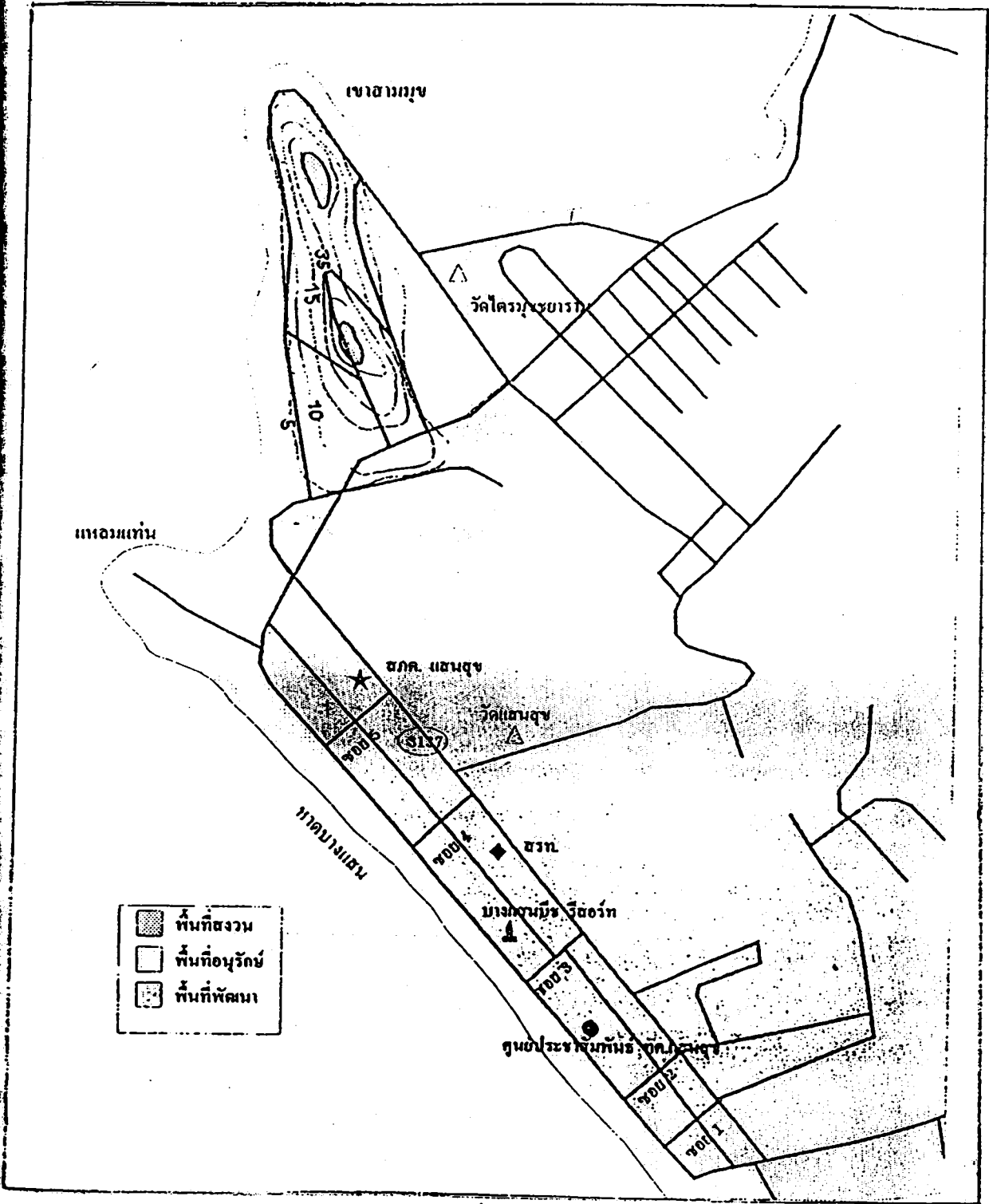
3) การอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พื้นที่เทศบาลเมืองแสนสุข มีสถานีตำรวจให้บริการ จำนวน 1 แห่ง นอกจากนี้ยังมีงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลเมืองแสนสุข คอยดูแลและรับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยทั้งในและนอกเขตเทศบาล (กรณีมีการร้องขอ) โดยจัดเตรียมความพร้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการป้องกันและระงับ สาธารณภัยต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งการให้ความรู้และฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยแก่ประชาชน ให้รู้จักป้องกันและระงับภัยเบื้องต้นในพื้นที่อาศัย และเตรียมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

2.1.10 สภาพทางกายภาพของหาดบางแสน

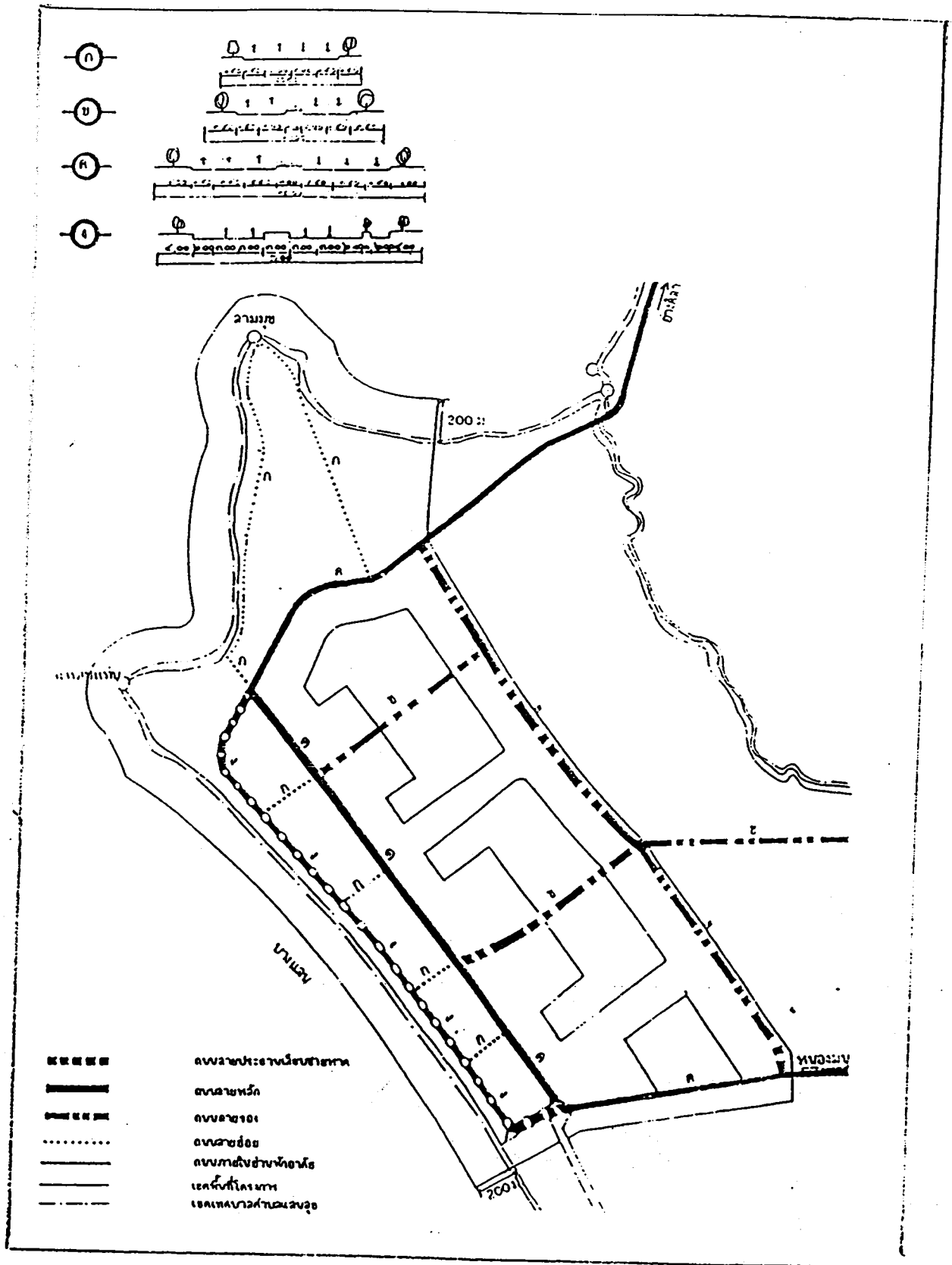
2.1.10.1 ขนาดและที่ตั้ง ชายหาดบางแสน ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 104 กิโลเมตร บริเวณที่ตั้งเดิมเป็นชายทะเลร้างว่างเปล่า และเป็นชายทะเลเล็กๆ ที่ไม่มีความเจริญมากนัก จนกระทั่งปี พ.ศ. 2486 จอมพล ป.พิบูลสงคราม ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ให้กำเนิดสถานที่พักตากอากาศบางแสนชั้นที่ตำบลแสนสุข อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ในเนื้อที่ชายหาดจำนวน 556 ไร่ 3 งาน 69 ตารางวา และในปี พ.ศ. 2503 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นสถานตากอากาศบางแสน และให้องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยดำเนินการ

2.1.10.2 ลักษณะภูมิประเทศ ชายหาดบางแสนเป็นหาดทรายยาวเพียง 2 กิโลเมตร ความลึกของท้องทะเล 2 เมตร ปรากฏในระยะห่างจากชายฝั่งตั้งแต่ 600 เมตร จนถึง 2 กิโลเมตรขึ้นไป และมีความยาวเพียง 2 กิโลเมตร กว้าง 50-200 เมตร (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540) เป็นหาดสาธารณะอยู่ระหว่างแหลมแท่น และหาดวอนนภา

2.1.10.3 การใช้ที่ดิน ลักษณะการใช้ที่ดินพื้นที่บริเวณชายหาดบางแสนเป็นพื้นที่ซึ่งนับว่าเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่สำคัญ มีพื้นที่รวมประมาณ 76 ไร่ เป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ได้แก่ การเดินเล่น พักผ่อน ชมทิวทัศน์ เล่นสเก็ตเตอร์ กีฬาชายหาด ปัจจุบันไม่มีการแบ่งขอบเขตพื้นที่กิจกรรมอย่างเด่นชัด ส่วนสภาพบริเวณชายหาดในส่วนติดถนนเรียบหาดน้ำท่วมไม่ถึง จะมีการใช้พื้นที่ทั้งสองฝั่งถนนที่เกือบจะปิดทัศนียภาพด้านชายหาดทั้งหมด ซึ่งจะพบว่ามีแนวต้นไม้ยืนต้น มีสิ่งก่อสร้างถาวร และกึ่งถาวร เช่น ลานจอดรถ และทางเดินเท้า ตลอดจนระบบไฟฟ้าแสงสว่าง และเป็นที่ตั้งติดตั้งถังขยะ นอกจากนี้จะมีการจัดการใช้พื้นที่เป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่จอดรถ ริมถนน สำหรับพื้นที่ถัดออกไปคือบริเวณหาบเร่-แผงลอย ต่อจากนั้นจะเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อน ซึ่งมีร่มกางเป็นหย่อม ซึ่งต่อกับพื้นที่ชายหาดในที่สุด บริเวณชายหาดตอนล่างน้ำทะเลท่วมถึง ใช้เป็นที่เล่นกีฬาชายหาด และกีฬาน้ำ สำหรับบริเวณถนนสายรอง ได้แก่ ถนนบางแสนสายสอง และถนนสายย่อย (ซอย) ยังใช้ประโยชน์เป็นส่วนน้อย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาคาร ที่พัก ต่างๆ (จุฬาลงกรณ์, 2540)

แผนที่ที่ 6 แสดงการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน บริเวณชายหาดบางแสน
ที่มา : การศึกษาและวิเคราะห์โครงการลงทุนในพื้นที่บางแสน, 2540 : 5-18

แผนที่ที่ 7 ผังโครงข่ายการคมนาคม บริเวณชายหาดบางแสน
 ที่มา : การศึกษาและวิเคราะห์โครงการลงทุนในพื้นที่บางแสน, 2540 : 3-19

2.1.11.2 ระบบสาธารณูปโภค

1) ไฟฟ้า การใช้ไฟฟ้าในบริเวณชายหาดบางแสน ขึ้นอยู่กับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบางแสน เป็นหน่วยงานให้บริการครอบคลุมเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลแสนสุข ตำบลอ่างศิลา ตำบลห้วยกะปิ และตำบลเหมือง ในส่วนของเขตเทศบาลตำบลแสนสุข มีผู้ใช้ไฟประเภทที่อยู่อาศัย จำนวน 23,605 ราย ใช้กระแสไฟ 14,750,119 หน่วย/เดือน และให้บริการไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 76 ราย ใช้กระแสไฟรวม 105,213 หน่วย/เดือน

2) ประปา การใช้น้ำประปาบริเวณชายหาดบางแสน ขึ้นอยู่กับเทศบาลตำบลแสนสุขมีการประปาบางแสน ซึ่งอยู่ภายใต้การดำเนินการของกรมประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดชลบุรี ให้บริการน้ำประปา โดยอาศัยน้ำดิบจากอ่างเก็บน้ำบางพระ 1,2 ประมาณ 80,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จ่ายให้แก่การประปาชลบุรี การประปาบางแสน และการประปาศรีราชา (เทศบาลเมืองแสนสุข, กองวิชาการและแผน, 2539)

2.1.12 การจัดด้านสิ่งแวดล้อม

2.1.12.1 การกำจัดขยะมูลฝอย ในปี 2539 เทศบาลเมืองแสนสุข มีปริมาณขยะเกิดขึ้นประมาณวันละ 43.76 ตัน ซึ่งประกอบด้วยประชากรในเขตเทศบาล ประมาณ 27.62 ตันต่อวัน นักท่องเที่ยวเข้าไปเย็นกลับประมาณ 9.87 ตันต่อวัน และนักท่องเที่ยวพักผ่อนประมาณ 6.27 ตันต่อวัน โดยมีวัสดุอุปกรณ์ ดังนี้ รถยนต์บรรทุกขยะแบบเปิดข้าง (15 ลูกบาศก์ทอน) จำนวน 6 คัน รถยนต์บรรทุกขยะแบบมีเครื่องอัดท้าย (10 ลูกบาศก์ทอน) จำนวน 3 คัน รถยนต์บรรทุกขยะขนาดเล็ก (4 ลูกบาศก์ทอน) จำนวน 4 คัน รถยนต์กระบะ 3 คัน รถบรรทุกเทท้าย 2 คัน รถกวาดร่องขยะ 1 คัน รถดูดสิ่งโสโครกและฉีดล้างท่อระบายน้ำ 2 คัน รถเข็นขยะ 15 คัน รถดูดสิ่งปฏิกูล 2 คัน รถบรรทุกน้ำ 1 คัน รถกวาดดูดฝุ่น 3 คัน รถเข็นดูดฝุ่น 2 คัน ถังขยะโพลีเอทิลีน 400 ใบ ถึงขนาด 200 ลิตร จำนวน 500 ใบ และขนาด 500 ลิตร จำนวน 150 ใบ ตลอดจนหุ่นจัดระเบียบจราจรทางน้ำจำนวน 30 จุด ส่วนพนักงานเก็บขนขยะมีจำนวน 70 คน โดยจะทำการเก็บขนขยะจำนวน 2 เที่ยวต่อวันต่อครั้ง สำหรับขยะที่เก็บขน และกำจัดได้มีจำนวน 100 และ 90 ลูกบาศก์ทอนต่อวันตามลำดับ การกำจัดที่ใช้มี 2 วิธี คือ กองไว้บนพื้นและฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะ ปัจจุบันที่ดินสำหรับกำจัดขยะมีขนาด 5 ไร่ ตั้งอยู่ที่อำเภอเหมือง อำเภอเมือง อยู่ห่างจากเขตเทศบาลเป็นระยะทาง 15 กิโลเมตร ซึ่งเป็นที่ดินของเอกชนและไม่สามารถรองรับขยะเพิ่มเติมได้อีก ทางเทศบาลจึงได้จัดซื้อที่ดินสำรองไว้ในปี พ.ศ. 2531 มีพื้นที่ขนาด 167 ไร่ ตั้งอยู่ที่

ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา อยู่ห่างจากเขตเทศบาลเป็นระยะทาง 10 กิโลเมตร รายได้จากการจัดเก็บขยะมูลฝอยประมาณ 1,740,000 บาทต่อปี (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540)

2.1.12.2 การบำบัดน้ำเสีย ปัจจุบันเทศบาลเมืองแสนสุข ได้มีการดำเนินการบำบัดน้ำเสีย โดยกรมโยธาธิการได้ดำเนินการก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสีย 2 แห่ง คือ ที่ริมคลองบางโปรง และด้านหลังมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งสามารถรองรับน้ำเสียจากเขตเทศบาลทั้งหมด และยังสามารถบำบัดน้ำเสียจากสุขาภิบาลอ่างศิลาอีกส่วนหนึ่งด้วย สำหรับการคาดปริมาณน้ำเสียภายในเขตเทศบาลแสนสุข ปี 2539 ในส่วนประชากรในเขตเทศบาลประมาณ 6,729.6 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน นักท่องเที่ยวไปเข้าเย็นกลับประมาณ 1,667.2 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และนักท่องเที่ยวพักแรม 718.4 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน รวมทั้งหมดประมาณ 9,115.2 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

2.1.12.3 คุณภาพน้ำทะเล จากรายงานคุณภาพน้ำทะเลรายฝั่งตะวันออกในปี พ.ศ. 2538 โดยกรมควบคุมมลพิษ พบว่าบริเวณชายหาดบางแสนมีคุณภาพน้ำทะเลอยู่ในระดับพอใช้ และดีกว่าปี พ.ศ. 2537 ปริมาณแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด มีค่าต่ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคือ ตรวจพบค่าไม่เกิน 1,000 หน่วย โดยค่าต่ำสุดที่ตรวจพบ คือ 2 และสูงสุด 540 หน่วย (มาตรฐานเพื่อประโยชน์ด้านการว่ายน้ำ กำหนดค่าไม่เกินกว่า 1,000 หน่วย) จากการศึกษาสภาพแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองแสนสุข และพื้นที่ต่อเนื่องโดยรอบสันนิษฐานว่า ต้นกำเนิดความสกปรกของน้ำทะเลบริเวณชายหาดบางแสน ส่วนใหญ่มาจากอาคาร บ้านเรือน ร้านค้า โรงแรม ย่านชุมชนและอื่นๆ ที่ตั้งอยู่ตามชายฝั่งทะเล และจากโรงแรมอุตสาหกรรมทั้งจังหวัดชลบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา บริเวณปากแม่น้ำบางปะกง นอกจากนี้ยังเกิดอิทธิพลของลมมรสุม ตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งทำให้น้ำทะเลในอ่าวไทยไหลเวียนทวนเข็มนาฬิกาในฤดูดังกล่าวพร้อมกับพัดพาเอาความสกปรกจากปากแม่น้ำบางปะกง มาปะทะชายหาดบางแสน นอกจากนั้นในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2540 ได้เกิดปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสี หรือปรากฏการณ์รีปลาวาฟิ (red tide) ขึ้นที่บริเวณชายหาดบางแสน ส่งผลให้น้ำทะเลเป็นสีเขียวเข้ม มีกลิ่นเหม็นคาว รวมทั้งมีปลาและหอยตายเป็นจำนวนมากต่อเนื่องมาจนถึงอ่างศิลาจะน้อยลง ส่วนในช่องคลองบางโปรงจะพบสัตว์น้ำ เช่น ปลาข้างเหยียบ ปลากระบอก กุ้งกุลาดำ ลอยคออยู่เหนือผิวน้ำคล้ายซากออกซิเจน ทั้งนี้ในระยะ 4 - 5 ปีที่ผ่านมาปรากฏการณ์ดังกล่าวจะเกิดขึ้นทุกปี และมีบางปีที่เกิด 1 - 2 ครั้ง โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนจะประมาณ 4 - 5 วัน หรือ 7 วัน จากสภาพดังกล่าวเป็นผลให้ไม่มีนักท่องเที่ยวมาพักผ่อนบริเวณชายหาดบางแสนในระหว่างที่มีปรากฏการณ์น้ำเปลี่ยนสีเกิดขึ้น

2.1.13 สถานการณ์การท่องเที่ยว และปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณชายหาดบางแสน

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักผ่อนยังชายหาดบางแสน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มบุคคลที่พักอาศัยในจังหวัดข้างเคียงกับจังหวัดชลบุรีหรือกรุงเทพฯ เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากตัวเมือง การเดินทางสะดวกรวดเร็ว การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวเป็นไปอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2519 ซึ่งผลจากการศึกษาแนวทางการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมชายหาดบางแสน โดยสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พบว่า มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนชายหาดบางแสนในช่วงวันหยุดเฉลี่ยประมาณวันละ 15,068 คน ต่อมาในปี พ.ศ. 2533 สำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการศึกษาความเหมาะสมการลงทุนสถานที่พักตากอากาศบางแสน เขาสามมุก และแหลมแท่น พบว่ามีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวน 1,374,360 คน โดยมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.16 ต่อปี และจากผลการสำรวจของคณะผู้ศึกษาในปี พ.ศ. 2539 พบว่ามีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นถึง 2,188,416 คน ปี พ.ศ. 2543 มีนักท่องเที่ยว 1,056,278 คน ปี พ.ศ. 2544 มีนักท่องเที่ยวเพิ่มเป็น 1,127,772 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย, 2544) จากการวิเคราะห์กลุ่มนักท่องเที่ยวจะเห็นได้อย่างเด่นชัดว่า นักท่องเที่ยวบางแสนจะมาจากกรุงเทพฯและเขตปริมณฑลนี้เองในลักษณะมาเป็นหมู่คณะขนาดต่างๆ ตลอดจนการมาลักษณะครอบครัว เพื่อการพักผ่อน การท่องเที่ยว และการหาอาหารรับประทาน ซึ่งทั้งนี้เป็นการเดินทางไม่ไกล และจะใช้รถส่วนตัวมาเอง โดยจะเป็นเข้ามาเย็นกลับ และจะมากันทุกปี ซึ่งมีจำนวนไม่น้อยที่มาปีละหลายๆ ครั้ง นอกจากนี้จากการศึกษาของ รศ.ศิริ ศิริพันธ์แก้ว (2533) พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาร (ผู้มาท่องเที่ยวโดยไม่พักแรม) มีรายได้ปานกลาง มีอาชีพหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษา และไม่มีครอบครัว เดินทางโดยรถส่วนตัว จากการศึกษาของ ชื่นใจ บุชาธรรม (2542) ทราบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในบริเวณชายหาดบางแสน มีส่วนร่วมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในระดับปานกลางถึงระดับสูง และจากผลการศึกษาของ ปัญญาโชติ สอนคม (2534) ก็ให้เห็นว่าสถานการณ์ของพื้นที่สามารถรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะสาขาบริการท่องเที่ยว หากได้มีการวางแผนพัฒนา และการวางผังเมืองที่เหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากลักษณะทางกายภาพ และการครอบครองพื้นที่ยังมีศักยภาพพอที่จะรองรับการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นศูนย์กลางบริการการท่องเที่ยว อันจะมีผลให้ชายหาดบางแสนมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

บริเวณชายหาดบางแสนในปัจจุบันมีความหนาแน่นของการใช้ประโยชน์ที่ดินเพิ่มมากขึ้น ทั้งจากประชากรทั้งในและนอกท้องถิ่นที่เข้ามาจับจองที่ดินเพื่อการพาณิชย์ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณที่มีกิจกรรมหนาแน่น ได้แก่ บริเวณถนนเลียบริมชายหาด จะมีการใช้พื้นที่ทั้งสองฝั่งถนนที่เกือบจะปิดทัศนียภาพด้านชายหาดทั้งหมด ซึ่งเป็นปัญหาลักษณะเดียวกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับพื้นที่ชายหาดในแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ของประเทศ กิจกรรม ด้านริมชายหาดถึงแม้เทศบาลเมืองแสน

สุขจะมีการจัดระเบียบการใช้พื้นที่เป็นสัดส่วน เช่น พื้นที่จอดรถ ริมถนน สำหรับพื้นที่ถัดไปคือ บริเวณหาบเร่-แผงลอย ต่อจากนั้นจะเป็นพื้นที่นั่งพักผ่อน ซึ่งมีร่มกลางเป็นหย่อม ซึ่งปัจจุบันมีลักษณะที่กระจุกตัวอย่างหนาแน่นมากจนทำให้เกิดความพลุกพล่านทั้งจากยวดยาน และคนเดินถนน รวมทั้งพ่อค้าแม่ค้า ซึ่งใช้พื้นที่ค้าขายในบริเวณนี้ จึงทำให้บริเวณนี้ซึ่งเปรียบเหมือนทางเข้าสู่พื้นที่ ซึ่งควรจะเปิดทิวทัศน์ทะเล เป็นเอกลักษณ์ และจุดขายของการท่องเที่ยวของหาดบางแสนกับถูกบดบังไปโดยสิ้นเชิง ซึ่งข้อมูลจากเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี (2544) พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการค้าในชายหาดบางแสน ประกอบด้วย แผงลอย ล้อเลื่อน หาบเร่ เก้าอี้ผ้าใบ สกู๊ตเตอร์ เรืออ่าง ห่วงยาง จักรยาน ร้านอาหาร ร้านค้าย่อย ร้านขายของที่ระลึก ห้องอาบน้ำจืด เกสต์เฮาส์ โรงแรม บังกะโล ภัตตาคารจำนวน 1,351 ราย ดังนี้

ผู้ประกอบการขนาดเล็ก ได้แก่

แผงลอยชายหาด	120 ราย
ล้อเลื่อน	397 ราย
หาบเร่	111 ราย
เก้าอี้ผ้าใบ	137 ราย
เรือสกู๊ตเตอร์	131 ราย
เรืออ่าง	28 ราย
ห่วงยาง	285 ราย
จักรยาน	9 ราย
รวม	1,218 ราย

ผู้ประกอบการขนาดกลาง ได้แก่

ร้านอาหาร	41 ราย
ร้านค้าย่อย	40 ราย
ร้านขายของที่ระลึก	3 ราย
ห้องอาบน้ำจืด	18 ราย
เกสต์เฮาส์	5 ราย
รวม	107 ราย

ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ได้แก่

โรงแรม	8 แห่ง
รีสอร์ท	1 แห่ง
บังกะโล	3 แห่ง

กัตตาการ	14 แห่ง
รวม	26 ราย

รวมผู้ประกอบการบริเวณชายหาดบางแสนรวมทั้งสิ้น 1,351 ราย

นอกจากนี้แล้วทางด้านโครงสร้างพื้นฐานที่สืบเนื่องมาตั้งแต่สมัยบางแสนยังเป็นสุขาภิบาลได้แก่ ปัญหาถนนคับแคบ ข้ำรุดไม่ได้มาตรฐาน, ปัญหาน้ำท่วมขัง, ปัญหาจากราคาที่ดินในบางพื้นที่, ปัญหาการจัดระบบไฟฟ้าแสงสว่างในพื้นที่สาธารณะยังไม่เพียงพอ, ปัญหาสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยว และพื้นที่โดยรวมบางส่วนเสื่อมโทรม รวมทั้งปัญหาทางการจัดการและการบริการ ซึ่งเกิดจากการขยายตัวของชุมชน และการขยายตัวของการท่องเที่ยว เช่น ปัญหาความเป็นระเบียบและความสะอาด, ปัญหาการจัดเก็บและกำจัดขยะมูลฝอย, ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และนักท่องเที่ยว, ปัญหาการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว, ปัญหาการให้บริการประชาชนยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร, ปัญหาการรุกรานพื้นที่สาธารณะ และปัญหาการจัดเก็บรายได้ไม่ทั่วถึง เป็นต้น นับว่าเป็นปัญหาสำคัญประการหนึ่งในบริเวณชายหาดบางแสน โดยมีสาเหตุมาจากการใช้ที่ดินไม่คุ้มค่า และไม่เหมาะสม จากที่กล่าวข้างต้นได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย เช่น ทำลายแหล่งธรรมชาติที่ควรอนุรักษ์ เช่น การรุดตักทราย เปลี่ยนสภาพทางน้ำสาธารณะ ปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษทางทะเล โดยตั้งใจหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ดังนั้นการเปิดพื้นที่บางแสนเป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้มีนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกท้องถิ่นเดินทางเข้ามาเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มจะขยายตัวมากยิ่งขึ้น ความเสื่อมที่จะเกิดขึ้นแก่ทรัพยากรธรรมชาติจึงเป็นสิ่งที่พึงระวังป้องกันอย่างรอบคอบ และรัดกุม ซึ่งการศึกษาขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งศึกษาวิจัย เพื่อที่จะเข้ามาช่วยในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น จากการศึกษาของธนาภรณ์ เมืองมุงคูน (2540) พบว่ากลุ่มผู้ประกอบการค้าขนาดใหญ่ หรือกลุ่มผู้มีรายได้จากกิจการมากกว่าจะมีจิตสำนึกอนุรักษ์สภาพแวดล้อมบางแสนสูงกว่ากลุ่มผู้ประกอบการค้าขนาดเล็ก พบว่าผู้ประกอบการค้าที่เป็นหญิงจะมีจิตสำนึกอนุรักษ์สภาพแวดล้อมต่ำกว่าชาย ผู้ที่มีอายุน้อยกว่าจะมีจิตสำนึกสูงกว่า และผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าจะมีจิตสำนึกสูงกว่าด้วย นอกจากนี้การเคยเข้าร่วมประชุม หรือเคยได้รับการอบรมสิ่งแวดล้อมจะมีผลให้จิตสำนึกอนุรักษ์สภาพแวดล้อมมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

เรื่องฤทธิ์ กิตติวิทยาพงศ์ (2538 : 9) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางกายภาพว่าสภาพแวดล้อมทางกายภาพหมายถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่โครงการของบริเวณชุมชนชายฝั่งทะเลหัวหิน เพื่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ออกเป็น

2.2.1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรที่มีอยู่เดิมภายในเขต บริเวณชุมชนชายฝั่งทะเลหัวหิน เช่น ดิน น้ำทะเล ชายหาด อากาศ ภูมิประเทศ และทัศนียภาพ

2.2.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ปัจจัยต่าง ๆ ที่มนุษย์เป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้น รวมทั้งการให้บริการเพื่อธุรกิจในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เช่น สถานที่พักผ่อน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ท่าเทียบเรือประมง เขื่อน ถนน ทางเดินเท้า ป้ายสื่อความหมาย ดงชยะ และสิ่งปลูกสร้างต่างๆ

Wohwill (ศิรินภาและทิพย์วัลย์, 2530) ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสภาพทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมจะจำกัดให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่สามารถแสดงได้ และสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวตัดสินถึงพฤติกรรมของบุคคลคือ

1. สิ่งแวดล้อมเป็นตัวตัดสินพฤติกรรมได้
2. คุณสมบัติของสิ่งแวดล้อมบางชนิดอาจมีผลกระทบต่อพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคล
3. สิ่งแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้นแรงจูงใจอย่างหนึ่ง
4. Baker (เสาวณิต ตั้งตระกูล, 2530) ชี้ว่า การพิจารณาด้านสิ่งแวดล้อมนั้นต้องมีการพิจารณาถึงรูปแบบของการออกแบบทางกายภาพ (physical design) ควบคู่กับพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก (overt behavior) โดยที่พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น คือ จากพฤติกรรม (behavior setting) ที่มีลักษณะรูปแบบพฤติกรรมที่มักแสดงออกหรือการกระทำที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับสถานที่ที่พฤติกรรมเกิดขึ้น ซึ่งมีขอบเขตทางกายภาพและขอบเขตชั่วคราว สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อพฤติกรรมมนุษย์จะมีขั้นตอนของการเกิดพฤติกรรมดังนี้
  1. กระบวนการรับรู้ (perception) คือกระบวนการรับรู้ข่าวสารหรือสิ่งเร้าจากสิ่งแวดล้อม โดยผ่านระบบประสาทสัมผัส ซึ่งรวมทั้งความรู้สึก (sensation) ต่างๆอีกด้วย
  2. กระบวนการรู้ (cognition) คือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิต ที่รวมทั้งการเรียนรู้ การทำ การคิดและการพัฒนา ซึ่งจะเป็นกระบวนการทางปัญญา
  3. กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (spatial behavior) คือกระบวนการที่บุคคลแสดงพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม ซึ่งสังเกตเห็นได้จากภายนอก

โดยทั้ง 3 กระบวนการนี้ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความสัมพันธ์ซับซ้อน ซึ่งในบางครั้งไม่สามารถแยกขั้นตอนออกมาอย่างเด่นชัด ประกอบกับความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับสภาพแวดล้อมนั้น ไม่เกิดจากสภาพแวดล้อมที่ปรากฏจริง แต่เกิดจากจินตภาพแวดล้อมจริงถ่ายทอดออกมาเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสิ่งแวดล้อม นั่นคือ ความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างบุคคลกับ สิ่งแวดล้อม จึงควรพิจารณาทั้งในแง่สถานที่ที่ทำให้เกิดพฤติกรรม และกระบวนการทางพฤติกรรมอีกด้วย

สุนันทา สุวรรณโคดม (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาของชุมชนชายฝั่งทะเลในบริเวณอ่างไทยตอนใน พบว่า สภาพแวดล้อมของชุมชนชายฝั่งทะเลเป็นปัจจัยที่สำคัญในระบบนิเวศทางทะเล เนื่องจากประชากรทั้งบนบกและชายฝั่งทะเลเป็นผู้มีส่วนได้ประโยชน์และเสียประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล นอกจากนี้พฤติกรรมในการใช้ชีวิตของประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณชายฝั่งทะเลจะมีผลกระทบต่อการรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

2.3 แนวความคิดที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง เพราะมิได้หมายความแต่เฉพาะการเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ ดังที่คนส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมเยือนญาติพี่น้อง นับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้คือ เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว และเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ รวมทั้งเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

McIntosh and Goeldner (1984) ได้สรุปว่า การท่องเที่ยว (tourism) หมายถึง ผลรวมของปรากฏการณ์ต่างๆ และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวกับธุรกิจและบริการต่างๆ รวมทั้งกับรัฐบาลประเทศเจ้าภาพ และประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องอยู่ในกิจกรรมหรือกระบวนการในการดึงดูด ด้วยการให้การต้อนรับที่อบอุ่นเปี่ยมไมตรีจิตแก่ นักท่องเที่ยว

2.3.2 เหตุจูงใจในการเดินทางท่องเที่ยว

มูลเหตุจูงใจพื้นฐานสามารถแบ่งออกได้เป็นมูลเหตุจูงใจเพื่อกายภาพ เพื่อวัฒนธรรม เพื่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และเพื่อสถานภาพและเกียรติภูมิ ดังต่อไปนี้

จากบทความในวารสาร ASTA Travel News ซึ่งเขียนโดย John A. Thomas ได้กล่าวไว้ว่า มูลเหตุจูงใจที่สำคัญๆ ที่กระตุ้นให้คนเดินทางท่องเที่ยวนั้น มีดังต่อไปนี้คือ

(ก) เพื่อการศึกษา และวัฒนธรรม

- 1) เพื่อที่จะศึกษาว่าคนในประเทศอื่นๆ เชื้อชาติอื่นๆ เขาดำรงชีวิตอยู่ ทำงานและเล่นอย่างไร
- 2) เพื่อไปดูสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่สนใจ
- 3) เพื่อไปดูให้เห็นจริงและเข้าใจต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ตกเป็นข่าวอยู่ในปัจจุบัน

(ข) เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

- 1) เพื่อหลีกเลี่ยงจากงานจำเจและยุ่งยาก
- 2) เพื่อไปหามุมมอง
- 3) เพื่อแสวงหาความสุรทางเพศที่แปลกใหม่

(ค) เพื่อการเยี่ยมเยียน

- 1) เพื่อไปเยี่ยมถิ่นกำเนิด สถาบันที่ไปเรียนหรือศึกษาอยู่
- 2) เพื่อไปเที่ยวในสถานที่ที่ครอบครัวหรือเพื่อนเคยไป และสมาชิกชอบ หรือมาแนะนำ

ให้ไปเที่ยว

(ง) อื่นๆ ได้แก่

- 1) เพื่อหนีจากสภาพของอากาศ เช่น อากาศหนาว
- 2) เพื่อสุขภาพ เช่น อาบแดด แชน้ำแร่
- 3) เพื่อการกีฬา เช่น ว่ายน้ำ เล่นสกี ตกปลา แล่นเรือใบ
- 4) เพื่อเหตุผลทางเศรษฐกิจ
- 5) เพื่อการผจญภัย หรือหาประสบการณ์ใหม่ๆ
- 6) เพื่อการศึกษา หรือฝึกงาน
- 7) เพื่อทำตามคนอื่น
- 8) เพื่อไปร่วมกิจกรรมทางประวัติศาสตร์ เช่น ชมโบราณสถาน ชมการแสดงและเสียง

และเสียง

- 9) เพื่อสังคม

H. Robinson (1976 :130) ได้ทำการศึกษาและได้ระบุว่ามูลเหตุจูงใจในการท่องเที่ยวมี 6 ประการคือ

- 1) เพื่อฟื้นฟูสุขภาพและร่างกาย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตในโลกที่แก่งแย่งกัน และเต็มไปด้วยความฉุกฉุนและความเครียด
- 2) เพื่อสุขภาพอนามัย เพื่อสูดอากาศบริสุทธิ์ อากาศดี อากาศน้ำแร่ตามบ่อน้ำแร่ต่างๆ
- 3) เพื่อไปร่วมการแข่งขันกีฬา เช่น โต้คารม เล่นสกี แล่นเรือใบ ตกปลา เป็นต้น
- 4) เพื่อไปร่วมหรือไปชมสิ่งที่แปลกใหม่ในต่างประเทศ เช่น สิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรม การแสดงดนตรี เป็นต้น
- 5) เพื่อความรื่นรมย์บันเทิงใจ ความสนุกสนาน ความสดชื่น เพื่อการพักผ่อน
- 6) เพื่อเหตุผลส่วนตัวเช่น ไปเยี่ยมญาติ ไปพบเพื่อนใหม่ หรือเพื่อหลบหนีจากสิ่งจำเจ
- 7) เพื่อการศาสนา โดยเฉพาะการเดินทางไปนมัสการศาสนสถาน เช่น การไปเยี่ยมเยียนที่ตั้งของศาสนจักรของพวกคาทอลิก หรือการเดินทางไปนครเมกกะของชาวมุสลิม เป็นต้น
- 8) เพื่ออาชีพและธุรกิจ เช่น การเดินทางไปทำธุรกิจ การไปร่วมประชุมแสดงผลงานวิจัย และการเดินทางไปศึกษาหาความรู้

2.3.3 การวางแผนระบบการท่องเที่ยว

2.3.3.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยว (tourism resource) หมายถึง สิ่งดึงดูดใจที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ความเพลิดเพลินสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ ตลอดจนทัศนคติที่กว้างขวาง ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ และเป็นทรัพยากรที่ควรที่จะสงวนไว้ สามารถจำแนกออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงาม หรือน่าสนใจ เช่น ภูเขา ป่าไม้ ลำธาร ทะเลสาบ หาดทราย ทะเล เกาะ อ่างเก็บน้ำ ภูมิทัศน์ และระบบนิเวศน์โดยรวม เป็นต้น

2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

(1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวโบราณคดี ประวัติศาสตร์ ศาสนา โบราณวัตถุ และโบราณสถาน ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เช่น วัด ศาสนาสถาน อนุสรณ์สถาน เป็นต้น

(2) ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และ

กิจกรรม ที่เป็นรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม และการประเพณีปฏิบัติที่ยึดถือสืบทอดกันต่อ มา ตลอดจนกิจกรรมต่างๆที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว เช่น สภาพชีวิตริมแม่น้ำลำคลอง ตลาดน้ำ เรือนแพ หมู่บ้านชาวเขา ศูนย์วัฒนธรรม สวนสนุก งานเทศกาลประเพณีต่างๆ การแข่งขันเรือยาว การฟ้อนรำ และ ศิลปะการแสดง เป็นต้น

ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่กล่าวมาข้างต้น จะสามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้มากน้อยเพียง โดยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญดังต่อไปนี้

ก. ความสามารถในการดึงดูดใจ เป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยว นั้นแตกต่างกันไปในแต่ละคน หรือกลุ่มคน หรือแต่ละชนชาติ เป็นต้น สิ่งดึงดูดใจอาจจะ เป็น ศิลปวัฒนธรรม โบราณวัตถุ หาดทราย ภูเขา สวนสนุก งานแสดงสินค้า การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

ข. สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของทรัพยากร การท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกนั้นเป็นสิ่งสำคัญ หรือปัจจัยที่จะบันดาลให้สถานที่แห่งใดแห่ง หนึ่งอยู่ในความนิยมของนักท่องเที่ยว ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้คือ โรงแรมและที่พัก ร้านอาหาร สถานบริการ ร้านอาหาร สถานที่แลกเปลี่ยนเงินตรา รวมทั้งสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ เป็นต้น

ค. การเข้าถึงจุดการท่องเที่ยว จุดท่องเที่ยวหรือศูนย์กลางของการท่องเที่ยว นั้น จะต้องมีเส้นทาง หรือโครงข่ายการคมนาคม เพื่อเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ศูนย์กลางของการท่องเที่ยว จุด ท่องเที่ยว รวมทั้งจะต้องสามารถเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่ หรือบริเวณใกล้เคียง หรือเป็นศูนย์กลางการ คมนาคมทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ รถไฟ เรือ เครื่องบิน เป็นต้น ล้วนแล้วแต่มีความจำเป็น จุด ท่องเที่ยวหรือศูนย์กลางการท่องเที่ยวใดๆก็ตาม ถ้าขาดเสียซึ่งเส้นทางคมนาคมที่จะเข้าถึงได้แล้ว สถานที่ท่องเที่ยว นั้นไม่ว่าจะสวยงาม แปลกตาประทับใจเพียงใดก็ตาม ย่อมจะทำให้ไม่เกิดคุณค่า

2.3.3.2 การบริการท่องเที่ยว (tourism services) เป็นบริการต่างๆ ที่ให้แก่ นัก ท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ท่องเที่ยว ได้แก่ พาหนะรับส่งนักท่องเที่ยว บริษัทจัดนำเที่ยว บริการเรือและรถ ยนต์ให้เช่า ห้องน้ำและห้องอาบน้ำ สถานที่จอดรถ บริการให้เช่าอุปกรณ์ต่างๆเพื่อการสนทนา การ

2.3.3.3 ตลาดการท่องเที่ยว (tourism market) หมายถึง จำนวนนักท่องเที่ยว หรือผู้มาเยือน นอกจากนี้ยังหมายถึง รูปแบบกิจกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยว หรือกระบวน การ ท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ตลาดการท่องเที่ยวเป็นอุปสงค์ (demand) ที่มีต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ หนึ่งๆ

ระบบการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมนอกระบบ ได้แก่ ลักษณะทางกาย ภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว ภูมิอากาศ ชุมชน กิจกรรมทางสังคม กิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ ระบบนิเวศน์วิทยานบก ในน้ำ และอากาศ เป็นต้น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง

ประเทศไทย, 2537 : 2-2 -2-2) สิ่งแวดล้อมนอกระบบดังกล่าว นอกจากจะมีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวทางอ้อมแล้ว ยังอาจจะได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวทั้งโดยตรงและทางอ้อม

2.4 แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.4.1 ความหมายของความพึงพอใจ มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังต่อไปนี้

Benjamin B. and Wolman (1973 : 384) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึก (feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (goal) ความต้องการ(wants)หรือแรงจูงใจ (Motivation) หรือ เป็นความสุขความสบายใจที่ได้เห็น หรือได้ร่วมกิจกรรม

Tiffin and McComic (1965 : 349) กล่าวว่าความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐาน (basic needs) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ (incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

Krech and Crutchfield (1962 : 77-84 อ้างถึงใน สิริวิดี อินทรกำแหง ณ.ราชสีมา, 2538 :12) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองพร้อมกับบรรลุจุดหมาย (goal)ที่ตั้งไว้ระดับหนึ่ง

วิมลสิทธิ์ หรขางกูร (2526 : 74) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นการให้ค่าความรู้สึกของคนเราที่สัมพันธ์กับโลกทัศน์ที่เกี่ยวกับความหมายของสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่างสภาพแวดล้อม จะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึก ดี-เลว พอใจ-ไม่พอใจ สนใจ-ไม่สนใจ เป็นต้น

หลุยส์ จำปาเทศ (2533: อ้างถึงใน รสรินทร์ เกรียงสินยศ, 2538 : 36) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึงความต้องการ (Needs) ได้บรรลุเป้าหมาย พฤติกรรมที่แสดงออกมากก็จะมีความสุข สังเกตได้จากสายตา คำพูด และการแสดงออก

สิริวิดี อินทรกำแหง ณ.ราชสีมา (2538 : 13) ได้สรุปความหมายของความพึงพอใจ หมายถึงสภาพความรู้สึกทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งและความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองต่อความต้องการ จะเห็นได้ว่า ทัศนคติ ความพึงพอใจ และความคิดเห็นนั้นจะมีส่วนใกล้เคียง

เคียงกันมาก จนเกือบจะเป็นเรื่องเดียวกันเพราะผู้ที่มีทัศนคติในทางบวกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งก็จะมีความพึงพอใจต่อสิ่งนั้นด้วย

Powel (1983 : อ้างถึงใน ป้องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 7) ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าหมายถึงความสามารถของบุคคลในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข สนุกสนานปราศจากความรู้สึกเป็นทุกข์ ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่าบุคคลจะได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ในทุกสิ่งที่ต้องการ แต่ความพึงพอใจนั้น จะหมายถึงความสุขที่เกิดจากการปรับตัวของบุคคลต่อสิ่งแวดล้อม

Phillip Applewhite (1956 : 6 อ้างถึงใน ป้องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความสุขความสบายที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพเป็นความสุขความสบายที่เกิดจากการเข้าร่วม ได้รู้ได้เห็นในกิจกรรมนั้น ๆ

สุเชษฐ์ ทรัพย์สินเสริม (2541 : 8 อ้างถึงใน ป้องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 8) สรุปความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบอก ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ

Mores (1955 : 27 อ้างถึงใน ป้องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่า เป็นสิ่งใดก็ตามที่สามารถลดความตึงเครียดของมนุษย์ให้น้อยลงและความตึงเครียดนี้เป็นผลจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากก็จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้อง เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง ความตึงเครียดก็จะน้อยลงหรือหมดไป และก่อให้เกิดความพึงพอใจได้

Bleem และ Taylor (1968 : 364 อ้างถึงใน ป้องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นทัศนคติซึ่งเป็นผลมาจากสภาพแวดล้อม

ทวีชัย วิริยะโกศล (2531 : 19 อ้างถึงใน ป้องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจว่าเป็นความรู้สึกที่จะผลักดันให้บุคคลบรรลุความสำเร็จตามจุดหมายที่ตั้งใจ

Victor K. Vroom (1964 : อ้างถึงใน ป้องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 8) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าเป็นผลจากบุคคลนั้นๆเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือเข้าไปรับรู้แล้วพอใจ โดย

ความหมายของความพึงพอใจ สามารถทดแทนความหมายของทัศนคติได้ ซึ่งบางที่เรียกว่าทฤษฎี V.I.E เนื่องจากองค์ประกอบทฤษฎีที่สำคัญคือ

1. V มาจากคำว่า Valence หมายถึง ความพึงพอใจ
2. I มาจากคำว่า Instrumentality หมายถึง สื่อ เครื่องมือ วิธีทางนำไปสู่ความพึงพอใจ
3. E มาจากคำว่า Expectancy หมายถึง ความคาดหวังภายในตัวบุคคลนั้น ๆ ซึ่งบุคคลมีความต้องการ และมีความคาดหวังในหลายสิ่งหลายอย่าง ดังนั้นจึงต้องกระทำด้วยวิธีหนึ่งวิธีใด เพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ ซึ่งเมื่อได้รับการตอบสนองแล้วตามที่ตั้งความหวังหรือคาดหวังเอาไว้แล้ว บุคคลก็จะได้รับความพึงพอใจ และในขณะเดียวกันก็จะคาดหวังในสิ่งที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งอาจจะแสดงในรูปสมการได้ดังนี้

$$\text{แรงจูงใจ} = \text{ผลของความพึงพอใจ} + \text{ความคาดหวัง}$$

นั่นหมายถึง แรงจูงใจของบุคคลใดบุคคลหนึ่งต่อการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่นต่อการประเมินผลงานขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของตน หรือแรงจูงใจที่บุคคลจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์กรใด จะเป็นผลที่เกิดจากทัศนคติขององค์กร หรือการทำงานขององค์กรนั้นรวมกัน ความคาดหวังที่เขาคาดหวังไว้ ถ้ามีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ต่อผลงานขององค์กร และได้รับการตอบสนองทั้งรูปธรรม และนามธรรม เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แรงจูงใจที่จะมีความรู้สึกพึงพอใจก็จะสูง แต่ในทางกลับกัน ถ้ามีทัศนคติในเชิงลบต่องาน และการตอบสนองไม่เป็นไปตามที่คาดหวังแรงจูงใจที่จะมีความรู้สึกพึงพอใจก็จะต่ำไปด้วย

จากความหมายของความพึงพอใจข้างต้นที่รวบรวมมาพอที่จะสรุปได้ว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกของบุคคลในทางบวก ได้แก่ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อการที่ได้รับสิ่งที่ต้องการ ในสภาวะแวดล้อมด้านต่าง ๆ

2.4.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

อูมคักดี แนวจิต (2544 : 28) กล่าวว่าความพึงพอใจ (satisfaction) ว่าทัศนคติอย่างหนึ่งที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ การที่เราจะทราบว่าบุคคลใดมีความพึงพอใจหรือไม่สามารถสังเกตได้จากการแสดงออกที่ค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจ โดยตรงแต่สามารถวัดได้โดยทางอ้อม โดยการวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้น และการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงจึงสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ มีดังนี้

ทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow

Maslow (1954 : 80-84 อ้างถึงใน จรรยา สุวรรณทัต, 2528 : 182) ได้เสนอแนวความคิดของการลำดับชั้นของความต้องการ (hierarchy of needs) โดย Maslow มีความเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์นั้นมีลำดับชั้นตอนที่แน่นอน ซึ่งบุคคลมีความปรารถนาที่สูงที่สุดคือการที่จะรู้จักตนเองที่แท้จริง แต่การที่มนุษย์จะเกิดความต้องการในแต่ละชั้นนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลจะต้องได้รับการสนองตอบตามความต้องการในระดับที่ต่ำกว่าเสียก่อนจึงจะเกิดความต้องการในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปได้ ซึ่งความพอใจในการสนองตอบความต้องการนั้นไม่ได้หมายความว่าจะต้องเกิดความพึงพอใจทั้งหมด เพียงแต่ว่าขอให้ความพึงพอใจบางส่วนก็สามารถที่จะไต่หาความต้องการในระดับที่สูงกว่าได้ต่อ และ Maslow ยังเชื่อว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ ไม่สามารถบรรลุความต้องการในระดับของความต้องการที่จะรู้จักตนเองที่แท้จริงได้

Maslow ได้แบ่งความต้องการออกเป็น 5 ชั้นใหญ่ ๆ คือ

1. ความต้องการทางกาย (Physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety and security needs)
3. ความต้องการความรักและความต้องการเป็นพวกเดียวกัน (Love and belongingness needs)
4. ความต้องการรู้จักคุณค่าของตนเอง (Need for self-esteem)
5. ความต้องการที่จะรู้ถึงศักยภาพที่แท้จริงของตนเอง (Need for self actualization)

ทฤษฎีความพึงพอใจของ Maynard W. Shelley

คือทฤษฎีว่าด้วยความรู้ 2 แบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ

Shelly (1975 : 252-268 อ้างถึงใน เสาวณิต ตั้งตระกูล, 2533 : 9-10) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจได้สรุปไว้ว่าทฤษฎี ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้มีความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนหลัง ความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกในทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก ดังนั้น จะเห็นได้ว่าความสุขจะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ

ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบและความสุขมีความสัมพันธ์กันอย่างสลับอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ ความพอใจสามารถแสดงออกมาในรูป

ของความรู้สึกทางบวกแบบต่างๆได้ และความรู้สึกทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพึงพอใจเพิ่มขึ้นได้อีก

สิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์ได้แก่ทรัพยากร (resources) หรือสิ่งเร้า (stimuli) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจคือ การศึกษาว่าทรัพยากร หรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการจะทำให้เกิดความพึงพอใจและความสุขแก่มนุษย์ ความพึงพอใจจะเกิดได้มากที่สุด เมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

ทฤษฎี ของ Sandra J. Newman (1977 : 182-188 อ้างถึงใน สลักฤทัย เตียวตระกูล, 2540 : 10-11)

Newman เสนอแนวคิดในเรื่องขอความพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้น เกิดขึ้นได้อย่างไรไว้ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสภาพสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สามารถศึกษาชัดเจนเมื่อแยกออกเป็น การตอบรับ (response) และปฏิกิริยา (reaction) ของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ปฏิกิริยาต่อสภาพแวดล้อม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพหรือสรีระ ซึ่งสามารถวัดได้ง่าย เช่นการเปลี่ยนแปลงของอัตราการเต้นของหัวใจ อุณหภูมิของร่างกาย ฯลฯ ในขณะที่การตอบรับ หมายถึง การรับรู้ ทัศนคติ และทัศนคติที่แสดงออกซึ่งรวมเรียกว่า การตอบรับทางสังคม-จิตวิทยา และพฤติกรรม (social-psychological response)

ปัจจัยต่างๆที่ทำให้ให้เกิดการตอบรับในสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่

ลักษณะของบุคคลผู้รับสภาพแวดล้อม

ลักษณะของสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ทำให้เกิดการตอบรับ

การรับรู้ของบุคคล

การประเมินสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น

ความพอใจในสภาพแวดล้อม

พฤติกรรมของบุคคลเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม

ปัจจัย 2 ปัจจัยแรกเป็นสิ่งที่ป้อนเข้าระบบ โดยลักษณะของบุคคลรวมถึงปัจจัยต่างๆ ด้านประชากรศาสตร์ พื้นฐานทางสังคมเศรษฐกิจและรูปแบบวงจรชีวิต ส่วนปัจจัย 4 กลุ่มหลังเป็นผลที่ออกมาจากระบบ การที่บุคคลจะรับสภาพแวดล้อมใด ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพและมาตรฐานของบุคคลนั้น การประเมินผลความพอใจในกายภาพของบุคคลเกิดตามมาจากการรับรู้ พฤติกรรมการแสดงออกบุคคล

ก็เกิดตามมาจากการรับรู้ การประเมินผลการแสดงออกนี้ จะสะท้อนว่าบุคคลนั้นมี ความพอใจสภาพแวดล้อมทางกายภาพนั้นหรือไม่

ทฤษฎี ของ Heberlein (สลักกฤทัย เตียวตระกูล, 2540 : 11)

Heberlein ได้ใช้ความพึงพอใจเป็นพื้นฐานในการวัดความสามารถในการรองรับทางสังคม หรือทางจิตวิทยา หมายถึงการที่นักท่องเที่ยวได้รับความพอใจในสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ได้รับความพอใจในสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดโดยนำระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวหลาย ๆ คนรวมกัน ทั้งความพึงพอใจที่เพิ่มขึ้นและลดลง

การศึกษาถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมนั้นสามารถนำไปสู่การพัฒนาการคุณภาพของสภาพแวดล้อมนั้น ให้ตรงต่อความพึงพอใจของผู้ใช้สภาพแวดล้อมอย่างมีระบบที่ดี จะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจ วางนโยบาย แผนงานเพื่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ และถ้ามีการศึกษาอย่างต่อเนื่องในระยะเวลาพอสมควรแล้ว การศึกษาเหล่านี้จะเป็นเครื่องกระตุ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นได้ในอนาคต

ทฤษฎี ของ M.J. Roseberg และ C.I. Novland (1960:1 อ้างถึงใน ศศิธร พูลสุข, 2538:25)

ใช้วัดทัศนคติออกเป็น 3 ส่วน คือ

องค์ประกอบทางด้านความรู้สึก (Affective component) เป็นลักษณะทางความรู้สึก หรืออารมณ์ของบุคคล มี 2 ลักษณะ คือ ความรู้สึกทางบวก (positive) ได้แก่ ชอบ พอใจ เห็นใจ และ ความรู้สึกทางลบ (negative) ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พอใจ กลัว รังเกียจ

องค์ประกอบทางด้านความคิด (Cognitive component) เป็นเรื่องของการใช้เหตุผลของบุคคลในการแยกความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือการที่บุคคลสามารถนำเอาคุณค่าทางสังคมที่ได้รับการอบรมสั่งสอนและถ่ายทอดมาใช้ในการวิเคราะห์พิจารณาประกอบเหตุผลของการที่ตนจะประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

องค์ประกอบทางด้าน พฤติกรรม (Behavioral component) หมายถึงแนวโน้มของการที่จะกระทำการ (action tendency) เมื่อมีสิ่งเร้า (stimulant) มากกระตุ้น ทั้งนี้จะมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกับส่วนของความรู้สึกและส่วนของความคิดเหตุผล

ดังนั้นความพึงพอใจจึงเป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึกของทัศนคติ ซึ่งไม่จำเป็นต้องแสดงหรืออธิบายเชิงเหตุผลเสมอไปได้ กล่าวโดยสรุปแล้ว ความพึงพอใจเป็นเพียงปฏิกิริยาด้านความรู้สึก (reactionary feeling) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น (stimulant) ที่แสดงผลออกมา (yield) ในลักษณะของผลลัพธ์สุดท้าย (final outcome) ของกระบวนการประเมิน (evaluative process) โดยบ่งบอกถึงทิศทางของผลการประเมิน (direction of evaluative result) ว่าเป็นลักษณะทิศทางบวก (positive direction) หรือทิศทางลบ (negative direction) หรือไม่มีปฏิกิริยา คือ เฉย ๆ (non - reaction) ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้นนั้นก็ได้

คณิต ชัยปัญญา (2542 : 20 อ้างถึงในอุ่มศักดิ์ แนวจิตร, 2544 : 28) ได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจโดยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของบุคคลเป็นความรู้สึกของบุคคลในทางออก ได้แก่ ความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อการที่ได้รับสิ่งที่ต้องการ มุ่งหวัง พึงคาดหวังไว้ ดังนั้นความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว จึงเป็นความรู้สึกในทางที่ดี ที่ชอบใจ ประทับใจ จากการได้สัมผัสสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวตามที่ตนคาดหวังไว้ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ย่อมแตกต่างกันไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของแต่ละคนในเรื่องนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

2.5 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้า พบว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ บริเวณชายหาดบางแสน มีผู้ต้องการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวและทางกายภาพ อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนดังนี้คือ

เสาวณิต ตั้งตระกูล (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่อยู่อาศัย และประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเลต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดหัวหินแตกต่างกันคือ ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ ได้แก่ ความร่มรื่นบริเวณชายหาดทางลงสู่ชายหาด อุปสรรคของชายหาดต่อกิจกรรมการพักผ่อน ปริมาณถังขยะ การตั้งร้านอาหารบนชายหาด จำนวนแผ่นป้ายสื่อความหมาย การเลือกที่ตั้งแผ่นป้าย และการปลูกสร้างเพิ่มขึ้น

สลักฤทัย เดียวตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว: ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา โดยวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพของหาดเมืองพัทยา และศึกษาถึงแต่ละปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการกำหนดระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมากน้อยแค่ไหน ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวที่มาหาดเมืองพัทยาทั้งเพศหญิงและเพศชายมีจำนวนใกล้เคียงกัน โดยมีอายุเฉลี่ย 28.5 ปี มีสถานภาพเป็นโสด มีการศึกษามากกว่าปริญญาตรี มีอาชีพประกอบธุรกิจ การค้า มีรายได้สูงกว่า 8,500 บาทขึ้นไป ส่วนมากมาจากจังหวัดอื่นๆ และนักท่องเที่ยวส่วนมากมาจากจังหวัดอื่นๆ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณหาดเมืองพัทยา ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจได้แก่ความสะอาดของหาดทราย ความสะอาดของน้ำทะเล ความสะอาดของที่จอดรถ ความสะอาดของห้องน้ำและห้องอาบน้ำจัด

ปริมาณของดัชนี จำนวนแผ่นป้ายสื่อความหมายและการปลูกสร้างอาคารเพิ่มขึ้น โดยนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากมีความพึงพอใจในเรื่องความสะอาดของทราย ความสะอาดของชายหาด ความสะอาดของน้ำทะเลและความตื่น-ลึกของน้ำทะเล ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยมีความพึงพอใจในเรื่องดังกล่าวมาก ซึ่งตรงกันข้าม กับผู้ที่สูงอายุมาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่มีอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่อยู่อาศัยและประสบการณ์การเที่ยวชายหาด ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม บริเวณหาดเมืองพัทยาต่างกัน

อุดมศักดิ์ แนวจิตร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน จังหวัดลำปาง ศึกษาความคาดหวังและความพึงพอใจ ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความคาดหวังกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดสภาพแวดล้อมอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลการศึกษารูปได้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนมากเป็นนักเรียน/นักศึกษา รองลงมาคือกลุ่มข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดลำปางมากที่สุด รองลงมาคือ กรุงเทพฯ และเชียงใหม่ และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในระดับมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคาดหวัง และความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมอุทยานฯ ด้านพื้นที่ และการมีส่วนร่วม ในระดับมาก แต่กลับมีความคาดหวังและความพึงพอใจเพียงปานกลางต่อการจัดการรวมทุกด้าน และต่อกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติ

ผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่มีผลแต่อย่างใด ต่อความคาดหวัง และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการจัดการสภาพแวดล้อม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งทางด้านพื้นที่ ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมเพื่อการศึกษาธรรมชาติ และด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความคาดหวัง กับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้ง 4 ด้าน

มัลลิกา เกื้อปัญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง อุทยานแห่งชาติสุเทพ-ดอยปุย ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดสภาพแวดล้อม

ล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจ และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลที่มีต่อความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง

ผลการศึกษานักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคาดหวังต่อการจัดการสภาพแวดล้อมหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ในระดับปานกลาง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการสภาพแวดล้อมหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ในระดับปานกลาง

ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกทุกๆกรณีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้าน เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและภูมิลำเนา ที่มีความแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้าน อายุ อาชีพ และภูมิลำเนา ที่แตกต่างกันมีความ พึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวในด้าน เพศ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมตตา เสวตเลข (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ : เจาะกระถิน สวนสัตว์ดุสิต วัดดุสิดารามของการศึกษาเพื่อศึกษาถึงระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิตและศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิต ตลอดจนปัญหาและความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสวนสัตว์ดุสิต

ผลการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตในภาพรวมระดับปานกลาง เมื่อจำแนกความพึงพอใจออกเป็นแต่ละด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อระยะห่างจากกลุ่มข้างเคียงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์การผันแปร พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 อายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ระยะเวลาในการพักผ่อนแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหาความต้องการของนักท่องเที่ยวมีดังนี้คือ นักท่องเที่ยวบางกลุ่มต้องการให้ขยายพื้นที่ของสวนสัตว์ดุสิตและเพิ่มจำนวนของสวนสัตว์วิบูลให้มากขึ้น และปัญหาอีกประการหนึ่งของการ

พัฒนาสวนสัตว์ดุสิตคือ ใช้งบประมาณน้อยหรือบางปีไม่ได้เลย ต้องใช้รายได้จากการจำหน่ายบัตรมา ใช้ซึ่งทำให้ไม่เพียงพอกับการพัฒนา

ป๋องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชมบ้านควายไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจ ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาของบ้านควายไทยจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อการเที่ยวชมบ้านควายไทย

ผลจากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจ ต่อการเที่ยวชมบ้านควายไทยในภาพรวมของทุกปัจจัยหลักอยู่ในระดับพึงพอใจมาก และเมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในปัจจัยหลักแต่ละปัจจัยพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในระดับพึงพอใจมาก เป็นอันดับ 1 ได้แก่การบริการด้านสถานที่ของบ้านควายไทย อันดับ 2 ได้แก่รายการแสดงในแต่ละรายการของบ้านควายไทย อันดับ 3 ได้แก่รูปแบบการแสดงของบ้านควายไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจน้อยต่ออัตราค่าบริการต่างๆของบ้านควายไทย และมีความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อกิจกรรมส่งเสริมการขายของบ้านควายไทยและเมื่อพิจารณาโดยการจำแนกการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตามอายุพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทุกกลุ่มอายุ มีความพึงพอใจมากที่สุดต่อยุทธศาสตร์หลักทางการบริการด้านสถานที่ของบ้านควายไทย รายการแสดงในแต่ละรายการของบ้านควายไทย รูปแบบการแสดงของบ้านควายไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทุกกลุ่มอายุ มีความพึงพอใจน้อยต่ออัตราค่าบริการต่างๆของบ้านควายไทย และมีความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อยุทธศาสตร์หลักทางการบริการส่งเสริมการขายของบ้านควายไทย

เมื่อพิจารณาโดยจำแนกการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศตามอาชีพพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความพึงพอใจมากที่สุดต่อยุทธศาสตร์หลักทางการบริการด้านสถานที่ของบ้านควายไทย รายการแสดงในแต่ละรายการของบ้านควายไทย รูปแบบการแสดงของบ้านควายไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทุกกลุ่มอาชีพ มีความพึงพอใจน้อยต่ออัตราค่าบริการต่างๆของบ้านควายไทย และมีความพึงพอใจน้อยที่สุดต่อยุทธศาสตร์หลักทางการบริการส่งเสริมการขายของบ้านควายไทย

เพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจมากที่สุดทุกปัจจัย โดยผู้ศึกษาเสนอแนะให้บ้านควายไทย สร้างมาตรฐานการให้บริการ และทำการประเมินผลการให้บริการจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ รวมทั้งติดตามผลการทำงานเป็นของพนักงานเป็นระยะ

ชีนใจ บุชาธรรม (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ สภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวบริเวณ ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ของ การศึกษาเพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวโดยศึกษาในบริเวณชายหาดบางแสน

เนื่องมาจากการเคยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม แต่ในปัจจุบันได้รับการฟื้นฟูแก้ไขจนสภาพแวดล้อมดีขึ้น การวิจัยครั้งนี้ศึกษาความเกี่ยวข้องของปัจจัยด้านบุคคลและทำการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในระดับปานกลางถึงสูง และพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระยะเวลาดำเนินกิจการ ประเภทกิจการ การอบรม การประชุม หรือสัมมนาเกี่ยวกับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและความเกี่ยวข้องกับผู้นำชุมชนในพื้นที่ กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปัญหา อุปสรรคของการมีส่วนร่วมคือ การมีเวลาไม่เพียงพอในการปฏิบัติกิจกรรมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมชายหาด แต่ทั้งนี้ผู้ประกอบการยินดีจ่ายเงินในจำนวนที่เหมาะสมในกรณีที่มีการขอความร่วมมือเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม

ปัญญาโชติ สอนคม (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน พบว่าในการพิจารณาพื้นที่องค์ประกอบต่างๆ ด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้อง อาจสรุประดับขีดจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ ดังนี้

1. น้ำทะเลชายฝั่งมีความสามารถในการรองรับของเสียจากนักท่องเที่ยวได้สูงมาก ภายใต้การจัดการปัจจุบันและถ้าน้ำเสียถูกปล่อยลงสู่คลอง และทะเลโดยตรง โดยยังมิได้มีการบำบัดน้ำเสียแล้ว จะทำให้คุณภาพของน้ำทะเลไม่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นในอนาคตได้
2. บริเวณชายหาดในปัจจุบัน ความหนาแน่นของนักท่องเที่ยวประมาณ 170.8 คน/ไร่ (จากนักท่องเที่ยว 17,000 คน) และคาดว่าในปี 2549 จำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 5,000 คน/วัน ซึ่งความหนาแน่นจะเป็น 351 คน/ไร่ จะเห็นว่าระดับความหนาแน่นดังกล่าวอยู่ในระดับสูง จึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มกิจกรรมในพื้นที่ส่วนบน (เขตพัฒนา) เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ขึ้นไปใช้บริการในบริเวณนั้น แทนที่จะอยู่บริเวณชายหาดทั้งหมด
3. พื้นที่บริการ ควรมีรูปแบบที่รักษาบรรยากาศของชายหาดบางแสน คือ มีพื้นที่โล่งทางธรรมชาติไม่น้อยกว่า 30% สำหรับการพัฒนาธรรมชาติ และไม่เกิน 60% สำหรับชายหาดพัฒนาก้าวหน้า ในขณะที่ปัจจุบันมีค่าเพียงร้อยละ 23

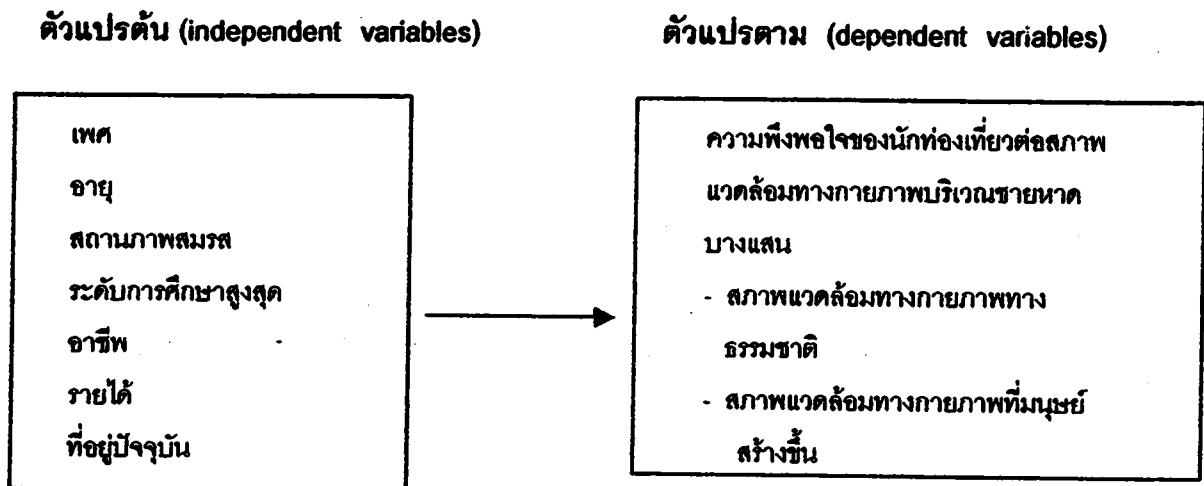
สำหรับด้านปัจจัยอื่นๆ ยังสามารถขยายการรองรับได้ กล่าวโดยสรุป ขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ชายหาดบางแสน เมื่อพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ แล้วสามารถประเมินได้ว่า ยังมีกำลังรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยว แม้ว่าภายใต้การจัดการปัจจุบันในเรื่องขยะมูลฝอย และน้ำใช้ ซึ่งกำลังเกินขีดความสามารถในการรองรับ แต่ปัจจัยดังกล่าวสามารถขยายการจัดการได้

2.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยเริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ โดยการค้นคว้าจากเอกสารต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และขอข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน รวมทั้งการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่ใช้การสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว

สำหรับกรอบแนวคิดในการวิจัยนั้น หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิได้แล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ เพื่อประเมินสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน โดยตัวแปรที่ใช้วิจัย และศึกษาครั้งนี้ คือ ตัวแปรต้น(independent variables) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ที่อยู่ปัจจุบัน ตัวแปรตาม(dependent variables) คือความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ถือว่าความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับตัวแปรของส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ ที่อยู่ปัจจุบัน ซึ่งกรอบแนวคิดนี้สรุปได้คือ

2.7 สมมติฐานการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดสมมติฐานเพื่อใช้เป็นแนวทางในการการวิจัย จำนวน 7 สมมติฐานหลัก ดังนี้คือ

1. นักท่องเที่ยวที่มีเพศต่างกัน จะมีความพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน
2. นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน
3. นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน
4. นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน แตกต่างกัน
5. นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน แตกต่างกัน
6. นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน แตกต่างกัน
7. นักท่องเที่ยวที่มีถิ่นที่อยู่ปัจจุบันแตกต่างกัน จะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน มีระเบียบการวิจัยดังนี้

- 3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.2 กลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 วิธีการนำเสนอ และรายงานผลการวิจัย

3.1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.1 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่จำเป็นในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน
2. ข้อมูลปัจจุบันส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ สภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ ที่อยู่ปัจจุบัน
3. ข้อมูลด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ บริเวณชายหาดบางแสน และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น บริเวณชายหาดบางแสน
4. ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน

3.1.2 แหล่งข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิคือ

1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ หมายถึง แหล่งข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลโดยตรงจากนักท่องเที่ยว ภาคสนาม โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว และให้นักท่องเที่ยวกรอกแบบสอบถามเกี่ยวข้องข้อเสนอแนะ

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารของหน่วยงานของรัฐในระดับท้องถิ่น ตลอดจนงานวิจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างหรือประชากรเป้าหมายของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้คือนักท่องเที่ยวชาวไทยผู้เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนในช่วงวันธรรมดาและวันหยุด ซึ่งคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางในปี พ.ศ. 2544 มีจำนวน 1,127,772 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กองสถิติและวิจัย, 2544) มาคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) โดยสูตรกำหนดความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05 (อุดมศักดิ์ แนวจิตร, 2544) ดังนี้

$$\text{จากสูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (ในที่นี้ใช้ 0.05)

แทนค่าจากสูตร

$$n = \frac{1,127,772}{1 + 1,127,772(0.05)^2} = 399.86 \text{ หรือ } 400 \text{ ราย}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนจำนวน 400 คน การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนโดยไม่จำกัดเพศ และอายุ ตลอดจนการซักถาม พูดคุย และ

สังเกตการณ์ กับผู้ที่เกี่ยวข้อง วิธีการเก็บข้อมูลใช้เวลาในการเก็บข้อมูลตลอดทั้งชายหาดบางแสนเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นไปตามโอกาสทางสถิติ (non - probability sampling) แบบโดยบังเอิญ (accidental sampling) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) ภายใน 1 สัปดาห์ ในวันธรรมดาได้แก่ วันจันทร์ วันพุธ วันศุกร์ จำนวนวันละ 45 ราย. ในวันเสาร์ - วันอาทิตย์จำนวนวันละ 133 ราย ตั้งแต่เวลา 09.00 - 12.00 น. และ 13.00 - 17.00 น.

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม มีคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด (closed - ended question) ตามความเหมาะสม แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวมี 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว เป็นข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจสังคม ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ ที่อยู่ปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวรวมทั้งกิจกรรมการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว สิ่งที่มุ่งใจให้เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน สิ่งชักจูงให้เดินทางมาท่องเที่ยวชายหาดบางแสน พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ลักษณะของการมาเที่ยว จำนวนครั้งที่มาเที่ยว กิจกรรมที่ทำขณะอยู่ที่ชายหาดบางแสน ประสบการณ์ในการเดินทางท่องเที่ยวชายหาดทะเลหรือชายหาดอื่นๆ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

- สภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ ได้แก่ ความร่มรื่นของต้นไม้ ความกว้างของหาดทราย ความใสสะอาดของน้ำทะเล ความสะอาดของหาดทราย ความตื้นลึกของน้ำทะเลต่อการเล่นน้ำ ปริมาณแสงแดดในขณะที่อยู่บนชายหาดบางแสน ความเงียบสงบบริเวณชายหาด ความปลอดภัยของการเล่นเครื่องเล่นทางน้ำ ความปลอดภัยในการเล่นน้ำทะเลบริเวณชายหาด

- สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ การดูแลเรื่องขยะบริเวณชายหาดบาง
 แล่น จำนวนถังขยะที่มีให้บริการ ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเมื่ออยู่ในบริเวณชายหาด
 บางแล่น การกำจัดน้ำเสียของผู้ประกอบการร้านอาหารบริเวณใกล้เคียงชายหาดบางแล่น จำนวน
 รถรับจ้างที่ให้บริการนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่บริเวณชายหาดบางแล่น ปริมาณพื้นที่ถนน แสงสว่างของ
 ไฟฟ้า ปริมาณน้ำประปา ข้อมูลข่าวสารที่กระจายเสียงบริเวณชายหาดบางแล่น จำนวนพื้นที่ที่ใช้
 ในการจอดรถ การจัดระเบียบรถเข็นขายอาหาร ขายของที่ระลึก จำนวนห้องน้ำที่ให้บริการ
 จำนวนห้องอาบน้ำจืด ความสะอาดของห้องน้ำ ห้องอาบน้ำจืด แนวการตั้งร่ม และเก้าอี้ผ้าใบ
 บริเวณชายหาดบางแล่น การวางกองหุ้งยางให้เข้า จำนวนแผ่นป้ายสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ใน
 การรณรงค์รักษาความสะอาด จำนวนผู้คนที่เข้ามาต้องการพักผ่อนบริเวณชายหาดบางแล่น กิจกรรม
 ของนักท่องเที่ยวกลุ่มข้างเคียง การดำเนินงานเกี่ยวกับขยะมูลฝอย การดำเนินงานเกี่ยวกับน้ำเสีย
 สิ่งอำนวยความสะดวกของนักท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยว
 สาธารณูปโภค สถานที่จอดรถ จำนวนและความสะอาดของห้องน้ำ / ห้องอาบน้ำ ความหนาแน่นของ
 ผู้คนที่มาท่องเที่ยวบริเวณชายหาด เป็นต้น

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดที่จะสอบถามนักท่องเที่ยวรวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ
 จากนักท่องเที่ยว

สำหรับการเก็บข้อมูลจะเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ หรือความน่าจะเป็นที่แต่ละหน่วย
 ถูกเลือกขึ้นมาเป็นตัวอย่าง (accidental random sampling)

3.4 การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การประมวลผลข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแล้วได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบจำนวนแบบสอบถาม ความครบถ้วน และความสมบูรณ์ของคำตอบ
 ในแบบสอบถาม
2. ทำการลงรหัสข้อมูล

3. ลักษณะคำถามที่ใช้ในการศึกษาด้านความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยกำหนดคำตอบให้เลือกตามความต้องการ คำถามที่ให้นักท่องเที่ยวเลือกเพื่อให้เห็นถึงความพอใจอย่างยิ่ง ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น

4. เกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ มีดังนี้

พอใจมาก	ให้	5	คะแนน
พอใจ	ให้	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ไม่พอใจ	ให้	2	คะแนน
ไม่พอใจอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

สำหรับเกณฑ์การแปรความหมายในการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนได้กำหนดเกณฑ์แปรความหมาย โดยใช้การแบ่งช่วงคะแนน จากระดับชั้น 5 ชั้น (คะแนน 1 - 5) และคำนวณได้จากสูตรดังนี้ (ป๋องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง, 2543 : 27)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} = \frac{5 - 1}{5}$$

การประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว กำหนดดังนี้
ค่า $\bar{x}$ อยู่ระหว่าง

1.00	-	1.80	แสดงว่า	ไม่พอใจอย่างยิ่ง
1.81	-	2.60	แสดงว่า	ไม่พอใจ
2.61	-	3.40	แสดงว่า	ปานกลาง
3.41	-	4.20	แสดงว่า	พอใจ
4.21	-	5.00	แสดงว่า	พอใจมาก

5. ทำการประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามมีทั้งหมดจำนวน 400 ชุด การเก็บข้อมูลครั้งนี้จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus (SPSS/PC⁺) ซึ่งการวิเคราะห์จะใช้จำนวนค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และสถิติ ANOVA

3.4.2.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง อธิบายด้วย อัตราส่วนร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
2. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการเที่ยวชายหาดบางแสน อธิบายด้วย อัตราส่วนร้อยละ (percentage)
3. หาค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มของตัวแปรอิสระกับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ และทดสอบว่าค่าของอัตราส่วนที่แตกต่างกันนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (one way analysis of variance)

3.4.2.2 การสร้างเครื่องมือ และคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยอาศัยการศึกษาจากทฤษฎี งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาเรียบเรียงให้เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ จากนั้นก็ได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้ที่มีความชำนาญในการวิจัยได้ตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุง แล้วนำไปทดสอบ (pretest) กับกลุ่มประชากรที่บางแสน จำนวน 40 ราย หลังจากนั้นนำแบบสอบถามดังกล่าวมาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient of alpha) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970: 161) โดยใช้เกณฑ์ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของแบบ สอบถามทั้งฉบับ ใกล้เคียง 1.00 คือตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป หมายความว่าแบบสอบถามไม่ต้องแก้ไข แต่ถ้าดัชนี ออกมาต่ำกว่า 0.70 จะต้องปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ซึ่งมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{(K) \cdot (1 - \sum s_i^2)}{K-1 \quad s_t^2}$$

α = ความเชื่อถือได้ของแบบทดสอบทั้งฉบับ

K = จำนวนข้อความของแบบสอบถามทั้งหมด

s_i^2 = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละตัว (single item variance)

s_t^2 = ความแปรปรวนของข้อสอบทั้งหมด (total test variance)

ค่าความเชื่อถือได้ (reliability) ของแบบสอบถามฉบับทดสอบเท่ากับ 0.8934 หลังจากนั้นผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อที่จะใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.5 วิธีการนำเสนอ และรายงานผลการวิจัย

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดจะนำมาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วน โดยวิธีการนำเสนอและการรายงานผลวิจัยครั้งนี้ จะแสดงในรูปแบบตารางข้อมูล (tabulation) โดยแบ่งแยก ข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ในตาราง เพื่อสะดวกในการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ รวมทั้ง การใช้สถิติพรรณนาอีกด้วย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ได้ทำการศึกษากลุ่มประชากรที่เป็นนักท่องเที่ยวจำนวน 400 คน และได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 6 ขั้นตอนด้วยกัน คือ

- 4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน
- 4.3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพธรรมชาติบริเวณชายหาดบางแสน
- 4.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสน
- 4.5 ผลวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ในด้านต่าง ๆ
- 4.6 อภิปรายผล

4.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ชาวหาดบางแสนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยวยุคใหม่

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(N=400)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	226	56.5
หญิง	174	43.5
อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	133	33.3
25 - 34 ปี	109	27.3
35 - 44 ปี	91	22.8
45 - 54 ปี	51	12.8
55 ปี ขึ้นไป	16	4.0
สถานภาพ		
โสด(อยู่ตามลำพัง)	186	46.5
สมรส(ใช้ชีวิตคู่)	214	53.5
ระดับการศึกษาสูงสุด		
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	75	18.7
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย	58	14.5
อนุปริญญาตรีหรือปริญญาตรี	188	47.0
สูงกว่าปริญญาตรี	79	19.8

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(N=400)	ร้อยละ
อาชีพ		
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	80	20.0
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	68	17.0
พนักงานบริษัท / ร้านค้า	104	26.0
ผู้ใช้แรงงาน / ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน	32	8.0
อาชีพอิสระ	40	10.0
นักศึกษา / นักเรียน	48	12.0
แม่บ้าน	27	6.8
อื่น ๆ (กลาสีเรือ)	1	0.2
รายได้		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	31	7.8
ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท	56	14.0
ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท	91	22.8
ระหว่าง 15,001 - 20,000 บาท	70	17.5
ระหว่าง 20,001 - 25,000 บาท	96	24.0
ระหว่าง 25,001 - 30,000 บาท	30	7.5
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	10	2.5
อื่น ๆ (รายได้ไม่แน่นอน)	16	4.0
ที่อยู่ปัจจุบัน		
กรุงเทพมหานคร	102	25.5
ภาคกลางที่มีใช้กรุงเทพมหานคร	53	13.3
ภาคตะวันออก	77	19.1
ภาคเหนือ	76	19.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	67	16.8
ภาคใต้	25	6.3

จากตารางที่ 8 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1) เพศ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวนร้อยละ 56.5 และเป็นเพศหญิง จำนวนร้อยละ 43.5 จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย

2) อายุ

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาส่วนมาก มีอายุต่ำกว่า 25 ปี รองลงมา มีอายุระหว่าง 25 - 34 ปี อีกจำนวนร้อยละ 27.3 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อายุ 55 ปี ขึ้นไปจะมีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 4.0 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยจะมีจำนวนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุมากเรียงตามลำดับจากกลุ่มอายุมากไปหากกลุ่มอายุน้อย

3) จากการศึกษาเกี่ยวกับครอบครัว

จากการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพครอบครัว พบว่า ส่วนมากสมรสแล้ว จำนวนร้อยละ 53.5 และยังเป็นโสดจำนวนร้อยละ 46.5 จะเห็นได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาท่องเที่ยวบริเวณชายหาด บางแสน จะมีสถานภาพสมรสใกล้เคียงกัน ทั้งกลุ่มที่สมรสแล้วและกลุ่มที่ยังเป็นโสด โดยกลุ่มที่สมรสแล้วมีจำนวนมากกว่ากลุ่มที่มีอายุน้อย

4) การศึกษา

จากการศึกษาระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนมากจบการศึกษาในระดับ อนุปริญญาและปริญญาตรี จำนวนร้อยละ 47.0 รองลงมา เป็นกลุ่มที่จบการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรีอีกร้อยละ 19.8 ส่วนลำดับที่ 3 และที่ 4 เป็นกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา ตอนต้นและตอนปลาย และกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อีกจำนวนร้อยละ 18.7 และ 14.5 ตามลำดับ

5) อาชีพ

จากการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพของผู้มาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน พบว่า ส่วนมากประกอบอาชีพพนักงานบริษัท/ร้านค้า จำนวนร้อยละ 26.0 รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวจำนวนร้อยละ 20.0 สำหรับกลุ่มที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 0.2

6) รายได้

จากการศึกษาเกี่ยวกับรายได้ของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากมีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 20,001 - 25,000 บาท จำนวนร้อยละ 24.0 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000 - 15,000 บาท ส่วนกลุ่มที่มีรายได้มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไปมีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.5

7) ที่อยู่ปัจจุบัน

จากการศึกษาเกี่ยวกับที่อยู่ปัจจุบันของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนมากมีที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวนร้อยละ 25.5 รองลงมาเป็นกลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจำนวนร้อยละ 19.1 ซึ่งใกล้เคียงกับกลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในภาคเหนือจำนวนร้อยละ 19.0 ส่วนกลุ่มที่พักอาศัยอยู่ในภาคใต้เป็นกลุ่มที่มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 6.3

4.2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(N=400)	ร้อยละ
วัตถุประสงค์ของการเดินทาง		
ท่องเที่ยว / พักผ่อน	214	53.4
มาเยี่ยมญาติหรือเยี่ยมเพื่อน	62	15.5
ประชุม / สัมมนา/ราชการ	40	10.0
ติดต่อธุรกิจ	48	12.0
แข่งขันกีฬา	5	1.3
ทัศนศึกษา	31	7.8
สิ่งจูงใจที่นำมาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน		
ชายหาด/ทะเลอยู่ใกล้ที่พัก	91	22.8
บรรยากาศทั่วไปร่มรื่น	68	17.0
การเดินทางสะดวก	162	40.4
สถานที่พักไม่แพง	59	14.8
อาหารราคาถูก	16	4.0
สถานบันเทิงเหมาะสม	2	0.5
อื่น ๆ(ไม่ระบุ)	2	0.5
สิ่งที่ชักจูงให้มาชายหาดบางแสน		
ตัดสินใจมาเอง	38	9.5
เพื่อน / ญาติ ชวนมา	172	43.0
ครอบครัว(บิดา มารดา บุตร สามี ภรรยา)ชักชวนมา	103	25.7
มาติดต่อธุรกิจและแวะมาเที่ยว	49	12.3
ประชุมสัมมนาและแวะมาเที่ยว	38	9.5

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(N=400)	ร้อยละ
พาหนะในการเดินทาง		
รถยนต์ส่วนตัว	176	44.0
รถโดยสารประจำทาง	81	20.2
รถรับจ้าง	123	30.8
รถมอเตอร์ไซด์	19	4.8
อื่น ๆ (ระบุ)	1	0.2
ลักษณะของการมาท่องเที่ยว		
มาคนเดียว	26	6.5
มากับกลุ่มเพื่อน	229	57.2
มากับครอบครัว	145	36.3
จำนวนครั้งที่เคยมาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน		
มาครั้งแรก	33	8.2
มา 2 - 5 ครั้ง	141	35.3
มามากกว่า 5 ครั้ง	226	56.5
กิจกรรมที่ทำขณะอยู่ที่บริเวณชายหาดบางแสน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เล่นน้ำทะเล	169	42.2
เดินเล่นชายหาด	169	42.2
นั่ง-นอนพักบริเวณชายหาด	342	85.5
เล่นบานาน่าโบ๊ต/สกีวอเตอร์/วินเซิร์ฟ	103	25.8
ปิกนิก/รับประทานอาหาร	168	42.0
ตกปลา	19	4.8
เล่นเกมส์ / ร้องเพลง / สังสรรค์	21	5.2
ซื้อของที่ระลึก	91	22.8

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(N=400)	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการท่องเที่ยวชายหาดที่อื่น		
เคย	398	99.5
ไม่เคย	2	0.5

จากตารางที่ 9 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

จากการศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน ส่วนมากมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนจำนวนร้อยละ 53.5 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มาเยี่ยมญาติ/เยี่ยมเพื่อน จำนวนร้อยละ 15.5 ส่วนกลุ่มที่มาด้วยวัตถุประสงค์อื่นๆ ไม่มี และกลุ่มที่มาแข่งขันกีฬา มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 1.3

2) สิ่งจูงใจที่นำมาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

จากการศึกษาเกี่ยวกับสิ่งจูงใจที่นำมาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน ส่วนมากเป็นการเดินทางสะดวกจำนวนร้อยละ 40.5 รองลงมาเป็นเพราะชายหาด/ทะเลอยู่ใกล้ที่พัก อีกจำนวนร้อยละ 22.8 ส่วนกลุ่มที่เห็นว่าสถานบันเทิงเหมาะสมและกลุ่มที่เห็นว่าสิ่งอื่นๆ เป็นสิ่งจูงใจให้มาท่องเที่ยว มีจำนวนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 0.5

3) สิ่งที่ชักจูงให้มาชายหาดบางแสน

จากการศึกษาเกี่ยวกับอะไรเป็นสิ่งที่ชักจูงให้มาชายหาดบางแสน พบว่า ส่วนมากเพื่อน/ญาติชักชวนมา จำนวนร้อยละ 43.0 รองลงมาเป็นกลุ่มที่ครอบครัวชักชวนมาจำนวนร้อยละ 25.8

ส่วนกลุ่มที่มีสิ่งชักจูงมาไม่มีเลย และกลุ่มที่ตัดสินใจมาเอง กับ กลุ่มที่มาประชุมสัมมนาและแวะมาเที่ยวมีจำนวนเท่ากันร้อยละ 9.5

4) พาหนะในการเดินทาง

จากการศึกษาเกี่ยวกับพาหนะในการเดินทาง พบว่า ส่วนมากเดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวนร้อยละ 44.0 รองลงมาเดินทางโดยรถรับจ้างอีกจำนวนร้อยละ 30.8 ส่วนกลุ่มที่ใช้พาหนะในการเดินทางอื่น ๆ ไม่ระบุ มีจำนวนน้อยที่สุดเพียงจำนวนร้อยละ 0.2

5) ลักษณะของการมาท่องเที่ยว

จากการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการมาท่องเที่ยว พบว่า ส่วนมากมากับกลุ่มเพื่อนจำนวนร้อยละ 57.2 รองลงมาเป็นกลุ่มที่มาพร้อมกับครอบครัวอีกจำนวนร้อยละ 36.3 ส่วนกลุ่มที่มาคนเดียวมีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 6.5

6) จำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวชายหาดบางแสน

จากการศึกษาเกี่ยวกับจำนวนครั้งที่มาเที่ยวชายหาดบางแสน พบว่า ส่วนมากเคยมาเที่ยวชายหาดบางแสนมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป รองลงมา เคยมาท่องเที่ยวชายหาดบางแสน 2 - 5 ครั้งอีกจำนวนร้อยละ 35.3 ส่วนกลุ่มผู้ที่มาเป็นครั้งแรกมีจำนวนน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 8.2

7) กิจกรรมที่ทำขณะที่อยู่บริเวณชายหาดบางแสน

จากการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำขณะอยู่บริเวณชายหาดบางแสน พบว่านักท่องเที่ยวลงเล่นน้ำทะเล จำนวนร้อยละ 42.3 เดินเล่นชายหาด จำนวนร้อยละ 42.3 นั่งนอนพักผ่อนบริเวณชายหาดจำนวนร้อยละ 85.5 เล่นบานาน่าโบ๊ต/สกีตเตอร์/วินเซิร์ฟ จำนวนร้อยละ 25.8 ปิกนิก/รับประทานอาหาร จำนวนร้อยละ 42.0 ตกปลา จำนวนร้อยละ 4.7 เล่นเกมส์/ร้องเพลง/สังสรรค์ จำนวนร้อยละ 5.2 ซื้อของที่ระลึกบริเวณชายหาด จำนวนร้อยละ 22.7

8) ประสิทธิภาพการท่องเที่ยวชายทะเล/ชายหาดที่อื่น ๆ

จากการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการเคยท่องเที่ยวชายทะเล/ชายหาดที่อื่น ๆ ของนักท่องเที่ยวมาก่อนหรือไม่นั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเคยท่องเที่ยวชายทะเลชายหาดที่อื่น ๆ มาก่อน จำนวนร้อยละ 99.5 ส่วนอีกจำนวนร้อยละ 0.5 ไม่เคยท่องเที่ยวชายทะเลชายหาดที่อื่น ๆ มาก่อน

ตารางที่ 10 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ในภาพรวม

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนในด้าน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
			ความพึงพอใจ
1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพธรรมชาติ	3.01	0.47	ปานกลาง
2. สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น	2.89	0.50	ปานกลาง
ในภาพรวมทุกด้าน	2.94	0.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งในภาพรวมและในรายด้านทุกด้านทั้งในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพธรรมชาติ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น

4.3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติบริเวณชาย
หาดบางแสน

ตารางที่ 11 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ
บริเวณชายหาดบางแสน

ความพึงพอใจของนัก ท่องเที่ยวต่อสภาพแวด ล้อม ทางกายภาพธรรมชาติ	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึงพ พอใจ
	พอใจ มาก	พอใจ	ปาน กลาง	ไม่พอใจ	ไม่พอใจ อย่างยิ่ง			
1. ความร่มรื่นของต้นไม้	22 (5.4)	131 (32.8)	192 (48.0)	51 (12.8)	4 (1.0)	3.29	0.80	ปานกลาง
2. ความกว้างของชายหาด	35 (8.7)	175 (43.7)	151 (37.8)	36 (9.0)	3 (0.8)	3.51	0.81	พอใจ
3. ความสะอาดของชายหาด	3 (0.8)	47 (11.5)	160 (40.0)	146 (36.4)	44 (11.0)	2.55	0.87	ไม่พอใจ
4. ความใสของน้ำทะเล	4 (5.4)	46 (32.8)	152 (48.0)	150 (12.8)	48 (1.0)	2.52	0.88	ไม่พอใจ
5. ความตื้นลึกของน้ำทะเล	13 (5.4)	135 (32.8)	221 (48.0)	29 (12.8)	2 (1.0)	3.32	0.68	ปานกลาง
6. ปริมาณของแสงแดด	7 (1.8)	98 (24.5)	186 (46.4)	89 (22.3)	20 (5.0)	2.96	0.86	ปานกลาง
7. ความเงียบสงบของชาย หาด	8 (5.4)	56 (32.8)	173 (48.0)	128 (12.8)	35 (1.0)	2.69	0.89	ปานกลาง
8. ความปลอดภัยในการเล่น เครื่องเล่น	23 (5.8)	118 (29.5)	180 (45.0)	65 (16.2)	14 (3.5)	3.18	0.89	ปานกลาง
9. ความปลอดภัยในการเล่น น้ำทะเล	11 (2.8)	112 (28.0)	209 (52.2)	55 (13.7)	13 (3.3)	3.13	0.80	ปานกลาง
ในภาพรวมทุกด้าน						3.01	0.47	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 11 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพธรรมชาติบริเวณชายหาดบางแสนอยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ เรื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า เกี่ยวกับข้อมูลความพึงพอใจในเรื่องต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบมากที่สุด ดังนี้

ในเรื่องความร่มรื่นของต้นไม้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 48.0 ความกว้างของชายหาดมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพอใจจำนวนร้อยละ 43.7 ความสะอาดของชายหาดมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางจำนวนร้อยละ 40.0 ความใสของน้ำทะเลมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางจำนวนร้อยละ 38.0 ความตื้นลึกของน้ำทะเลในการลงเล่นน้ำมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางจำนวนร้อยละ 55.2 ปริมาณของแสงแดด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางจำนวนร้อยละ 46.4 ความเงียบสงบบริเวณชายหาดมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง จำนวนร้อยละ 43.2 ความปลอดภัยในการเล่นเครื่องเล่น มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางจำนวนร้อยละ 45.0 และความปลอดภัยในการเล่นน้ำทะเลมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางจำนวนร้อยละ 52.2

4.4 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสน

ตารางที่ 12 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสน

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
	พอใจมาก	พอใจ	ปานกลาง	ไม่พอใจ	ไม่พอใจอย่างยิ่ง			
1. การดูแลเรื่องขยะมูลฝอย	14 (5.4)	82 (32.8)	140 (48.0)	131 (12.8)	33 (1.0)	2.78	0.98	ปานกลาง
2. ความพอเพียงของจำนวนถังขยะ	8 (2.0)	87 (21.8)	174 (43.4)	119 (29.8)	12 (3.0)	2.90	0.84	ปานกลาง
3. ความปลอดภัยต่อชีวิต/ทรัพย์สิน	8 (2.0)	71 (17.8)	197 (49.2)	109 (27.2)	15 (3.8)	2.87	0.82	ปานกลาง
4. การปล่อยน้ำเสียของผู้ประกอบการร้านอาหาร	16 (4.0)	60 (15.0)	187 (46.8)	103 (25.8)	34 (8.4)	2.80	0.93	ปานกลาง
5. ปริมาณของรถรับจ้างที่บริการนักท่องเที่ยว	17 (4.3)	98 (24.4)	212 (53.0)	64 (16.0)	9 (2.3)	3.13	0.81	ปานกลาง
6. ความพอเพียงของสาธารณูปโภคต่าง ๆ	17 (4.3)	111 (27.8)	198 (49.4)	63 (15.8)	11 (2.8)	3.15	0.83	ปานกลาง
7. การกระจายเสียงข้อมูลการท่องเที่ยว	7 (1.7)	100 (25.0)	219 (54.8)	67 (16.8)	7 (1.7)	3.08	0.74	ปานกลาง
8. ความพอเพียงของสถานที่จอดรถ	13 (3.3)	70 (17.5)	177 (44.2)	115 (28.8)	25 (6.2)	2.83	0.90	ปานกลาง
9. การตั้งรถเข็นขายอาหาร/ของที่ระลึก	17 (4.3)	93 (23.2)	203 (50.7)	66 (16.5)	21 (5.3)	3.05	0.88	ปานกลาง
10. ความพอเพียงของห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยว	4 (10.3)	65 (16.4)	144 (36.0)	146 (36.5)	41 (10.3)	2.61	0.91	ปานกลาง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ความพึงพอใจของนัก ท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ ที่มนุษย์สร้างขึ้น	ระดับความพึงพอใจ					$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
	พอใจ มาก	พอใจ	ปาน กลาง	ไม่พอใจ	ไม่พอใจ อย่างยิ่ง			
11. ความพอเพียงของห้อง อาบนํ้าจืด	7 (1.8)	57 (14.2)	161 (40.3)	134 (33.5)	41 (10.2)	2.64	0.91	ปานกลาง
12. ความสะอาดของห้อง นํ้า	9 (2.3)	45 (11.2)	158 (39.5)	144 (36.0)	44 (11.0)	2.58	0.91	ไม่พอใจ
13. ความสะอาดของห้อง อาบนํ้าจืด	6 (1.5)	44 (11.0)	178 (44.5)	130 (32.5)	42 (10.5)	2.61	0.87	ปานกลาง
14. การตั้งร่วมและเก้าอี้ผ้า ใบบริเวณชายหาด	14 (3.4)	141 (35.3)	173 (43.3)	60 (15.0)	12 (3.0)	3.21	0.85	ปานกลาง
15. การวางกองห่่วงยางให้ เช่า	8 (2.0)	85 (21.2)	213 (53.2)	81 (20.3)	13 (3.3)	2.99	0.79	ปานกลาง
16. จำนวนของป้ายธรรมรงค์ รักษาความสะอาด	18 (4.5)	105 (26.3)	202 (50.4)	67 (16.8)	8 (2.0)	3.15	0.82	ปานกลาง
17. ความหนาแน่นของ ผู้คนบริเวณชายหาด	18 (4.5)	197 (49.3)	84 (21)	54 (13.4)	47 (11.8)	3.21	1.11	ปานกลาง
18. ความรู้สึกราคาญ่ต่อกิจ กรรมกลุ่มข้างเคียง	3 (0.8)	60 (15.0)	265 (66.3)	63 (15.8)	9 (2.3)	2.96	0.65	ปานกลาง
19. ความพอใจในสภาพ แวดล้อมโดยรวม	17 (4.3)	102 (25.4)	201 (50.3)	61 (15.2)	19 (4.8)	3.09	0.87	ปานกลาง
รวมทุกข้อ						2.89	0.50	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากตารางที่ 12 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสนอยู่ในระดับปานกลางในทุก ๆ เรื่อง ยกเว้นในเรื่องความสะอาดของห้องน้ำ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับไม่พอใจ นอกจากนี้ยังพบว่าเกี่ยวกับข้อมูลความพึงพอใจในเรื่องต่าง ๆ ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบมากที่สุด ดังนี้

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ ในเรื่องความหนาแน่นของผู้คนบริเวณชายหาด จำนวนร้อยละ 49.3 และมีความไม่พึงพอใจ ในเรื่องความพอเพียงของห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยวจำนวนร้อยละ 36.5 ส่วนในเรื่องอื่น ๆ นอกนั้นนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง กล่าวคือ ในเรื่อง การดูแลเรื่องขยะจำนวนร้อยละ 35.0 ความพอเพียงของถังขยะจำนวนร้อยละ 43.4 ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินจำนวนร้อยละ 49.2 การปล่อยน้ำเสียของผู้ประกอบการร้านอาหารจำนวนร้อยละ 46.8 ปริมาณรถรับจ้างบริการนักท่องเที่ยวจำนวนร้อยละ 53.0 ความพอเพียงของสาธารณูปโภคจำนวนร้อยละ 49.4 การกระจายเสียงข้อมูลการท่องเที่ยวจำนวนร้อยละ 54.8 ความพอเพียงของสถานที่จอดรถจำนวนร้อยละ 44.2 การตั้งรถเข็นขายอาหาร/ของที่ระลึกจำนวนร้อยละ 50.7 ความพอเพียงของห้องอาบน้ำจี๊ดจำนวนร้อยละ 40.3 ความสะอาดของห้องน้ำจำนวนร้อยละ 39.5 ความสะอาดของห้องอาบน้ำจี๊ดจำนวนร้อยละ 44.5 การตั้งร่มและเก้าอี้ผ้าใบบริเวณชายหาดจำนวนร้อยละ 43.3 การวางกองห้วยยางให้เข้าจำนวนร้อยละ 53.2 จำนวนป้ายรณรงค์รักษาความสะอาดให้กับนักท่องเที่ยวจำนวนร้อยละ 50.4 ความรู้สิทธิราคาญต่อกิจกรรมกลุ่มข้างเคียง จำนวนร้อยละ 66.3 และ ความพอใจในสภาพแวดล้อมโดยรวมบริเวณชายหาดบางแสนจำนวนร้อยละ 50.3

4.5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดังต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ในด้านต่างๆ

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดังต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามเพศ

ความพึงพอใจ	เพศ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	df	2-tail sig.
ด้านกายภาพธรรมชาติ	ชาย	226	3.01	0.46	-.096	398	0.924
	หญิง	174	3.01	0.48			
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	ชาย	226	2.91	0.46	0.670	398	0.503
	หญิง	174	2.87	0.55			
รวมทุกด้าน	ชาย	226	2.94	0.42	0.459	398	0.646
	หญิง	174	2.92	0.45			

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 13 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า "นักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่มีเพศที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน" นั่นคือ เพศไม่ผลต่อความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามอายุ

ความพึงพอใจ	S	df	SS	MS	F	P
ด้านกายภาพธรรมชาติ	BG	4	1.284	0.321	1.429	0.223
	WG	395	88.685	0.225		
	T	399	89.968			
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	BG	4	0.758	0.189	0.732	0.570
	WG	395	102.228	0.259		
	T	399	102.986			
รวมทุกด้าน	BG	4	0.520	0.130	0.763	0.611
	WG	395	76.245	0.193		
	T	399	76.765			

จากตารางที่ 14 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ทั้งในภาพรวมและในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพแตกต่างกัน นั่นคือ อายุไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามสถานภาพสมรส

ความพึงพอใจ	สถานภาพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.	t	df	2-tail sig.
ด้านกายภาพธรรมชาติ	โสด	186	2.99	0.45	-.928	398	0.354
	สมรส	214	3.03	0.49			
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	โสด	186	2.88	0.51	-.387	398	0.699
	สมรส	214	2.90	0.50			
รวมทุกด้าน	โสด	186	2.92	0.43	-.649	398	0.517
	สมรส	214	2.95	0.44			

จากผลการวิเคราะห์ตารางที่ 15 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นโสดและสมรสแล้ว มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า " นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน " นั่นคือ สถานภาพสมรสไม่ผลต่อความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจ	กลุ่ม	N	$\bar{X}$	S.D.
ด้านกายภาพธรรมชาติ	มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	133	3.03	0.45
	อนุปริญญาตรีหรือปริญญาตรี	188	3.06	0.49
	สูงกว่าปริญญาตรี	79	2.87	0.44
	รวม	400	3.01	0.47
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	133	2.87	0.55
	อนุปริญญาตรีหรือปริญญาตรี	188	2.94	0.48
	สูงกว่าปริญญาตรี	79	2.81	0.48
	รวม	400	2.89	0.50
รวมทุกด้าน	มัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า	133	2.93	0.43
	อนุปริญญาตรีหรือปริญญาตรี	188	2.98	0.44
	สูงกว่าปริญญาตรี	79	2.83	0.42
	รวม	400	2.94	0.43

จากตารางที่ 16 ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มการศึกษาใหม่ โดยได้รวมกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเข้าด้วยกันเป็นกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่สองเป็นกลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ส่วนกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน มากกว่า กลุ่มที่สำเร็จการศึกษาระดับอื่น ๆ ทั้งในภาพรวมและในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพธรรมชาติ รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า ส่วนกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

ตารางที่ 17 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามระดับการศึกษา

ความพึงพอใจ	S	df	SS	MS	F	P
ด้านกายภาพธรรมชาติ	BG	2	1.968	0.984	4.440	0.012*
	WG	397	88.000	0.222		
	T	399	89.968			
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	BG	2	1.139	0.509	1.981	0.139
	WG	397	101.847	0.257		
	T	399	102.986			
รวมทุกด้าน	BG	2	1.265	0.628	3.300	0.038*
	WG	397	75.500	0.190		
	T	399	76.765			

จากตารางที่ 17 ผลการศึกษาแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในภาพรวมและสภาพแวดล้อมกายภาพธรรมชาติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพแตกต่างกัน นั่นคือ ระดับการศึกษามีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน แต่เมื่อพิจารณาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

**ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่อง
เที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามอาชีพ**

ความพึงพอใจ	S	df	SS	MS	F	P
ด้านกายภาพธรรมชาติ	BG	7	1.352	0.193	0.855	0.543
	WG	392	88.616	0.226		
	T	399	89.968			
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	BG	7	2.114	0.302	1.173	0.317
	WG	392	100.872	0.257		
	T	399	102.986			
รวมทุกด้าน	BG	7	1.201	0.172	0.890	0.515
	WG	392	75.564	0.193		
	T	399	76.765			

จากตารางที่ 18 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพแตกต่างกัน นั่นคือ อาชีพไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

ตารางที่ 19 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามรายได้

ความพึงพอใจ	S	df	SS	MS	F	P
ด้านกายภาพธรรมชาติ	BG	7	1.757	0.251	1.115	0.352
	WG	392	88.211	0.225		
	T	399	89.968			
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	BG	7	3.523	0.503	1.984	0.056
	WG	392	99.463	0.254		
	T	399	102.980			
รวมทุกด้าน	BG	7	2.149	0.307	1.613	0.130
	WG	392	74.616	0.190		
	T	399	76.765			

จากตารางที่ 19 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพแตกต่างกัน นั่นคือ รายได้ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จำแนกตามที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน

ความพึงพอใจ	S	df	SS	MS	F	P
ด้านกายภาพธรรมชาติ	BG	5	1.491	0.298	1.328	0.251
	WG	394	88.478	0.225		
	T	399	89.968			
ด้านกายภาพมนุษย์สร้างขึ้น	BG	5	1.660	0.332	1.291	0.267
	WG	394	101.326	0.257		
	T	399	102.986			
รวมทุกด้าน	BG	5	0.954	0.191	0.992	0.422
	WG	394	75.811	0.192		
	T	399	76.765			

จากตารางที่ 20 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีที่อยู่อาศัยในปัจจุบันแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพแตกต่างกัน นั่นคือ ที่อยู่อาศัยในปัจจุบันไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

4.6 การอภิปรายผล

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสนซึ่งอยู่ในระดับปานกลางทั้งในภาพรวมและในรายด้าน กล่าวคือ ด้านกายภาพธรรมชาติและในด้านกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพทางกายภาพธรรมชาติและกระบวนการจัดการเรื่องการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่ เทศบาลเมืองแสนสุขซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบได้ดำเนินการจัดการและพัฒนา รวมทั้งออกกฎเกณฑ์เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องปฏิบัติจึงทำให้สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพธรรมชาติและสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง โดยในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้นนั้น นักท่องเที่ยวพอใจในเรื่องความหนาแน่นของผู้คนที่บริเวณชายหาด และ ไม่พอใจในเรื่องความสะอาดของห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ผลการวิจัยมีบางหัวข้อที่สอดคล้องและบางหัวข้อที่ไม่สอดคล้องกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องมีดังนี้

ประการแรก จากการศึกษาเกี่ยวกับเพศ จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวณิต ตั้งตระกูล (2533 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่าพบว่านักท่องเที่ยวที่มี เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่อยู่อาศัย และประสบการณ์การท่องเที่ยวชายทะเลต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดหัวหินไม่แตกต่างกัน และ มัลลิกา เกื้อปัญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ผลการศึกษาพบว่าเพศที่มีความแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ไม่แตกต่างกัน

ประการที่สอง จากการศึกษาเกี่ยวกับอายุ จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากมีอายุต่ำกว่า 25 ปี และนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสถักฤทัย เตียวตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา

เรื่องปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อยมีความพึงพอใจในเรื่องดังกล่าวมาก ซึ่งตรงกันข้าม กับผู้สูงอายุมาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณหาดเมืองพัทยาต่างกัน และ มัลลิกา เกื้อปัญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม แห่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ของนักท่องเที่ยวในด้าน อายุ อาชีพ และภูมิลำเนา ที่มีความแตกต่างกันมีความพึงพอใจ ต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลงานวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดมศักดิ์ แนวจิตร (2539 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน การศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมอุทยานฯ และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ภูมิลำเนา ไม่มีผลแต่อย่างใด ต่อความคาดหวัง และความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่าง ต่อการจัดสภาพแวดล้อมฯ

ประการที่สาม จากการศึกษาเกี่ยวกับสถานภาพสมรส จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นโสดและสมรสแล้ว มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวณิต ตั้งตระกูล (2533 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดหัวหินไม่แตกต่างกัน

และผลงานวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวของสลักฤทัย เดียวตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา ผลการศึกษาสภาพการสมรส ต่างกัน นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมบริเวณหาดเมืองพัทยาแตกต่างกัน และ มัลลิกา เกื้อปัญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม แห่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ผลการศึกษาพบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล ของนักท่องเที่ยวในด้าน อายุ อาชีพ และภูมิลำเนา ที่มีความแตกต่างกันมีความพึงพอใจ ต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประการที่สี่ จากการศึกษาเกี่ยวกับระดับการศึกษา จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากมีการศึกษาอยู่ในระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรี และนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสลักฤทัย เดียวตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว: ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาในระดับที่ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดเมืองพัทยาท่างกัน และเสาวณิต ตั้งตระกูล (2533,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดหัวหินต่างกัน

โดยผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของมัลลิกา เกื้อปัญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม แหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ผลการศึกษาพบว่าการศึกษาที่มีความแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ไม่แตกต่างกัน

ประการที่ห้า จากการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพ จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากมีอาชีพ พนักงานบริษัท/ร้านค้า และนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณิต ตั้งตระกูล (2533 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดหัวหินไม่แตกต่างกัน

และงานวิจัยยังสอดคล้องกับวรรณกรรมของมัลลิกา เกื้อปัญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม แห่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ผลการศึกษาพบว่าอาชีพที่มีความแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประการที่หก จากการศึกษาเกี่ยวกับรายได้ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 - 25,000 บาท และนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวณิต ตั้งตระกูล (2533 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดหัวหินต่างกัน

ประการสุดท้าย จากการศึกษาเกี่ยวกับที่อยู่ปัจจุบันของนักท่องเที่ยว จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากมีที่พักอาศัยปัจจุบันอยู่ในกรุงเทพมหานคร และนักท่องเที่ยวที่มีที่อยู่อาศัยต่างก็มี ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสลักฤทัย เดียวตระกูล (2539, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีที่อยู่อาศัยปัจจุบันต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณหาดเมืองพัทยาต่างกัน และมัลลิกา เกื้อปัญญา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม แห่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคล ของนักท่องเที่ยวในด้าน อายุ อาชีพ และภูมิลำเนา ที่มีความแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว หมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเสาวณิต ตั้งตระกูล (2533,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อม ทางกายภาพบริเวณชายหาดหัวหิน พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีที่อยู่อาศัยต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดหัวหินต่างกัน

ผลของการวิจัยนอกจากปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวด้าน เพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ต่อเดือน และที่อยู่ปัจจัยแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกัน และความพึงพอใจของนัก ท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

เมตตา เสวตเลข (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด ต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ : เฉพาะกรณีสวนสัตว์ดุสิต ผลการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจต่อสวนสัตว์ดุสิต ในภาพรวมระดับปานกลาง นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อระยะ ห่างจากกลุ่มช้างเดี่ยวสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับปานกลาง และ ชีนใจ บุชาธรรม (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมอนุรักษ์ สภาพแวดล้อม ของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวบริเวณ ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าผู้ ประกอบการมีส่วนร่วมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมในระดับปานกลางถึงสูง

ทฤษฎีความพึงพอใจกับงานวิจัย

ทฤษฎีลำดับความต้องการของ Maslow ที่มีความเชื่อว่าความต้องการของมนุษย์มีลำดับชั้น ตอนที่แน่นอน ซึ่งบุคคลมีความปรารถนาที่สูงสุด แต่ในแต่ละชั้นนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลจะต้องได้ รับการตอบสนองความต้องการในระดับที่ต่ำกว่าเสียก่อนจึงเกิดความต้องการในระดับชั้นที่สูงขึ้นไปซึ่ง ความพอใจในการสนองตอบความต้องการนั้นไม่ได้หมายความว่าจะต้องเกิดความพึงพอใจทั้งหมด ซึ่งผลจากการศึกษาของผู้วิจัย กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสนในระดับปานกลาง (คะแนนระดับความพอใจ เท่ากับ 3) และ ส่วนรองลงมา คือ มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชายหาดบางแสนในระดับเพิ่มขึ้นไปอีกคือ ในระดับพอใจ (คะแนนระดับ ความพอใจ เท่ากับ 4) และกลุ่มตัวอย่างไม่ได้เกิดความพอใจกับสภาพ แวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ และทีมอนุรักษ์สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสนทั้งหมด โดยกลุ่ม ตัวอย่างนักท่องเที่ยว มีความไม่พึงพอใจต่อความสะอาดของชายหาด ความโล่งสะอาดของน้ำทะเล และความสะอาดของห้องน้ำ

ทฤษฎีของ Shelly ว่าด้วยความพึงพอใจของมนุษย์มี 2 แบบด้วยกันคือความรู้สึกทางบวก และความรู้สึกทางลบ และความรู้สึกทางบวกสามารถเพิ่มขึ้นได้อีก ซึ่งผลการศึกษาของผู้วิจัยกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวนั้นมีความรู้สึกพึงพอใจ และไม่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน อีกทั้งระดับความพึงพอใจส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง และรองลงมาคือความรู้สึกพอใจที่มากขึ้น ซึ่งจะเห็นว่า ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวนั้นมีการพัฒนาขึ้นสูงขึ้นไปอีก

ทฤษฎีของ Newman ได้เสนอแนวคิดในเรื่องความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพไว้ว่าสามารถแยกเป็นการตอบรับ (response) และปฏิกิริยา (reaction) ของมนุษย์ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งการตอบรับหมายถึงการรับรู้ทัศนคติที่แสดงออกเป็นการตอบรับทางสังคม จิตวิทยา และพฤติกรรม ส่วนปฏิกิริยาต่อสภาพแวดล้อม หมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพ ทั้งสรีระ เช่น การเต้นของหัวใจ อุณหภูมิของร่างกาย ฯลฯ และบุคคลจะรับสภาพแวดล้อมใด ๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพ และมาตรฐานของบุคคลนั้น การประเมินผลความพอใจในกายภาพของบุคคลเกิดตามมาจากการรับรู้พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยุคใหม่ที่พักผ่อนหย่อนใจ บริเวณชายหาดบางแสน โดยใช้แบบสอบถาม และสังเกตการณ์ว่ามีผลต่อการแสดงออกถึงความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน โดยกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวนั้นได้แสดงทัศนคติ และความคิดเห็น โดยการตอบแบบสอบถาม การแสดงทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนขึ้นอยู่กับลักษณะทางกายภาพ และมาตรฐานของบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ เป็นต้น ผลจากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนั้นต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษาของบุคคลมีผลทำให้ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพฯ แตกต่างกัน

ทฤษฎีของ Heberlein ได้กล่าวไว้ว่าความพึงพอใจเป็นพื้นฐานในการรองรับทางสังคมทางจิตวิทยา หมายถึงนักท่องเที่ยวนั้นได้รับความพอใจในสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว มากที่สุด โดยนำระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวนั้นหลายคนรวมถึง ความพึงพอใจที่เพิ่มขึ้น และลดลง โดยศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมนั้นสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสภาพแวดล้อม

ล่อมให้ตรงต่อความพึงพอใจของผู้ใช้สภาพแวดล้อม อย่างมีระบบที่ดีจะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจวางนโยบายแผนงานเพื่อการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจากการศึกษาผู้วิจัยทราบระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน และได้รวบรวมข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

ทฤษฎีของ Roseberg และ Novland กล่าวว่าไว้ว่าลักษณะความรู้สึกหรือ อารมณ์ของบุคคล มี 2 ลักษณะ คือความรู้สึกทางบวกได้แก่ ชอบ พอใจ และความรู้สึกทางลบได้แก่ ไม่ชอบ ไม่พอใจ โดยบุคคลสามารถนำเอาคุณค่าทางสังคมที่ได้รับการอบรมสั่งสอน และถ่ายทอดมาใช้ในการวิเคราะห์ พิจารณาประกอบเหตุผลที่ตนจะประเมินสิ่งใดได้แก่ องค์ประกอบด้านพฤติกรรม การกระทำเมื่อมีสิ่งเร้ามากระตุ้น การประเมินเป็นลักษณะทางบวกหรือทางลบ หรือไม่มีปฏิกิริยา ต่อสิ่งเร้าหรือสิ่งกระตุ้น และผลจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ซึ่งนักท่องเที่ยวได้แสดงความรู้สึกทั้งทางบวก และลบ คือความพึงพอใจและไม่พึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพดังกล่าว

สรุปเหตุผลและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน ซึ่งสามารถนำมาพิจารณาในการพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวให้สูงขึ้นกว่าเดิม

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่ตอบว่าจะมาท่องเที่ยวชายหาดบางแสนอีกโดยให้เหตุผลดังนี้

1. ชอบบรรยากาศของชายหาดบางแสน
2. ชอบทิวทัศน์ชายทะเลของชายหาดบางแสน
3. บริเวณชายหาดบางแสนร่มรื่น
4. ชายหาดบางแสนอยู่ใกล้กับกรุงเทพฯ
5. ชายหาดบางแสน เป็นสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเลที่อยู่ใกล้กับถิ่นที่อยู่ของตนมากที่สุด
6. ค่าใช้จ่ายของการท่องเที่ยวชายหาดบางแสนไม่แพง
7. อาหารบริเวณชายหาดบางแสนอร่อย

8. บริเวณชายหาดบางแสนมีกิจกรรมมากมายสำหรับนักท่องเที่ยว
9. ได้รับความสนุกสนาน และเพลิดเพลินเมื่อมาเที่ยวชายหาดบางแสน
10. ชอบชายทะเลของชายหาดบางแสนในช่วงตอนเช้า เพราะมีบรรยากาศดี เงียบสงบ
11. บริเวณชายหาดบางแสนมีการพัฒนาและปรับปรุงดีขึ้น
12. มาเพื่อติดต่อธุรกิจ แข่งขันกีฬา ติดต่อราชการ เข้าร่วมสัมมนาบ่อย ๆ
13. มีญาติ และเพื่อนอาศัยอยู่ในบางแสน
14. บริเวณชายหาดบางแสนไม่มีสุนัขจรจัด

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่ตอบว่าจะไม่มาท่องเที่ยวชายหาดบางแสนในครั้งต่อไปอีก โดยให้เหตุผลดังนี้

1. เบื่อการมาเที่ยวชายหาดบางแสน เพราะมาบ่อยมาก
2. มาบ่อยอยากเปลี่ยนไปเที่ยวที่อื่นบ้าง
3. บริเวณชายหาดมีขยะเยอะ
4. บริเวณชายหาดสกปรก
5. น้ำทะเลสีดำ
6. สถานที่ไม่เป็นธรรมชาติ
7. ทัศนียภาพไม่ค่อยดี
8. สิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนไม่ดี
9. อาหารแพง
10. อาหารไม่สะอาด
11. ห้องน้ำสกปรก
12. น้ำในห้องน้ำที่ใช้อาบไหลช้า
13. ค่าที่พักแพง

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวบอถึงปัญหาของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนดังนี้

1. ทะเลไม่สะอาด สีนํ้าทะเลไม่สวย ทำให้นํ้าทะเลไม่น่าเล่น

2. เวลาเล่นน้ำทะเลบริเวณชายหาดบางแสนแล้วรู้สึกคันตัว
3. น้ำทะเลมีสาหร่ายเยอะมาก
4. ทราบบริเวณชายหาดบางแสนไม่สะอาด มีขยะปน
5. บนชายหาดบางแสนมีขยะเยอะ
6. เวลาเล่นน้ำทะเล มีขยะลอยมา ซึ่งอาจเกิดอันตรายต่อนักท่องเที่ยวได้
7. วิว และทิวทัศน์ บริเวณชายหาดบางแสนไม่สวย ไม่เหมาะกับการถ่ายรูป
8. ห้องน้ำ และห้องอาบน้ำมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว
9. ห้องอาบน้ำไม่สะอาด
10. ห้องน้ำไม่สะอาด
11. อาหารแพง
12. ที่จอดรถไม่เพียงพอโดยเฉพาะในช่วงเทศกาล
13. ร้านค้าเกะกะดูไม่เป็นระเบียบ
14. อาหารที่บริการบริเวณบนชายหาดมีมากเกินไป
15. สถานที่พัก ที่ตั้งอยู่บริเวณชายหาดบางแสนไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในช่วงเทศกาล
16. ที่พักไม่ดี
17. ค่าเช่า เครื่องเล่นทางน้ำแพง
18. บริเวณชายหาดมีเสียงดังหนวกหู และรบกวน
19. บริเวณชายหาดมีคนเยอะไม่มีความเป็นส่วนตัว
20. บริเวณชายหาด พ่อค้า แม่ค้า มีจำนวนมากเกินไป

ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

การรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด

- ควรมีการรณรงค์ เรื่องรักษาความสะอาด บริเวณชายหาดบางแสนให้มากกว่านี้
- หาทางลดปริมาณขยะ บริเวณชายหาด
- รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะลงในถังขยะที่ทางเทศบาลจัดเตรียมไว้ให้

- ให้ดูแลความสะอาดของพื้นที่ทราย
- ให้เข้มงวดเกี่ยวกับการดูแลสภาพแวดล้อม
- ควรจัดเจ้าหน้าที่คอยดูแลเรื่องความสะอาดบริเวณชายหาด
- ให้เข้มงวดกับนักท่องเที่ยวในเรื่องการรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดบางแสน

การนันทนาการ และค่าบริการ

- ควรจัดระบบการให้บริการ และราคาค่าบริการของร้านอาหาร และเก้าอี้ผ้าใบ บริเวณชายหาดให้เหมาะสม และมีระเบียบมากกว่านี้

- ค่าบริการเช่าเตียงผ้าใบแพง ควรปรับราคาค่าเช่าใหม่
- ควรลดราคาค่าเช่าเครื่องเล่นทางน้ำลง เพราะค่าบริการแพง
- ควรลดจำนวนเก้าอี้ผ้าใบบริเวณชายหาดให้น้อยลง เพราะทำให้พื้นที่บริเวณชายหาดดู

แน่น

- ให้มีเก้าอี้ที่นั่งพักผ่อนสาธารณะบริเวณชายหาดมากกว่านี้
- ควรควบคุม และดูแล เรื่องความสะอาดของอาหารที่บริการแก่นักท่องเที่ยวให้ถูกอนามัย
- ควรลดราคาอาหารบริเวณชายหาดลง
- ควรปรับปรุงความสะอาดของห้องน้ำ และห้องอาบน้ำบริเวณชายหาดบางแสน
- ควรให้มีก๊อกน้ำบริเวณชายหาด

ความปลอดภัย

- ควรแบ่งบริเวณที่เล่นน้ำทะเล และที่เล่นเครื่องเล่นทางน้ำ เพราะถ้าใช้บริเวณเดียวกัน นักท่องเที่ยวอาจได้รับอันตรายจากเครื่องเล่นทางน้ำดังกล่าวได้

- ควรจัดเจ้าหน้าที่คอยดูแลความปลอดภัย แก่นักท่องเที่ยวบริเวณชายหาด

สถานที่จอดรถ

- ควรจัดระบบการจอดรถบริเวณชายหาดให้มีระเบียบกว่านี้

อื่นๆ

- ควรพัฒนาบริเวณชายหาดบางแสนอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ดูสวยงามดึงดูดนักท่องเที่ยว
- ควรปลูกต้นไม้บริเวณชายหาดบางแสนให้มากจะได้สวยงามและร่มรื่น
- ควรส่งเสริม และประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนให้มากกว่านี้ โดยจัดงานเทศกาล การแสดง และนิทรรศการเป็นต้น

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

ในการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจ และระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน ตลอดจน ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว ผลที่ได้จากการศึกษาวิจัย เพื่อสามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการจัดการ ดำเนินงาน พัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสน ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และให้เกิดความพึงพอใจต่อนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน เพื่อให้การท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนเป็นไปอย่างยั่งยืนในการศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถาม มีคำถามทั้งปลายเปิดและปลายปิดตามความเหมาะสม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการท่องเที่ยว ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ และที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมถึงข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว

กลุ่มประชากรในการศึกษาเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน จำนวน 400 คน เป็นหญิง 174 คน และชาย 226 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีแบบบังเอิญ (accidental sampling) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามเพื่อให้นักท่องเที่ยวตอบ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS เพื่อหาคำตอบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวว่าอยู่ในระดับใด โดยใช้ค่าเฉลี่ยแล้วเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยใช้ ค่าสถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนจำแนกทางเดียว (one way analysis of variance) สามารถสรุปผลการวิจัยที่สำคัญได้ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพปัจจุบันของสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสนตลอดแนว ชายหาดประมาณ 2 กิโลเมตร และที่ดินบริเวณระหว่างถนนสายประธานและสายหลัก มีองค์ประกอบของสภาวะแวดล้อมที่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยได้แบ่งพื้นที่ศึกษาตามทิศต่าง ๆ ได้แก่ ด้านทิศเหนือ ทิศใต้

ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก โดยมีรายละเอียดของการศึกษาสภาพแวดล้อมทาง ภายภาพของพื้นที่ดังกล่าวต่อไปนี้

ด้านทิศเหนือ บริเวณแหลมแท่น เป็นบริเวณที่ตั้งของโรงแรม ที่อยู่อาศัย และที่ตั้งของร้านค้าต่าง ๆ รวมทั้งร้านอาหารทะเล และบริเวณชายหาดทะเลเป็นศาลาเฉลิมพระเกียรติฯ ถูกสร้างขึ้นให้เป็นสถานที่สำหรับนักท่องเที่ยวได้เพลิดเพลินกับธรรมชาติ และบรรยากาศที่สวยงามของชายทะเลบางแสน นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาเป็นกลุ่มจากจังหวัดชลบุรีและจังหวัดใกล้เคียง โดยนั่งพักผ่อนรับประทานอาหารแบบปิกนิกบริเวณชายหาด ทางด้านทิศเหนือของศาลาเฉลิมพระเกียรติฯ ขึ้นไปทางเขาสามมุข เป็นสถานที่ตากปลาของนักท่องเที่ยว และสถานที่สำคัญทางการท่องเที่ยวทางด้านทิศเหนือของชายหาดบางแสน จากบริเวณแหลมแท่นได้แก่ เขาสามมุข เป็นพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่สงวนมีศาลเจ้าแม่สามมุขตั้งอยู่บริเวณหน้าผาริมทะเล

ด้านทิศใต้ ของชายหาดบางแสนเป็นหาดวอนนภา เป็นที่ดินเอกชน เป็นที่ตั้งของ โรงแรมที่พัก ร้านค้า ร้านอาหารและที่อยู่อาศัย มีถนนเลียบริมชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร บริเวณหาดวอนนภามีความสงบเงียบมากกว่าบริเวณ ชายหาดบางแสนมีการตั้งเก้าอี้ผ้าใบและร่มชายหาดคอนกรีตของชายหาดที่ติดกับชายหาดบางแสนนักท่องเที่ยวไม่นิยมเล่นน้ำทะเลในบริเวณนี้ นักท่องเที่ยวส่วนมากนิยมนั่งเล่นและเดินเล่นบริเวณ ชายหาด บริเวณหาดวอนนภามีความเข้มงวดในเรื่องการรักษาความสะอาด โดยมีป้ายปักเตือนประชาชนและนักท่องเที่ยวให้ทิ้งขยะลงในถังขยะ และป้ายไม่อนุญาตให้นำสุนัขเข้ามาในบริเวณหาดวอนนภา ผู้ฝ่าฝืนจะได้รับโทษปรับเงิน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่พัฒนาและปรับปรุงใหม่ และสามารถจัดการควบคุมความเรียบร้อย และความสะอาดบริเวณชายหาดได้

ด้านทิศตะวันออกของชายหาดบางแสนเป็นบริเวณพื้นที่พัฒนาที่มีถนนเลียบริมหาด ได้แก่ ถนนสายประธาน (ถนนสาย ที่ 1) และถนนสายหลัก (ถนนสายที่ 2) และมีถนนตัดเชื่อมระหว่างถนนสายประธาน และถนนสายหลัก เรียกว่า รอย มีตั้งแต่รอย 1 ถึงรอย 5 (เริ่มจากทางด้านใต้ของหาดบางแสน) พื้นที่ดินเป็นที่ตั้งของโรงแรมที่พัก บังกะโล ห้องน้ำ สถานที่อาบน้ำจืด ร้านค้า ร้านอาหาร ที่จอดรถ สถานที่เช่ารถจักรยาน สถานที่ราชการที่สำคัญ ได้แก่เทศบาลเมืองแสนสุข สถาบันฝึกอบรบวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว สถานีตำรวจภูธรตำบลแสนสุข (สภต. แสนสุข)

ทางด้านทิศตะวันตกของพื้นที่ศึกษาถึงบริเวณชายหาดบางแสนที่มีแนวยาวตลอดจากบริเวณแหลมแท่นถึงหาดวอนนภา ประมาณ 2 กิโลเมตร บริเวณชายหาดมีการจัดระเบียบการให้

บริการต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว เช่น แก้อื้อผ้าใบ ร่มชายหาด ห่วงยางให้เช่า เรือกล้วย สก๊อตเตอร์ รถเข็น หาบเร่ขายอาหารและของที่ระลึก โดยทางเทศบาลเมืองแสนสุขได้จัดแบ่งพื้นที่ให้ผู้ประกอบการเช่า แต่ละล๊อคจะต้องดูแลรักษาความสะอาดในพื้นที่เช่าของตน โดยเฉพาะเรื่องขยะ ซึ่งทางเทศบาลฯ ได้จัดตั้งถังขยะขนาดใหญ่ไว้ตลอดแนวชายหาด อีกทั้งเทศบาลฯ ยังจัดตั้งถังขยะขนาดใหญ่เป็นระยะๆ ตลอดแนวถนนทั้งสองด้านของถนนสายประธาน และบนทางเท้าของถนน ตั้งแต่ซอย 1 ถึง ซอย 5

การบริการบริเวณชายหาดบางแสนมีร้านอาหาร หาบเร่ รถเข็น จำนวนมากมายเมื่อเปรียบเทียบกับหาดอื่น ๆ ซึ่งไม่สามารถลดปริมาณลงได้ เนื่องจากมีการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมาเป็นเวลานาน แต่ปัจจุบันยังอยู่ในขั้นไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ หรือทำลายบรรยากาศในการพักผ่อนของนักท่องเที่ยว โดยอยู่ในการควบคุมดูแลจากทางเทศบาลฯ ความสะอาดในการเข้าถึงบริเวณชายหาดมีความสะดวก เนื่องจากสามารถเข้าได้สองทาง จากถนนสุขุมวิทเข้าสู่ด้านใต้ของหาด และจากอ่างศิลาเข้าสู่ด้านเหนือของหาด ในน้ำทะเลห่างจากฝั่งประมาณ 200 เมตร ทางเทศบาลฯ ได้จัดวางตาข่ายพร้อมทุ่นลอยน้ำจากหาดวอนนภาถึงแหลมแท่น ยาวประมาณ 5215 เมตร กว้าง 3 เมตร เพื่อป้องกันขยะที่จะลอยเข้ามาในบริเวณชายหาดบางแสน ด้านทิศเหนือของบริเวณหาดบางแสนจะมีป้ายรณรงค์ให้ช่วยกันรักษาความสะอาด และป้ายบอกจุดนัดพบ คุณภาพของน้ำทะเลบริเวณชายหาดบางแสน เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐาน พบว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะ แต่ต้องมีการดูแลควบคุมและรักษาที่ดี

จากการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน สามารถสรุปสถานการณ์ทางสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนในปัจจุบันได้ว่า โดยทั่วไปนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระดับปานกลางต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพธรรมชาติและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น และนักท่องเที่ยวไม่พอใจต่อความสะอาดของชายหาดบางแสน ความใสสะอาดของน้ำทะเล ไม่พอใจต่อการบริการได้แก่ จำนวนห้องน้ำและห้องอาบน้ำจืดไม่เพียงพอ เนื่องจากมีการยื่นรอคิวหน้าห้องน้ำ และในช่วงวันหยุดหรือช่วงเทศกาล จำนวนนักท่องเที่ยวที่รอใช้บริการจะล้นออกมาจากสถานบริการห้องน้ำและห้องอาบน้ำจืด และนักท่องเที่ยวไม่พอใจต่อความสะอาดของน้ำและห้องอาบน้ำจืด

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

1. ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ผลจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน พบว่าเป็นเพศชาย มากกว่าเพศหญิงมีอายุโดยเฉลี่ยต่ำกว่า 25 ปี สถานภาพสมรส ร้อยละ 53.5 โสด

ร้อยละ 46.5 มีระดับการศึกษาสูงสุดคืออนุปริญญา หรือปริญญาตรีร้อยละ 47.0 อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัท หรือร้านค้า ร้อยละ 26.0 รายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 25,000 บาท ร้อยละ 24.0 ที่อยู่ปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 25.5 (ดูตารางที่ 8 ประกอบ)

2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อท่องเที่ยว / พักผ่อน สิ่งสนใจในการเดินทางมาบริเวณชายหาดบางแสนการเดินทางสะดวก สิ่งหรือบุคคลที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาชายหาดบางแสน เพื่อน /ญาติชวนมา นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาโดยรถส่วนตัว สภาพของการเดินทาง มากับกลุ่มเพื่อน และกิจกรรมที่ทำขณะอยู่ที่ชายหาดบางแสน เล่นน้ำ เดินเล่นชายหาด นั่ง - นอนพักผ่อนชายหาด ปิกนิก / รับประทานอาหาร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวชายทะเลและชายหาดที่อื่นมาก่อน และส่วนใหญ่เคยมาเที่ยวชายหาดบางแสน มากกว่า 5 ครั้ง

3. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพตามธรรมชาติ

การศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจระดับปานกลางต่อสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติของชายหาดบางแสนในเรื่องความร่มรื่นของต้นไม้ ความกว้างของชายหาด ความตื้นลึกของน้ำทะเล ปริมาณแสงแดดบริเวณชายหาดบางแสน ความปลอดภัยในการเล่นเครื่องเล่นทางน้ำ และความปลอดภัยในการเล่นน้ำทะเล

4. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น

จากการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พึงพอใจในระดับปานกลาง ต่อการดูแลเรื่องขยะมูลฝอย จำนวนของถังขยะ ความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว การปล่อยน้ำเสียและผู้ประกอบการร้านอาหาร ปริมาณรถรับจ้างที่บริการนักท่องเที่ยว ความพอเพียงของสาธารณูปโภค การกระจายเสียงข้อมูลและการท่องเที่ยว ความพอเพียงของสถานที่จอดรถ การตั้งรถเข็นขายอาหารและของที่ระลึก ความพอเพียงของห้องน้ำและห้องอาบน้ำจัดบริการแก่นักท่องเที่ยว ความสะอาดของห้องน้ำและห้องอาบน้ำจัด การตั้งร่มและเก้าอี้ผ้าใบบริเวณชายหาด การวางห่วงยางให้เช่า จำนวนป้ายรณรงค์รักษาความสะอาด ความหนาแน่นของผู้คนบริเวณชายหาด ความรู้สึกรำคาญต่อกิจกรรมของกลุ่มข้างเคียง ความพอใจในสภาพแวดล้อมโดยรวม

5. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวน ต่อสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนในปัจจุบัน

การศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความพอใจในสภาพแวดล้อมปัจจุบันของชายหาดบางแสน

ตอนที่ 3 การทดสอบการสมมติฐาน

ตามที่ได้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ และผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

เพศ

จากผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า " นักท่องเที่ยวที่มีเพศที่ต่างกันมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน " นั่นคือ เพศไม่ผลต่อความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งนี้ อาจเป็นเพราะทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการในการพักผ่อนและการท่องเที่ยวพอๆ กัน จึงทำให้เพศไม่มีผลต่อความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

อายุ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่แตกต่างกัน นั่นคือ อายุไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในมนุษย์ทุกวัยย่อมมีความต้องการในการมาท่องเที่ยวพักผ่อนและบริเวณชายหาดบางแสนก็จะมีสภาพคล้ายคลึงกับชายหาดที่อื่น ๆ ดังนี้ ผู้ที่มีอายุไม่วัยใดก็จะมี ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมคล้าย ๆ กัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้อายุไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

สถานภาพสมรส

จากผลการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งที่เป็นโสดและสมรสแล้ว มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 3 ที่ว่า " นักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพสมรสที่ต่างกันมีความพึง

พอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกัน" นั่นคือ สถานภาพสมรรถ
ไม่ผลต่อความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างทั้งนี้ อาจเป็นเพราะทั้งกลุ่มที่เป็นโสดและกลุ่มที่สมรสแล้วมี
ความมีความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันนักและการมาโดยการมาท่องเที่ยวจะมาเป็น
ครอบครัวหรือมาท่องเที่ยวเป็นคู่ซึ่งในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะของคู่รักและยังไม่ได้สมรสกัน จึง
ทำให้สถานภาพสมรสไม่มีผลต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน

ระดับการศึกษา

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทาง
กายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในภาพรวมและ
สภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาแตก
ต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่แตกต่างกัน นั่นคือ ระดับการศึกษาไม่มี
ผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน แต่เมื่อ
พิจารณาด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึง
พอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในกลุ่มตัวอย่างของนักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูงจะเห็นความสำคัญ
ของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นเหตุให้ความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพธรรม
ชาติแตกต่างกัน

อาชีพ

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกาย
ภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและใน
ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5
ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่แตกต่าง
กัน นั่นคือ อาชีพไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชาย
หาดบางแสน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทุก ๆ อาชีพย่อมต้องการการพักผ่อนเหมือนกัน ดังนั้นการมีกิจ
กรรมการท่องเที่ยวย่อมเกิดขึ้นในทุก ๆ อาชีพ จึงเป็นเหตุให้อาชีพไม่มีผลต่อการท่องเที่ยว แต่อย่างใด

รายได้

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกาย
ภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและใน
ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 6

ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่แตกต่างกัน นั่นคือ รายได้ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการไปท่องเที่ยวแม้ว่าจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการมาท่องเที่ยว แต่นักท่องเที่ยวจะต้องรู้ค่าใช้จ่ายโดยประมาณที่ตนเองจะต้องใช้จ่ายในการท่องเที่ยว อีกทั้งการเดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนย่อมจะต้องประมาณการค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการท่องเที่ยวได้ ประกอบกับในการมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนจะเสียค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่มากนัก จึงเป็นเหตุทำให้ รายได้ไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

ที่อยู่ปัจจุบัน

พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งในภาพรวมและในด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 7 ที่ว่า นักท่องเที่ยวที่มีที่พักอาศัยแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพไม่แตกต่างกัน นั่นคือ ที่พักอาศัยไม่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการไปท่องเที่ยวนั้นจะมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างไปจากเดิม ซึ่งการมีที่พักอาศัยในแต่ละภาคของประเทศย่อมไม่มีผลต่อการท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนแต่อย่างใด เพราะนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสนย่อมมีจุดหมายโดยเฉพาะในการมาท่องเที่ยวที่บริเวณชายหาดบางแสน ดังนั้น ที่พักอาศัยจึงไม่มีผลต่อความพึงพอใจในการมาท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

ตอนที่ 4 แนวทางในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาชายหาดบางแสน

จากผลการศึกษา นักท่องเที่ยวได้ให้ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดบางแสนให้สูงขึ้นเพื่อเป็นการยกระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยสรุปได้ดังนี้

1. ให้มีการรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด

1) ให้มีความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการให้รักษาสถานที่ท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่นของตน ให้ช่วยกันดูแลและรักษาความสะอาด ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม อีกทั้งคอยแนะนำ กล่าวตักเตือนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

ให้ช่วยกันรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด โดยไม่ให้ทิ้งขยะรีไซเคิลไม่เป็นที่เป็นทาง ให้ช่วยกันทิ้งขยะลงในถังขยะที่ทางเทศบาลจัดวางไว้ให้

2) รมรงคิให้นักท่องเที่ยวช่วยกันรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดบางแสน โดยไม่ให้ทิ้งขยะลงบนพื้นหาดทราย และในน้ำทะเล

3) ให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกแก่นักท่องเที่ยวให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดี ไม่ทำสถานที่ท่องเที่ยวสกปรก และไม่ทำลายสภาพแวดล้อมของสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

4) เข้มงวดกับประชาชน ผู้ประกอบการในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวกับการรักษาความสะอาดบริเวณชายหาดบางแสน ให้มีบทลงโทษโดยการปรับเงิน หากผู้ใดฝ่าฝืนทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นบริเวณชายหาดบางแสน

5) ประชาสัมพันธ์เพื่อบอกนักท่องเที่ยวถึงโทษปรับเงินในการทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นที่

6) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลเรื่องความสะอาด คอยเก็บขยะในบริเวณชายหาดบางแสน

7) ให้มีเจ้าหน้าที่แนะนำ ตักเตือน ให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะลงในถังขยะ และลงโทษปรับหากมีการฝ่าฝืน

8) จัดถังขยะให้เพียงพอต่อปริมาณขยะ และให้มีอยู่ทั้งบริเวณชายหาดบางแสน โดยถังขยะแยกตามประเภทของขยะ

2. ปรับปรุงห้องน้ำและห้องอาบน้ำ

1) เพิ่มจำนวนห้องน้ำและห้องอาบน้ำให้เพียงพอต่อปริมาณของนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ

2) ปรับปรุงเรื่องความสะอาดของห้องน้ำให้สะอาดขึ้นกว่าเดิม และให้ถูกสุขลักษณะ

3) ปรับราคาค่าใช้บริการห้องน้ำและห้องอาบน้ำไม่ให้แพงเกินไปสำหรับนักท่องเที่ยว

4) ปรับปรุงห้องอาบน้ำให้ดีขึ้น

3. จัดแบ่งพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยว

ควรจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่สำหรับการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ได้แก่พื้นที่ในน้ำทะเลเพื่อว่ายน้ำ เล่นน้ำทะเล และเพื่อกีฬาทางน้ำ เช่น การเล่นเรือกล้วย วินเซิร์ฟ สก๊อตเตอร์ เพื่อความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่กำลังเล่นน้ำ

4. ทำความสะอาดหาดทราย
โดยแยกขยะที่ปนอยู่ในทรายออก และทำความสะอาดทรายให้สะอาด โดยใช้เครื่อง
ทำความสะอาด
5. จัดให้มีเก้าอี้นั่งพักผ่อนสาธารณะบริเวณชายหาด
ควรจัดเก้าอี้เพื่อนั่งพักผ่อนให้แก่นักท่องเที่ยว ในบริเวณชายหาดบางแสนให้มากขึ้น
6. ปลูกต้นไม้และดอกไม้ ให้ทั่วบริเวณชายหาด
เพื่อให้ดูสวยงามและร่มรื่น เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวอย่างแท้
จริง
7. ควบคุมและปรับราคาค่าบริการต่าง ๆ บริเวณชายหาดบางแสนให้เหมาะสม
ควรควบคุม และปรับปรุงราคาค่าบริการต่าง ๆ ให้เหมาะสมเนื่องจากคำแนะนำของ
นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับค่าบริการต่าง ๆ บริเวณชายหาดบางแสน เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าเครื่องเล่นทาง
น้ำ ได้แก่ เรือกล้วย และสกีวอเตอร์ เพื่อให้เป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยวควรอย่าให้ราคาแพงนัก เพื่อ
จะได้กลับมาใช้บริการอีกต่อไป
8. จัดหาเจ้าหน้าที่เพื่อคอยดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว บริเวณชายหาดบางแสน
9. จัดสถานที่จอดรถให้เพียงพอต่อปริมาณรถยนต์ของนักท่องเที่ยว
10. ควบคุมจำนวนเก้าอี้ผ้าใบ ให้พอดีกับจำนวนของนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ
เพราะถ้าให้มีจำนวนของเก้าอี้มากเกินไปจะทำให้พื้นที่ทำกิจกรรมและพักผ่อนของนัก
ท่องเที่ยวบริเวณชายหาดลดลง และยังบดบังทัศนียภาพที่สวยงามของชายทะเลบริเวณชายหาดบาง
แสน
11. ควบคุมปริมาณของหาบเร่ แผงลอย รถเข็นขายอาหารและของที่ระลึก บริเวณชายหาด
หากปล่อยให้มียานพาหนะมากเกินไป จะทำให้พื้นที่ของชายหาดแน่นจนไม่
สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้
12. ควรสนับสนุนให้มีการเพิ่มทุนเกี่ยวกับสถานที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

เพื่อให้จำนวนที่พักเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในช่วงฤดูท่องเที่ยว

13. ถนนเลียบริมชายหาดสำหรับวิ่งออกกำลังกายและถีบจักรยาน

พื้นที่สำหรับการวิ่งออกกำลังกาย และถีบจักรยานไม่ควรเป็นพื้นเรียบ และมัน เมื่อเปียกน้ำ โดยเฉพาะเวลาฝนตกจะลื่น และอาจเกิดอันตรายแก่นักท่องเที่ยวได้

14. จัดการจราจรบริเวณชายหาดบางแสน และรอบๆบริเวณชายหาดบางแสนให้มีระเบียบขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่ได้จากการวิจัย ได้นำมาสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาชายหาดบางแสน ดังได้กล่าวมาแล้ว ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อทางเทศบาลเมืองแสนสุข และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการนำมาพิจารณา และใช้เป็นแนวทางในการวางแผน การจัดการ ปรับปรุง สภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน ให้เกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน

1. ควรทำการศึกษาถึงความต้องการ และความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่นและผู้ประกอบการ ต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน เพื่อทราบความต้องการและความพึงพอใจของเจ้าของท้องที่ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน จะได้สอดคล้องตามความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
2. ควรมีการศึกษาถึงความพึงพอใจต่อสภาพทางกายภาพ ของบริเวณชายหาดบางแสนของนักท่องเที่ยวเป็นระยะ ๆ ในปีต่อ ๆ ไป เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง และให้สอดคล้องกับความต้องการและเกิดความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยว
3. ควรมีการศึกษาถึงขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว บริเวณชายหาดบางแสน เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

ภาพที่ 1 ความร่มรื่นของต้นไม้บริเวณชายหาดบางแสน

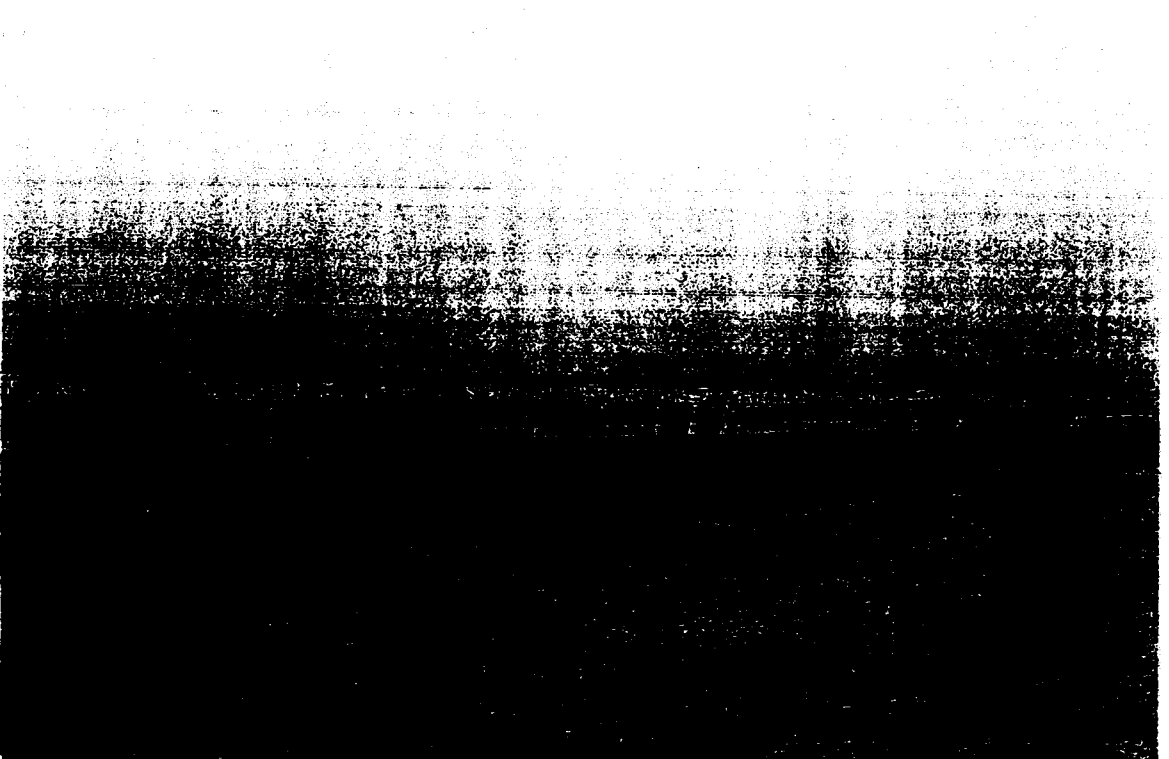
ภาพที่ 2 พื้นที่ว่างสำหรับให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมบนชายหาดบางแสน

ภาพที่ 3 นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆบนชายหาด

ภาพที่ 4 ชายหาดบางแสนช่วงน้ำลง

ภาพที่ 5 ผู้เขียนกับการสำรวจกิจกรรมต่างๆบนชายหาดบางแสน.

ภาพที่ 6 ผู้เขียนกับการสำรวจการจราจรบนถนนบริเวณชายหาดบางแสนในช่วงเทศกาลสงกรานต์.

ภาพที่ 7 ถนนทางเข้าชายหาดบางแสนในช่วงเทศกาลตรุษจีน

ภาพที่ 8 ถนนเข้าสู่บริเวณชายหาดบางแสนจากถนนสุขุมวิท

ภาพที่ 9 รถโดยสารแบบเช่าเหมาพานักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ชายหาดบางแสน

ภาพที่ 10 บริเวณชายหาดบางแสนในช่วงเทศกาลสงกรานต์.

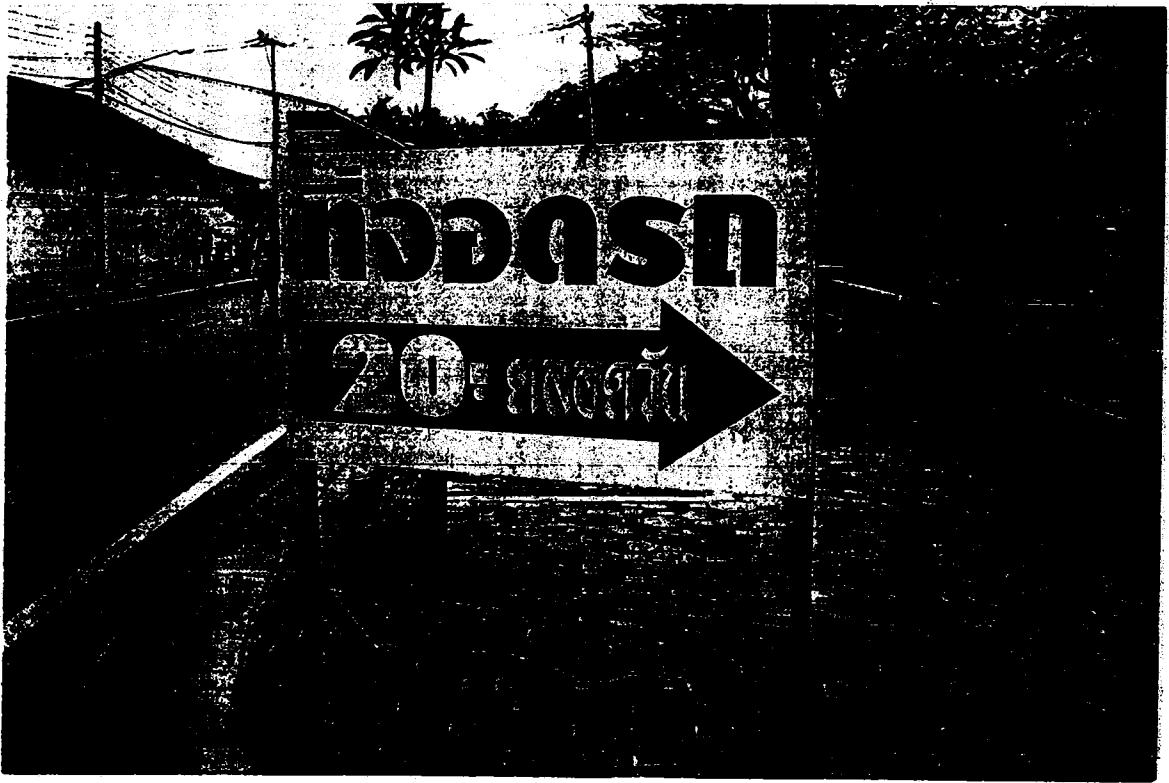
ภาพที่ 11 พื้นที่ถนนเลียบริมชายหาดบางแสน หลังจากถูกขยายให้กว้างขึ้น

ภาพที่ 12 ถนนในซอยสามารถจอดรถได้

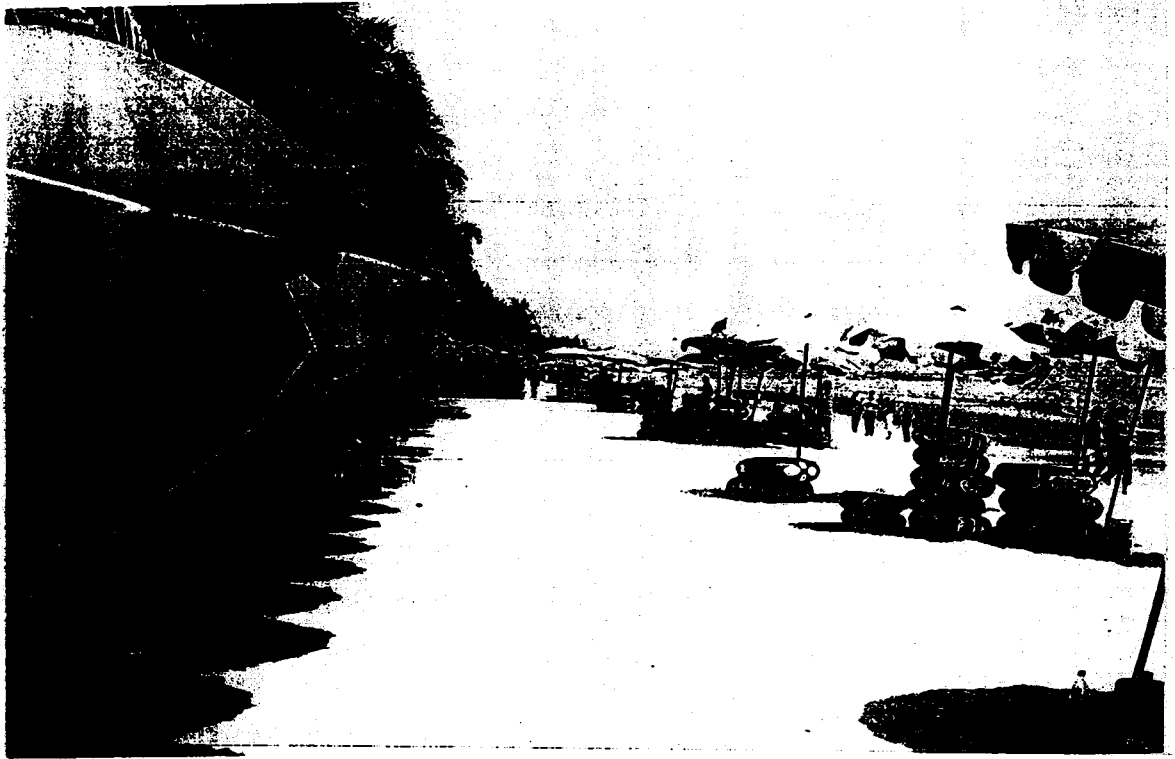
ภาพที่ 13 ทางเข้าบริเวณที่จอดรถของเอกชน

ภาพที่ 14 บริเวณสนามฟุตบอลสามารถใช้เป็นที่จอดรถได้

ภาพที่ 15 เขตตั้งเก้าอี้ผ้าใบและร่มชายหาด

ภาพที่ 16 พื้นที่ตั้งกองหวงยางให้เช่า บริเวณชายหาดบางแสน

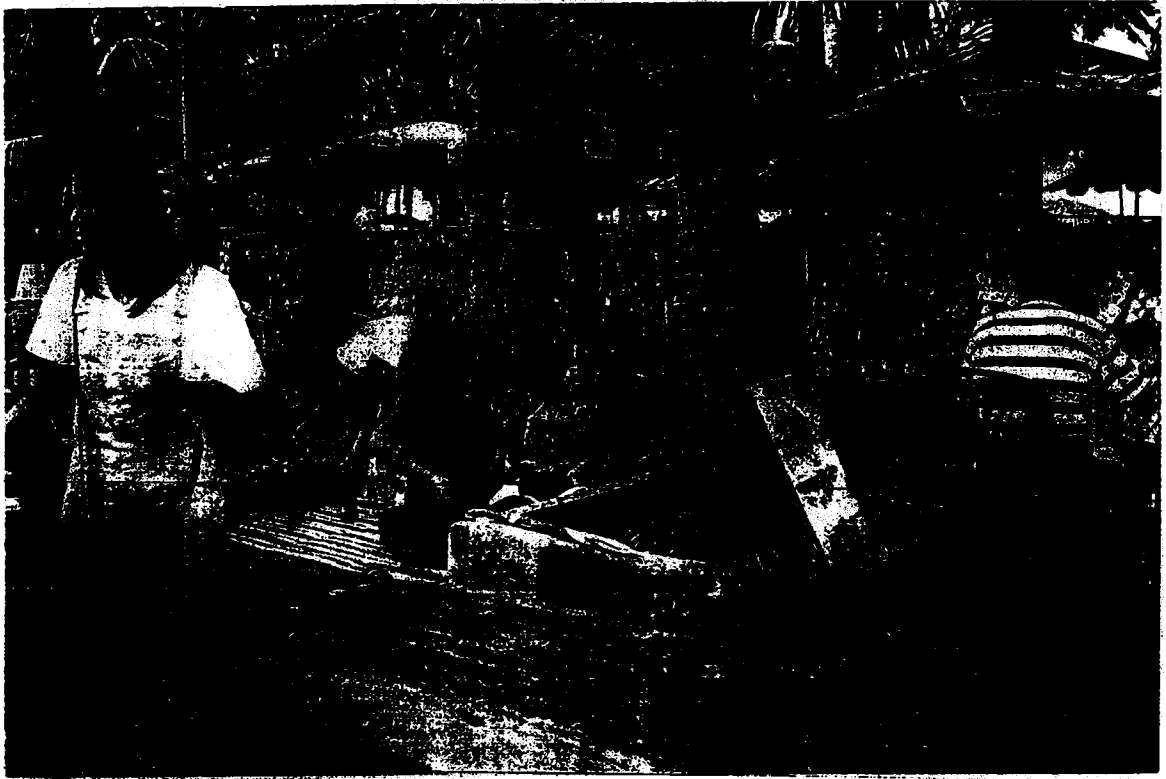
ภาพที่ 17 การปรับปรุงทางสำหรับวิ่ง และถีบจักรยาน บริเวณชายหาดบางแสน.

ภาพที่ 18 พื้นที่ว่างบริเวณชายหาด อยู่ระหว่างพื้นที่ตั้งเก้าอี้ผ้าใบและทางสำหรับถีบจักรยาน

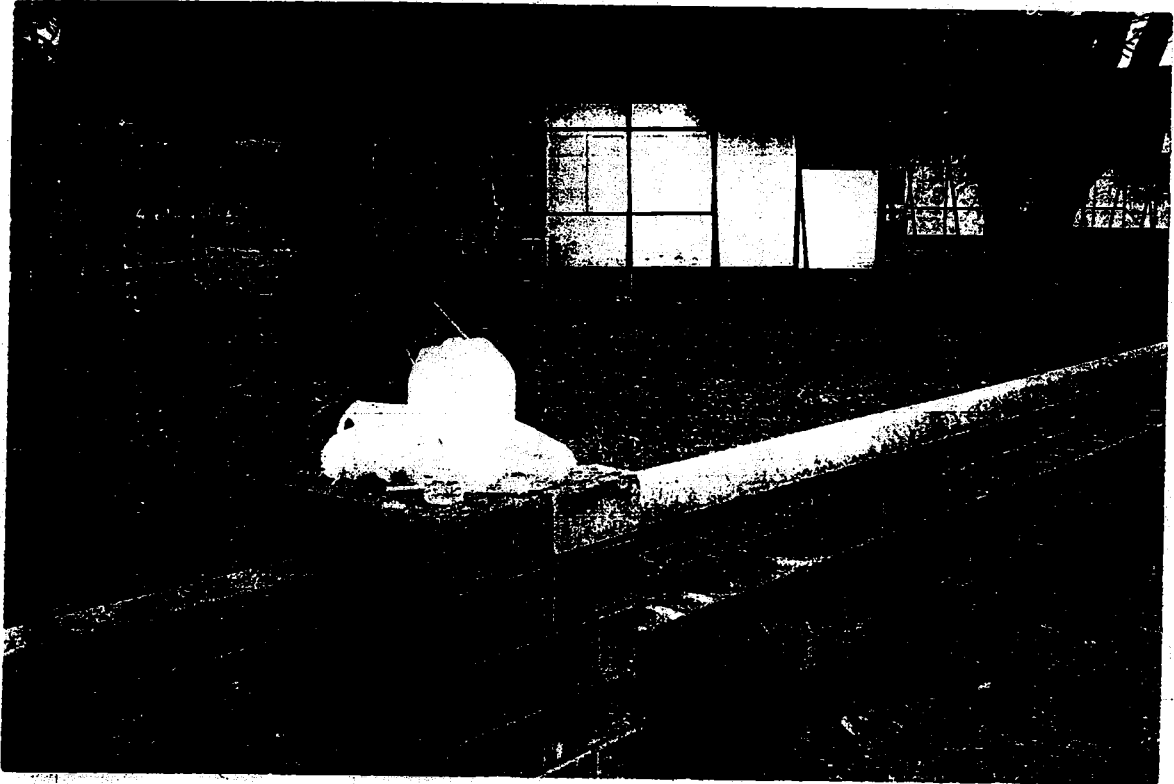
ภาพที่ 19 . พื้นที่ตั้งรถเข็นขายอาหารและขายของที่ระลึก

ภาพที่ 20 . พื้นที่ว่างระหว่างที่จอดรถและที่ขายของที่ระลึก.

ภาพที่ 21 นักท่องเที่ยวที่ยังหวั่นระแวงไม่เป็นที่

ภาพที่ 22 บริเวณที่ตั้งหาบขายอาหารบนชายหาดบางแสน

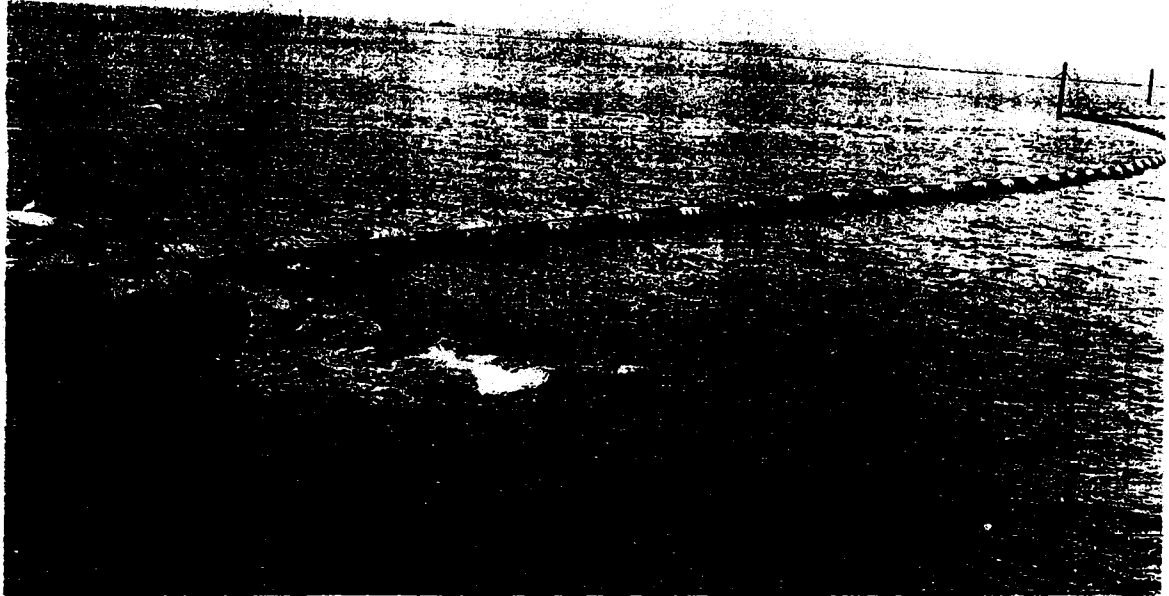
ภาพที่ 23 ถึงขยะที่ทางเทศบาลเมืองแสนสุขจัดตั้งไว้บริเวณชายหาดบางแสน.

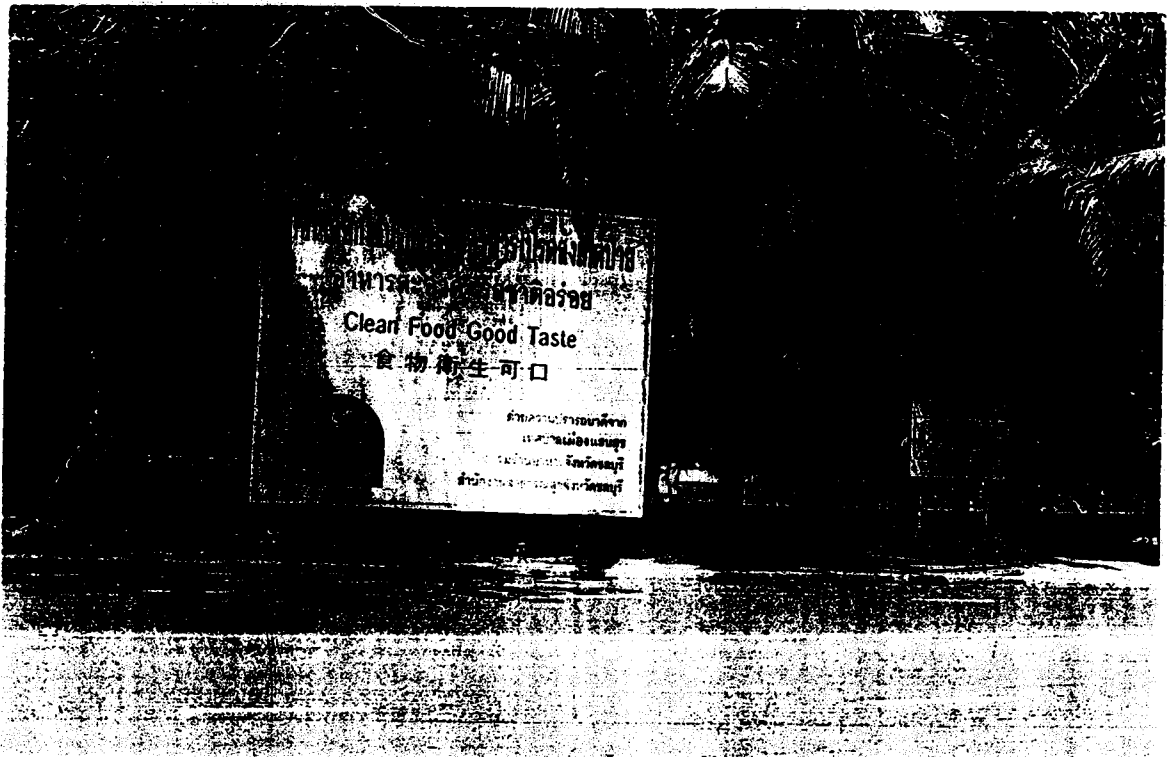
ภาพที่ 24 ถึงขยะที่จัดตั้งไว้ไม่เพียงพอต่อปริมาณของขยะ

ภาพที่ 25 ตาข่ายติดทุ่นลอยน้ำในทะเล ส้อมรอบหาดเพื่อกันขยะจากที่อื่นลอยเข้ามา บริเวณชายหาดบางแสน

ภาพที่ 26 ป้ายประชาสัมพันธ์บอกนักท่องเที่ยวในการเลือกใช้บริการร้านอาหาร

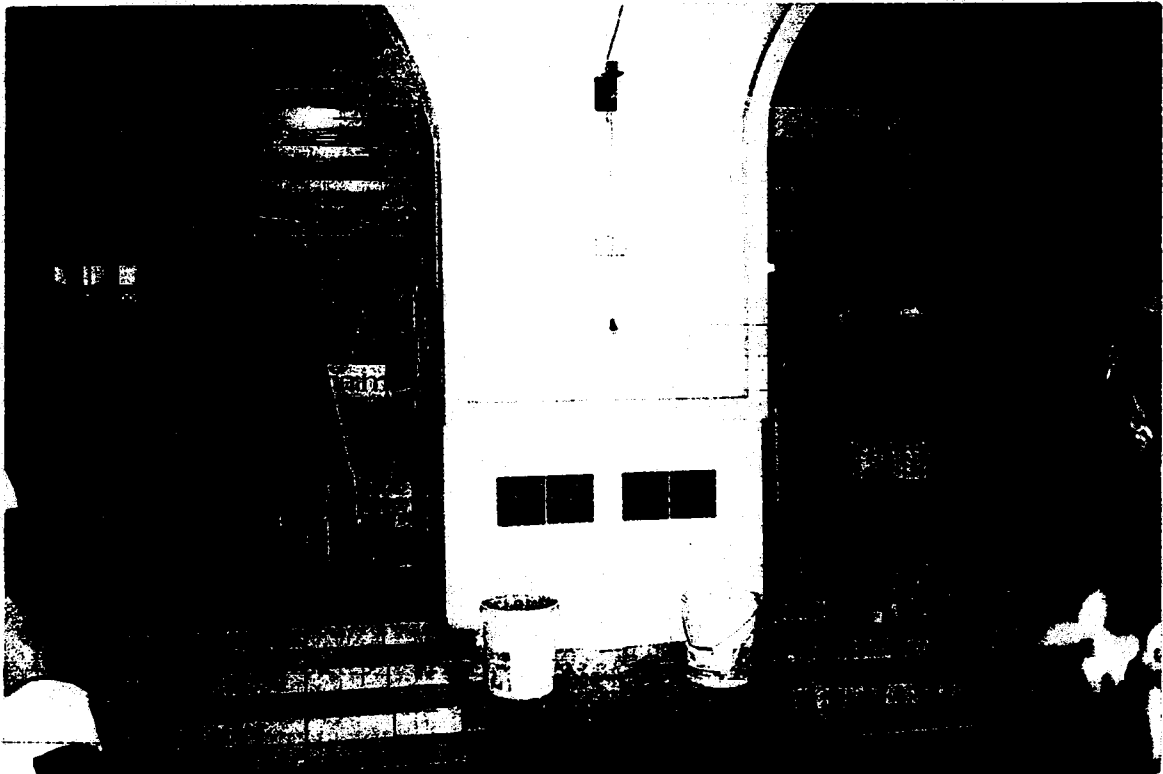

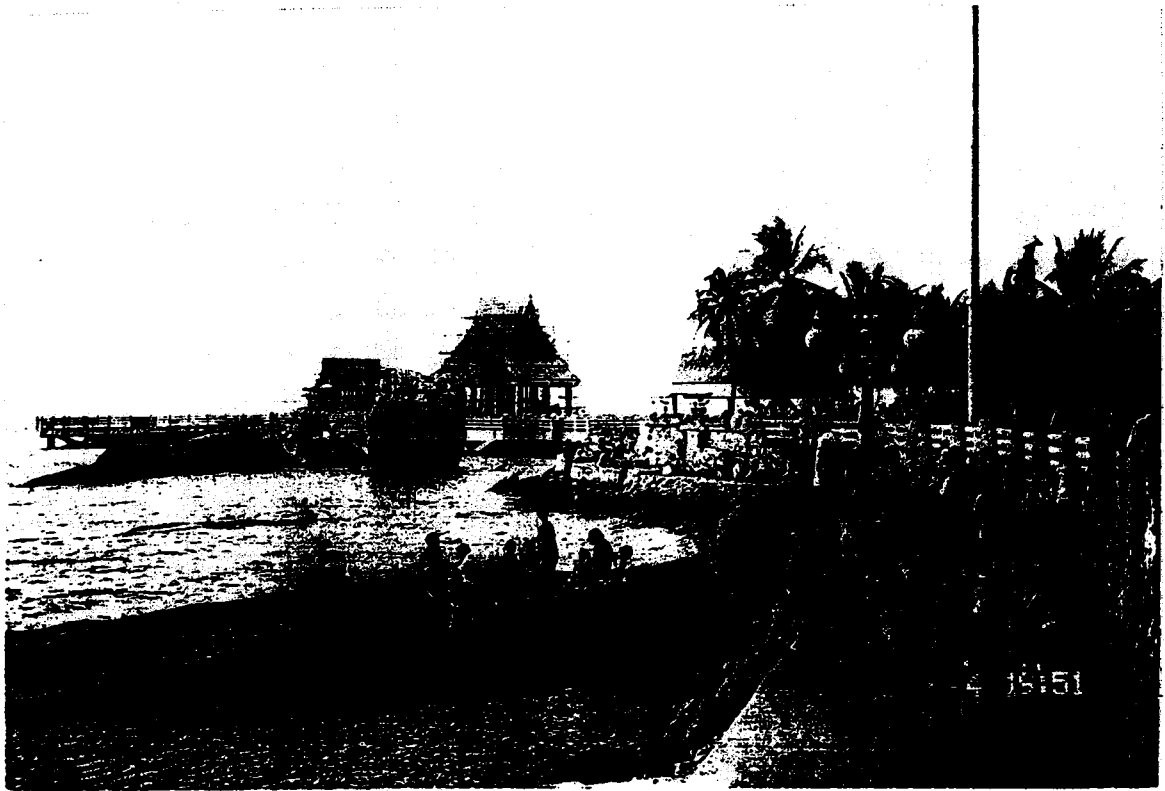
ภาพที่ 27 ห้องน้ำ

ภาพที่ 28 ห้องอาบน้ำจัด

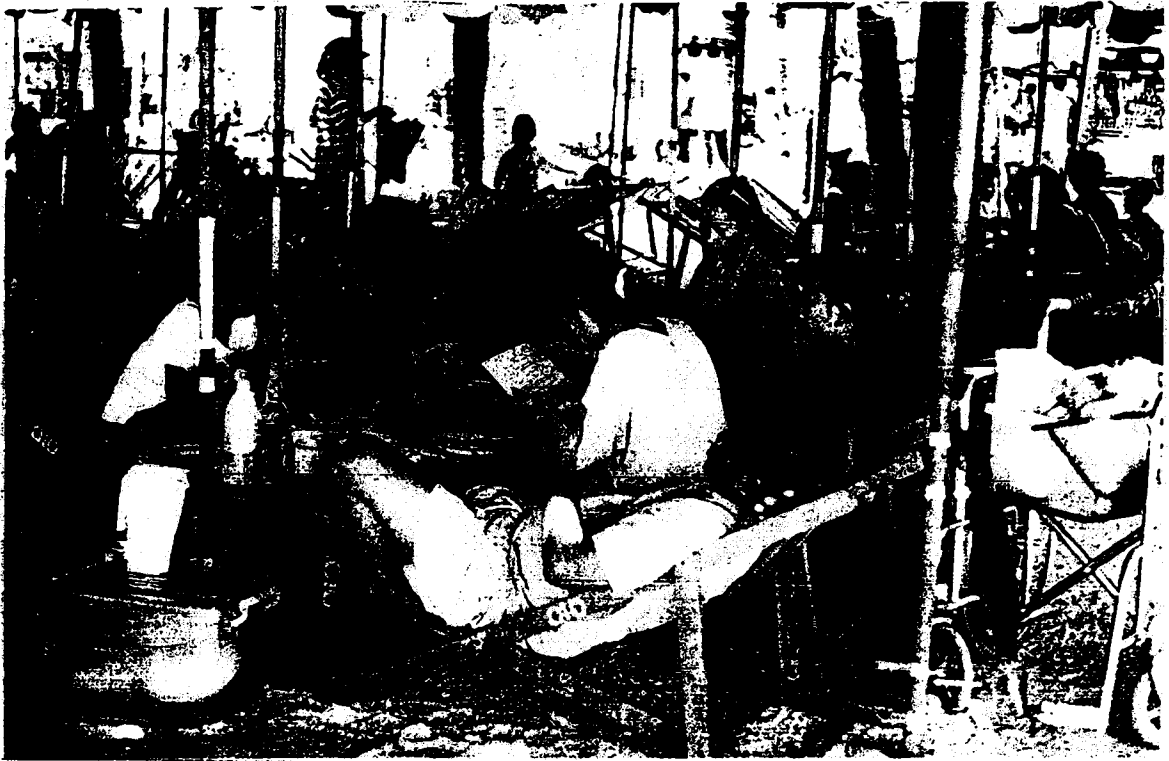
ภาพที่ 29 สถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวทางด้านเหนือของชายหาดบางแสน.

ภาพที่ 30 นักท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมตกปลาทางด้านเหนือของชายหาดบางแสน

ภาพที่ 31 นักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 32 ผู้เขียนกับการใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ข้อมูลและแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง

**ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี
จังหวัดชลบุรี**

**THE SATISFACTION OF TOURISTS TOWARDS
PHYSICAL ENVIRONMENT OF
BANGSANN BEACH
CHONBURI PROVINCE**

วิจัยโดย

กิตติวรรณ จันทร์

**นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก**

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยงที่มีต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก ในการนี้ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบคำถามทุกข้อของแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพราะ คำตอบของท่านทุกข้อมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวิจัย และต่อแนวทางการจัดการเกี่ยวการท่องเที่ยงชายหาดบางแสน เพื่อให้ นักท่องเที่ยงเกิดความพึงพอใจ

ดังนั้น จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอบคุณอย่างสูง มา ณ ที่นี้ด้วย.

ขอแสดงความนับถือ

(กิตติวรรณ จันทร์)

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชา นโยบายและการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว
- ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสน
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

กรุณาตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง และให้ครบทุกข้อ โดยใช้เครื่องหมาย / ลงใน ( )

แบบสอบถามนี้ได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นการศึกษาถึงความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนเท่านั้น มิได้มีการนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในทางอื่นๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวผู้ตอบแบบสอบถามในทางใดๆทั้งสิ้น.

หัวข้อวิทยานิพนธ์
"ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
บริเวณชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี"
แบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยบริเวณชายหาดบางแสน

เลขที่แบบสอบถาม .....

วันที่สัมภาษณ์ ..... เดือน.....พ.ศ. 2545

ชื่อ-สกุลผู้สัมภาษณ์ .....

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว
2. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน
3. ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชายหาดบางแสน
  - ก. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติบริเวณชายหาดบางแสน
  - ข. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์ที่สร้างขึ้นบริเวณชายหาดบางแสน
4. ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

1. เพศ   ชาย   หญิง

2. อายุ   (.....) ปี

ต่ำกว่า 25 ปี

25 - 34 ปี

35 - 44 ปี

45 - 54 ปี

55 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพสมรส

 โสด (อยู่ตามลำพัง)

 สมรส (ใช้ชีวิตคู่)

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

 ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

 มัธยมศึกษาตอนต้นหรือตอนปลาย

 อนุปริญญาหรือปริญญาตรี

 สูงกว่าปริญญาตรี

 อื่นๆ (ระบุ) .....

5. อาชีพ

 ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

 รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

 พนักงานบริษัท , ร้านค้า

 ผู้ใช้แรงงาน / ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน

 อาชีพอิสระ

 นักศึกษา / นักเรียน

 แม่บ้าน

 อื่นๆ (ระบุ) .....

6. รายได้

 ต่ำกว่า 5,000 บาท

 ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาท

 ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท

 ระหว่าง 15,001 - 20,000 บาท

 ระหว่าง 20,001 - 25,001 บาท

 ระหว่าง 25,001 - 30,000 บาท

 มากกว่า 30,001 บาท

 อื่นๆ (ระบุ) .....

7. ที่อยู่ปัจจุบันของท่าน

 กทม.

 ภาคกลาง (ที่ไม่ใช่ กทม.)

 ภาคตะวันออก

 ภาคเหนือ

 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

 ภาคใต้

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

1. วัตถุประสงค์ของการเดินทาง

☐ ท่องเที่ยว / พักผ่อน	☐ มาเยี่ยมญาติหรือเยี่ยมเพื่อน
☐ ประชุม/สัมมนา-ราชการ	☐ ติดต่อธุรกิจ
☐ แข่งขันกีฬา	☐ ทักษะศึกษา
☐ อื่นๆระบุ.....	

2. สิ่งรบกวนใจที่นำมาเที่ยวบริเวณชายหาดบางแสน

- ชายหาด / ทะเลอยู่ใกล้ที่พักร
- บรรยากาศทั่วไป ร่มรื่น
- การเดินทางสะดวก
- สถานที่พักรไม่แพง
- อาหารราคาถูกร
- สถานะบันเทิงเหมาะสม
- อื่นๆ ระบุ .....

3. อะไรที่ชักจูงให้ท่านมาชายหาดบางแสน

- ตัดสินใจมาเอง
- เพื่อน / ญาติ ชักชวนมา
- ครอบครัว (บิดา , มารดา , บุตร ,สามี, ภรรยา) ชักชวนมา
- มาติดต่อธุรกิจและแวะมาเที่ยว
- ประชุมสัมมนาและแวะมาเที่ยว
- อื่นๆ ระบุ .....

4. พาหนะในการเดินทาง

☐ รถยนต์ส่วนตัว	☐ รถโดยสารประจำทาง
☐ รถรับจ้าง	☐ รถมอเตอร์ไซด์
☐ อื่นๆระบุ	

5. ลักษณะของการมาเที่ยว

- มาคนเดียว
- มากับกลุ่มเพื่อน
- มากับครอบครัว
- อื่นๆ.....

6. จำนวนครั้งที่มาเที่ยวชายทะเลบางแสน..... ครั้ง

- มาครั้งแรก
- มา 2 - 5 ครั้ง
- มามากกว่า 5 ครั้ง

7. กิจกรรมที่ทำขณะที่อยู่หาดบางแสน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ เล่นน้ำทะเล	☐ เดินเล่นชายหาด
☐ นั่ง-นอนพักผ่อนบริเวณชายหาด	☐ เล่นบานาน่าบีท / สก๊อตเตอร์ / วินเชิร์ฟ
☐ ปิกนิก / รับประทานอาหาร	☐ ตกปลา
☐ เล่นเกมส์/ร้องเพลง/สังสรรค์	☐ ซื้อของที่ระลึก
☐ อื่นๆระบุ	

8. ท่านเคยท่องเที่ยวชายทะเล / ชายหาดที่อื่นๆมาก่อนหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย

**ส่วนที่ 3 ข้อมูลความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณ
ชายหาดบางแสน**

โปรดกา เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความต้องการของท่าน

**ก. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางธรรมชาติ
บริเวณชายหาดบางแสน**

1. ท่านพอใจกับความร่มรื่นของต้นไม้บริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
 พอดีมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
2. ท่านพอใจกับความกว้างของชายหาดบางแสนหรือไม่
 พอดีมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
3. ท่านพอใจกับความสะอาดของหาดทรายหรือไม่
 พอดีมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
4. ท่านพอใจกับความใสสะอาดของน้ำทะเลหรือไม่
 พอดีมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
5. ท่านพอใจกับความดี-ลึกของน้ำทะเลเหมาะสมกับการเล่นน้ำหรือไม่
 พอดีมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
6. ท่านพอใจกับปริมาณของแสงแดดในขณะที่อยู่ชายหาดบางแสนหรือไม่
 พอดีมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
7. ท่านพอใจกับความเงียบสงบบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
 พอดีมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ (มีเสียงรบกวนจากยานพาหนะ ฯลฯ)
 ไม่พอใจอย่างยิ่ง (มีเสียงรบกวนตลอดเวลา)

8. ท่านพอใจกับความปลอดภัยในการเล่นบานาโบ้ต / สก๊อตเตอร์ / วินเชิร์ฟหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

9. ท่านพอใจกับความปลอดภัยในการเล่นน้ำทะเลบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

**ข. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์สร้างขึ้น
 บริเวณชายหาดบางแสน**

1. ท่านพอใจกับการดูแลเรื่องขยะบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
 (ไม่เห็นขยะที่เกลื่อนกลาดตามถนน ทางเท้า และชายหาด)

พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

2. ท่านพอใจกับจำนวนถังขยะที่มีบริการให้หรือไม่

พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

3. ท่านพอใจกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของท่านเมื่ออยู่ในบริเวณบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่

พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

4. ท่านพอใจกับการกำจัดน้ำเสียของมีผู้ประกอบการร้านอาหารบริเวณใกล้เคียงชายหาดบางแสนหรือไม่

พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

5. ท่านพอใจกับจำนวนรถรับจ้างที่ให้ ให้บริการนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่บริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่

พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

6. ท่านพอใจกับปริมาณพื้นที่ถนน แสงสว่างของไฟฟ้า ปริมาณน้ำประปา หรือไม่

พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

7. ท่านพอใจกับข้อมูลข่าวสารที่กระจายเสียงบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
8. ท่านพอใจกับจำนวนพื้นที่ที่ใช้ในการจอดรถหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
9. ท่านพอใจกับการจัดระเบียบรถเข็นขายอาหาร / ขายของที่ระลึก / หรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
10. ท่านพอใจกับจำนวนห้องน้ำที่ให้บริการหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
11. ท่านพอใจกับจำนวนห้องอาบน้ำจืดหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
12. ท่านพอใจกับความสะอาดของห้องน้ำหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
13. ท่านพอใจกับความสะอาดของห้องอาบน้ำจืดหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
14. ท่านพอใจกับแนวการตั้งร่มและเก้าอี้ผ้าใบบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง
 ไม่พอใจ (เพราะบังทิวทัศน์บางส่วน) ไม่พอใจอย่างยิ่ง (เพราะบังทิวทัศน์ทั้งหมด)
15. ท่านพอใจกับการวางกองห่วงยางให้เข้าหรือไม่
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง
16. ท่านพอใจกับจำนวนแผ่นป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการรณรงค์รักษาความ
 พอใจมาก พอใจ ปานกลาง ไม่พอใจ ไม่พอใจอย่างยิ่ง

17. ท่านพอใจกับจำนวนผู้คนที่เข้ามาท่องเที่ยวพักผ่อนบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
     พอใจมาก (คนไม่เยอะ)   พอใจ (คนพอสมควร)   ปานกลาง
     ไม่พอใจ (คนแน่น)   ไม่พอใจอย่างยิ่ง (คนแน่นมาก)

18. ท่านพอใจกับกิจกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มข้างเคียงหรือไม่
     พอใจมาก   พอใจ   ปานกลาง   ไม่พอใจ   ไม่พอใจอย่างยิ่ง

19. ท่านพอใจกับโดยรวมแล้วท่านมีความพอใจในสภาพแวดล้อมบริเวณชายหาดบางแสนหรือไม่
     พอใจมาก   พอใจ   ปานกลาง   ไม่พอใจ   ไม่พอใจอย่างยิ่ง

20. ท่านคิดว่าจะกลับมาชายหาดบางแสนอีกหรือไม่

มา เพราะ.....

.....

ไม่มา เพราะ.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชายหาดบางแสน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความร่วมมือนะ

บรรณานุกรม

หนังสือและบทความในหนังสือ

จรรยา สุวรรณทัต. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.

วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร. พฤติกรรมของมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ศูนย์บริการวิชาการจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษา และวิเคราะห์โครงการลงทุนในพื้นที่บางแสน. รายงานฉบับสมบูรณ์, 2540.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. การศึกษากำหนดแนวทางการควบคุมพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเต่า และเกาะนางยวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพมหานคร, 2537.

สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ สถาบันวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. แนวทางการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อมบางแสน. กรุงเทพมหานคร, 2540.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. สมุดรายงานสถิติจังหวัด (Statistical Reports of Changwat). กรุงเทพมหานคร, 2542.

หลุยส์ จำปาเทศ. จิตวิทยาการจูงใจ. กรุงเทพมหานคร : บริษัทสามัคคีสาส์นจำกัด, 2533.

เอกสารอื่น ๆ

กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองแสนสุข. "แผนพัฒนาเทศบาลตำบลแสนสุข ระยะ 5 ปี." เล่ม 1, 2540. (อัดสำเนา)

กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองแสนสุข. "แผนพัฒนาเทศบาลตำบลแสนสุข ระยะ 5 ปี." เล่ม 2,

2840. (อัครสำเนา)

กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองแสนสุข. "แผนพัฒนาเทศบาลตำบลแสนสุข ระยะ เวลา 5ปี. "

เล่ม 1. 2539. (อัครสำเนา)

กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองแสนสุข. "แผนพัฒนาเทศบาลตำบลแสนสุข ระยะ เวลา 5ปี. "

เล่ม 2. 2540. (อัครสำเนา)

กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองแสนสุข. "ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลแสนสุข. " 2540.

กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองแสนสุข. "แผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมเมืองของเทศบาลตำบล
แสนสุข พ.ศ. 2540-2544. " 2540. (อัครสำเนา)

กองวิชาการและแผน เทศบาลเมืองแสนสุข. " ประกาศจัดตั้งเทศบาลเมืองแสนสุข." 2544.

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. "สถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ ภาคตะวันออก. "
2542.

กองสถิติและวิจัย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. "สถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ ภาคตะวันออก. "
2544.

เกษม จันทร์แก้ว. "การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. " เอกสารรวบรวมคำบรรยาย
กรุงเทพมหานคร : สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2538.

ชื่นใจ บูชาธรรม. "การมีส่วนร่วมอนุรักษ์สภาพแวดล้อมของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว บริเวณ
ชายหาดบางแสน จังหวัดชลบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2542.

ป๋องศักดิ์ ทองเนื้อแข็ง. "ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการเที่ยวชมบ้านควายไทย". วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.

- ปัญญาชาติ สอนคม. "แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายหาดบางแสน". วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาค และเมืองมหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาค และเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ภณิดา ชัยปัญญา. "ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อกิจกรรมไร่นาสวนผสมภายใต้โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรของจังหวัดเชียงราย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาส่งเสริมการเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- มัลลิกา เกื้อปัญญา. "ความคาดหวัง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวหมู่บ้านชาวเขาเผ่าม้ง". การค้นคว้าแบบอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2542.
- เมตตา เสวตเลข. "ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวประเภทนันทนาการ : เฉพาะกรณีสวนสัตว์ดุสิต". วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สิ่งแวดล้อม) คณะสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2540.
- เรืองฤทธิ์ กิตติวิทยาพงศ์. "ความคิดเห็นของชุมชนชายฝั่งทะเลหัวหินที่มีต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม". วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.
- ศศิธร พูลสุข. "ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบ และกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขตพระนคร". วิทยานิพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2538.
- ศิริณา จามรมาน และ ทิพวัลย์ สุรินยา. "จิตวิทยาสีสิ่งแวดล้อม." เอกสารประกอบการบรรยายวิชาจิตวิทยาสีสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

- ศิริ ศิริพันธ์แก้ว. "การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และทัศนคติต่อสถานที่ท่องเที่ยวที่บางแสน กับสภาพทางชนชั้นทางเศรษฐกิจ-สังคม วัฒนธรรม และภาระทางครอบครัวของนักท่องเที่ยว." กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2533.
- สลักฤทัย เตียวตะภูล. "ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา". ภาคนิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นโยบาย และการวางแผนวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก, 2540.
- สิริวดี อินทรกำแหง ณ-ราชสีมา. "ความพึงพอใจของประชาชนต่อการปิดถนนสี่ลมเพื่อเป็นทางเดินเท้าในวันอาทิตย์". วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สิ่งแวดล้อม) บัณฑิตวิทยาลัย คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2538.
- สุนันทา สุวรรณโณดม. "สภาพปัญหาสิ่งแวดล้อมของชุมชนชายฝั่งทะเลบริเวณอ่าวไทยตอนใน." เอกสารการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ครั้งที่ 22 สาขาสังแวดล้อม, กรุงเทพมหานคร : โครงการบัณฑิตศึกษา สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527.
- เสาวณิต ตั้งตระกูล. "ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีผลต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชายหาดหัวหิน". วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533.
- อุดมศักดิ์ แนวจิตร. "ความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อม เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ : กรณีอุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม บัณฑิตศึกษาศาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.

BOOKS

Cronbach, L.J. Essentials of Psychological Testing. New York : Harper and Bros, 1970.

- H. Robinson. A Geography of Tourism. London : McDonald and Evans, 1976.
- Mitchel, B. Geography and Resource Analysis. (London : Longman, 1979)
- Robert W. Mc Intosh, Charles R. Goeldner. Tourism : Principle, practice, Philosophies. New York : John Wiley and Sons, 1980.
- Shelly, Maynard W. Responding to Social Change. Pennsylvania : Dowden, Hutchison Press, Inc., 1975.
- Tiffin, Joshep and Mc Cormic, Esnear J. Industrial Psychology. Englewood Cliffs : N.J. Preutice Hall, 1965.
- Wallestein, Harrey. A Dictionary of Psychology. Maryland : Penguin Books, 1971.
- W.H. Vroom. Work and Motivation. New York : John Wiley and Sons, Inc., 1964.
- Wolman, Benjamin B. Dictionary of Behavioral Science. Van Nostrand : Reinhold Company, 1973.

ประวัติการศึกษา(และการทำงาน)ของผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางกิตติวรรณ จันทร์
วัน เดือน ปีเกิด ที่เกิด	20 พฤษภาคม 2502 กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
ปีการศึกษา 2517	สำเร็จการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
ปีการศึกษา 2524	สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิชาเอกความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง
ปีการศึกษา 2540	สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตร หลักสูตร การบริหารธุรกิจ จากมหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2541	สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตร หลักสูตร การบริหารธุรกิจโรงแรม จากมหาวิทยาลัยรังสิต
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2524 - 2528	ผู้ช่วยผู้จัดการประจำท่าอากาศยานกรุงเทพฯ สมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (Association of Thai Travel Agents)
พ.ศ. 2528 - 2529	พนักงานแผนก Visitando IL Mondo และ Royal Orchid Holidays บริษัท Turismo Thai Ltd.
พ.ศ. 2529 - 2533	วิทยากรแผนกการท่องเที่ยว สถาบันฝึกอบรมวิชาการโรงแรม และการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
พ.ศ. 2533 - 2534	ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกการท่องเที่ยว อาจารย์ประจำแผนกการท่องเที่ยว โรงเรียนการจัดการโรงแรม และการท่องเที่ยวนานาชาติ (International Hotel and Tourism Management School)

- พ.ศ. 2534 - 2535 ผู้จัดการทั่วไป และผู้จัดการแผนกทัวร์ต่างประเทศ
บริษัทรัชพงษ์ทัวร์
- พ.ศ. 2535 - 2541 กรรมการผู้จัดการ บริษัท แพทริเซีย แอนด์ เดวิดกรุ๊ป
(ประเทศไทย)จำกัด
- พ.ศ. 2536 - 2537 ผู้จัดการแผนกบริการส่วนหน้า กระบี่รีสอร์ท
- พ.ศ. 2537 - 2540 ผู้จัดการฝ่ายขาย และการตลาด กระบี่รีสอร์ท
- พ.ศ. 2541 - 2543 ผู้เชี่ยวชาญด้านการขาย และการตลาด
ด้านการท่องเที่ยว และการโรงแรม ของโครงการลงทุน
เพื่อสังคม (Social Investment Project (SIP))
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- พ.ศ. 2536 - 2544 อาจารย์ประจำภาควิชาการท่องเที่ยว
คณะอุตสาหกรรมบริการ
มหาวิทยาลัยรังสิต
- พ.ศ. 2545 - ปัจจุบัน ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายการโรงแรมและการท่องเที่ยว
รักษาการหัวหน้าภาควิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
อาจารย์ประจำ สถาบันสันติราษฎร์บริหารธุรกิจ